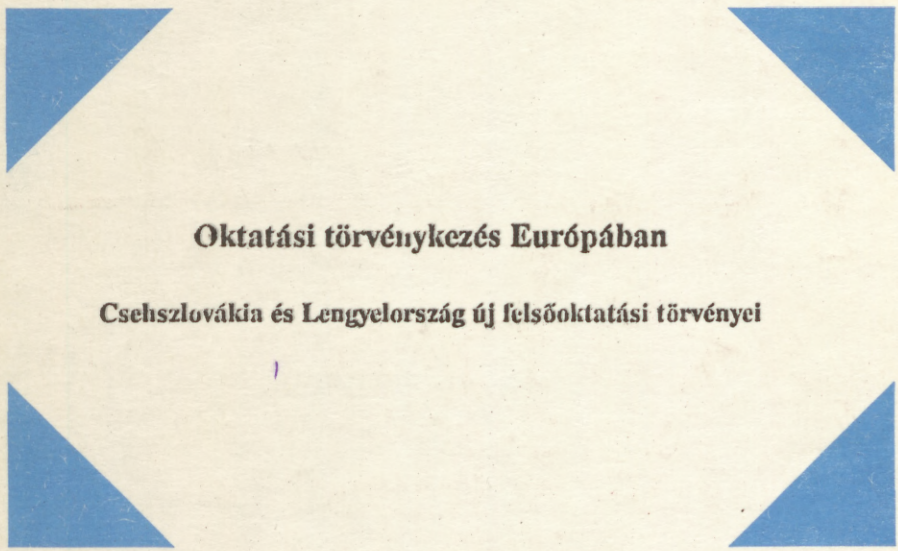

MC
111.817

Kutatás közben

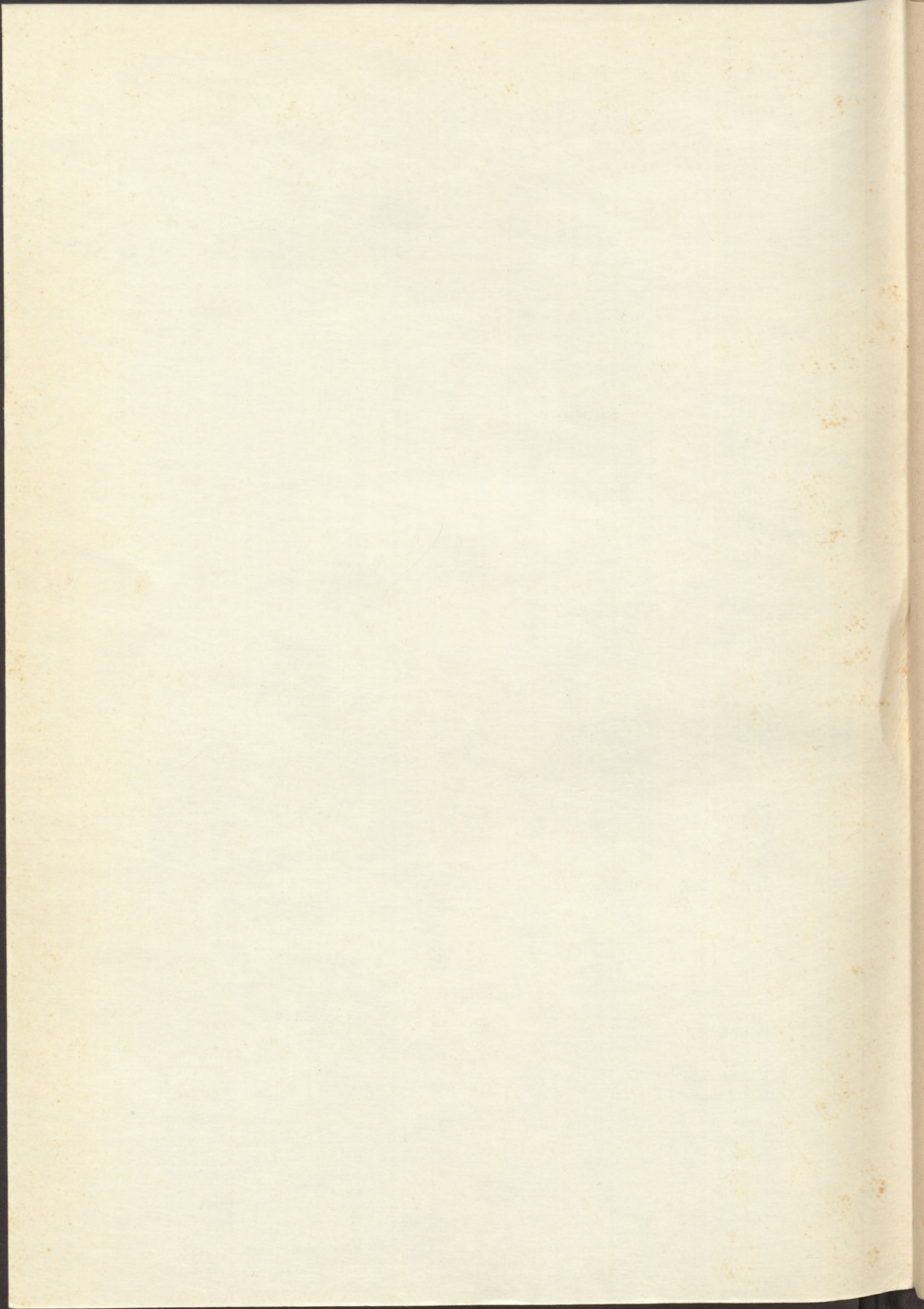
Oktatáskutató Intézet * Hungarian Institute for Educational Research

Research papers

Oktatási törvénykezés Európában

Csehszlovákia és Lengyelország új felsőoktatási törvényei

OKTATÁSI TÖRVÉNYKEZÉS EURÓPÁBAN

Csehszlovákia és Lengyelország új felsőoktatási törvényei

Szerkesztette és a bevezetőt írta:

Setényi János

**Oktatáskutató Intézet
Budapest
1991**

Kutatás közben 154
Az Oktatókutató Intézet sorozata

Sorozatszerkesztő
Junghaus Ibolya

Fordította:
Bárkányi Zoltánné

963.404.225.2

MC 11.817

1991

Oktatókutató Intézet
ISSN 0865-4409

Felelős kiadó: Kozma Tamás
Műszaki vezető: Orosz Józsefné
Műszaki szerkesztő: Híves Tamás
Terjedelem: 5,7 A/5 ív
Készült az Oktatókutató Intézet sokszorosítójában

Tartalom

Felsőoktatási törvények Közép-Európában – Csehszlovákia és Lengyelország (Setényi János)	5
1. Captatio benevolentiae	5
2. A vizsgálat új tárgya: a közép-európai oktatáspolitikák	5
3. Kihívások és válaszok a felsőoktatási törvényhozásban	6
4. Csehszlovákia	7
5. Lengyelország	8
Jegyzetek	10
Törvény a csehszlovák felsőoktatási intézményekről	11
I. rész: Bevezető rendelkezések	11
II. rész: Egyetemi jogok és szabadságok	12
III. rész: A felsőoktatási intézmények és karok alapítása és jogállása	12
IV. rész: A felsőoktatási intézmények és karok anyagi ellátása	13
V. rész: A felsőoktatási intézmények önkormányzata	13
VII. rész: A felsőfokú tanulmányok, a posztgraduális tanulmányok és az állampolgárok egész életen át tartó képzése	18
VIII. rész	20
IX. rész	21
X. rész: A felsőoktatási intézmények és karok működési szabályzata	22
XI. rész: Más központi államigazgatási szervek fennhatósága alá tartozó felsőoktatási intézmények	23
XII. rész	24
XIII. rész	24
XIV. rész: Általános, átmeneti és zárórendelkezések	24
Melléklet: A felsőoktatási intézmények és karok jegyzéke	29

Törvény a lengyel felsőoktatásról	34
I. rész: A felsőoktatási intézmény működésének alapjai	34
II. rész: Az állami felsőoktatási intézmények felügyelete és a felsőoktatás képviselője	41
III. rész: A felsőoktatási intézmény szervezet felépítése	46
IV. rész: A felsőoktatási intézmény dolgozói	54
V. rész: A tanulmányok és a hallgatók	70
VI. rész: A rend és a biztonság fenntartása a felsőoktatási intézmény területén	78
VII. rész: Az érvényben lévő rendelkezések megváltoztatása, átmeneti és záró rendelkezések	79
Törvény a lengyel tudományos címekről, fokozatokról	87
1. fejezet: A tudományos fokozatok	87
2. fejezet: A tudományos cím	93
3. fejezet: Közös rendelkezések	94
4. fejezet: A Tudományos Cím és Tudományos Fokozatok Központi Bizottsága	95
5. fejezet: Különleges rendelkezések	96
6. fejezet: Átmeneti és záró rendelkezések	97

Setényi János

FELSŐOKTATÁSI TÖRVÉNYEK KÖZÉP-EURÓPÁBAN – CSEHSZLOVÁKIA ÉS LENGYELORSZÁG

1. Captatio benevolentiae

Az Oktatókutató Intézet, korábbi kiadási politikájától eltérő módon ezúttal külföldi törvényszövegek megjelentetésére vállalkozott. A kiadvány szokatlan jellegét a hazai oktatáspolitikai viták jellegének átalakulása tette szükségessé. Az államszocialista oktatáspolitikai elvont kritikáját a politikai rendszerváltás nyomán felváltotta a cselekvési programok és szakértői koncepciók írása. A megváltozott jellegű viták megváltozott érvrendszerek használatát követelnék meg. Az "iskolaszékekről", az "utalványrendszerrel" vagy az egyetemi "autonómiáról" zajló szakértői eszmecsere mellett felértékelődtek a külföldi oktatási rendszerek működéséről szóló alapinformációk. Az információkhoz való hozzájutás lehetősége azonban nem oszlik meg egyenlően a szakértők és "laikusok" között. Ezért kiadványunk – szándéka szerint – a szakértők információs monopóliumának megtörését is célozza.

2. A vizsgálat új tárgya: a közép-európai oktatáspolitikák

A csehszlovák és lengyel felsőoktatási törvények valamint a tudományos minősítésről szóló lengyel törvény gyors hazai megjelentetése egyszerre két célt szolgál.

A kiadvány közvetlen hozama a törvénykezési munka támogatása lehet. A dokumentumok elérhetőségének megteremtése a hazai felsőoktatási törvény megalkotásában érdekelt és érintettek szakmai érvkészletét hivatott gazdagítani.

E két közép-európai állam oktatáspolitikai dokumentumainak mostani megjelentetése azonban a korábbi kutatási irányok módosulását is magában rejtheti. Az oktatáspolitikával foglalkozó hazai szakértők jórésze ugyanis angolszász irányultságú. Az államszocialista időszak "zárt társadalmában" egy egész kutatói nemzedék tanulta meg az oktatással kapcsolatos érdekek nyilvános kifejezésének, ütköztetésének és egyeztetésének technikáit, azaz a demokratikus politikacsinálás eljárásait az ilyen vizsgálatok előtt leginkább megnyílni képes angolszász rendszereken. A hazai szakértők tájékozódási pontjait keresve ugyancsak jelentősnek mondható a weberi

örökséget továbbfejlesztő nyugatnémet gondolkodók, a frankfurti iskola hatása. Ezen társadalmelemző megközelítésen belül különösen az "életvilágba" behatoló rendszerszerűség okozta társadalmi feszültségek, és az erre adott "posztmodern" válaszok megfogalmazása bizonyulhatott szakmailag gyümölcsözőnek.

A közép-európai államszocialista oktatáspolitikák tanulmányozása – a magyarországra néhány elemében emlékeztető lengyel nacionalista reformkommunizmustól eltekintve – évtizedeken át, a meghaladott múlt terméketlen újraidézésével volt egyenlő az "úttörő magyar kísérletben" jelentős szerepet játszott kritikai értelmiség számára. Ennek következtében a kevés közép-európai látószögű elemzés ideológiai értékek szemléltetésére vagy szigorúan tényekre, adatokra szorító leírásokra korlátozódott. Alaposabb elemzések készítése leginkább történeti megközelítésből látszott értelmesnek.

Az 1989-es év történelmi jelentőségű politikai változásait követően e két közép-európai állam és Magyarország hasonló problémákkal kénytelen szembesülni. A korábbinál "nyitottabb társadalom" felé való egyidejű elmozdulás új jelentést ad a közép-európai oktatáspolitikákat összehasonlító kutatásoknak. A közép-európai félperiféria társadalmainak modernizációját mérve a viszonyítási pont előreláthatólag továbbra is a hagyományos nyugat-európai centrum marad, de a társadalomszerveződés mintáinak átalakításakor alkalmazott eljárások tekintetében már elsősorban a régió államai szolgálhatnak az értelmes összehasonlítás alapjául.

3. Kihívások és válaszok a felsőoktatási törvényhozásban

Az egységesülő Nyugat-Európa felsőoktatásszervezési mintáihoz igazodni kívánó Csehszlovákia és Lengyelország a szovjet-modell évtizedes követéséből eredő sajátosságokkal, mint a változtatásnak ellenálló tényezőkkel szembesült törvényhozási munkálatai során:

a) az állam kizárólagos szerepe az intézményalapítás, irányítás, fenntartás és fejlesztés területén,

b) a tanítás és kutatás elkülönülése és az akadémiai kutatóintézetek kiépített hálózatának megléte,

c) a merev központi munkaerőtervezésből fakadó numerus clausus és az európai összehasonlításban alacsony felvételi keretszámok,

d) a felsőoktatás sajátos belső szerkezete, különös tekintettel az egyetemek és főiskolák éles elkülönülésére, az esti és levelező oktatás kiterjedtségére és a posztgraduális képzés fejletlenségére,

e) a képzési területeknek a központi tervezés alacsony hatékonyságából fakadó aránytalanságai, melyek a felsőoktatási és a gazdasági szféra kapcsolatának teljes átalakítását követelik,

f) és végül a tudományos, szakmai monopóliumok, melyek a hierarchikus tan-
széki szerveződés fennmaradásából, a nemzeti tudományos terek szűkös jellegéből
és a tudomány átpolitizáltságából egyaránt eredeztethetők.

A szovjet-típusú felsőoktatás átalakításakor megjelenő konfliktusokra termé-
zetesen mindkét államban a helyi politikai erőviszonyoknak megfelelő válaszok
születtek. Az erőviszonyokat pedig az államszocialista múlt történései és a rendszer-
váltások jellege határozta meg Csehszlovákiában és Lengyelországban.

4. Csehszlovákia

Az 1990. május 4-én elfogadott új csehszlovák felsőoktatási törvényt meghatározta
az a tény, hogy a törvényalkotáskor nem volt mód a korábbi évtized eredeténycire
támaszkodni; a közelműlthoz csak tagadással közelíthettek a szakértők és politiku-
sok. Ugyanakkor a törvényhozást megelőző politikai változás forradalom útján ment
végbe, ami komoly befolyással bírt a döntéshozatal jellegére.

Az 1989 előtti csehszlovák felsőoktatást a CSKP részletekre is kiterjedő poli-
tikai kontrollja jellemezte. Az ellenőrző apparátus, az intézményi pártbizottságok, a
pénzügyi kontroll, a tanszékvezetői tiszt nomenklatúrába sorolása és a szaktanulmá-
nyok rendeleti úton történt egységes és részletes szabályozása a központtól való
függés tekintetében a középfokú intézményekkel rokonította a csehszlovák egyete-
meket és főiskolákat. A CSKP központi irányvonalának merev érvényesítését az irá-
nyításban vagy a felvételi vizsgák esetében megkönnyítette, hogy – Lengyelországtól
eltérően – az értelmiség vagy a felvételizők szüleinek politikai elbírálására világos
és egyértelmű szempontokkal szolgált az illetők 1968-as közéleti szereplése. Külö-
nösen a felsőoktatási intézményekbe történő felvétel átpolitizált, korrupt és elzárt
jellege jelentett állandó feszültséget a társadalomban. (Koucky 365.p.)

A felsőoktatási törvény gyors kidolgozásának és elfogadásának alapvető oka az
1989 végi forradalom volt. A megmozdulások legkritikusabb időszakában egyedül a
prágai diákság egy része vállalt kezdeményező szerepet, így az új, jórészt humán
értelmiségiekből álló politikai elit fogékonyra vált az egyetemi és főiskolai hallgatók
követeléseire. Az 1990. januári egyetemi megmozdulások nyomán a minisztérium
körlevélben adott rendkívüli döntési szabadságot az intézmények vezetéseinek.
1990. márciusára megszűntek a CSKP intézményi szervezetei, egyetemi és kari taná-
csok valamint diákönkormányzatok alakultak, a rektorok és dékánok 90%-a, a tan-
székezetők 65%-a kicserélődött, "ideológiátlanították" a tananyagot. (Koucky 367.p.)
A néhány hónapos átmenet fontos eleme volt az egyetemi és főiskolai hallgatók 5-
10%-ára becsült politikailag aktív diákok fokozatos kiszorulása az új érdekegyeztető
folyamatokból. (Koucky 372.p.) A forradalmian gyors változások és a még életben
lévő 1980-as törvény közti ellentmondás miatt a felsőoktatási rendszer teljes szét-
esése fenyegetett, így számos koncepció rövid összedolgozásával már májusban a
parlament elé terjesztették a felsőoktatási törvény tervezetét.

Az új csehszlovák felsőoktatási törvény – bár kidolgozói nyilvánvalóan nem annak szánták – csak kerettörvény. Készítői úgy láttak munkához, hogy még a felsőoktatáshoz kapcsolódó társadalmi szférák átalakításának alapelveiről sem lehetett elképzelésük. A dokumentumban felvázolt hatalommegosztás emlékeztet a hazai és lengyel megoldásra: állami finanszírozással, de saját maguk által kidolgozott alapszabályokkal működő intézmények, melyek munkáját egy Felsőoktatási Tanács nevű érdekegyeztető testület hangolja össze és a minisztérium felügyeli. A törvény politikai előéletéről tanúskodik az a rész, amely intézményvezetői engedélyhez köti az állami erőszakszervezetek szolgálatban lévő tagjainak belépését az intézmények területére.

Teljesen tisztázatlan azonban a kormány mellett kinevezett Akkreditációs Bizottság nevű testület jövőbeli tényleges politikai súlya. A mindenkori miniszter által kinevezett Bizottság a felsőoktatási intézmények értékelésével, az európai oktatási integrációba való illeszkedés és a diplomák egyenértékűségének kölcsönös elfogadtatásával van megbízva, de javaslatától függ az egyes intézmények által indítandó posztgraduális kurzusok engedélyezése. Ugyancsak az újraközpontosítás lehetőségét rejt magában az, hogy a rektorokat az egyetemi tanács javaslatára a miniszter nevezi ki.

A törvény egységesen "felsőoktatási intézményeket" említ, normatív megkötöttségek hiányában teljesen egybemosva az egyetemeket és főiskolákat. A tulajdonjogi kérdések, a finanszírozás elvei, a felügyelet, a nem állami fenntartás és az intézmények működéséhez szükséges engedélyezési-értékelési eljárásmodok teljesen kidolgozatlanok maradtak. Ugyancsak tisztázatlan a posztgraduális képzés működtetése, vagy az esti és levelezőképzés sorsa.

A csehszlovákiai felsőoktatásról 1990. május 4-én elfogadott törvény elemzésekor megállapítható, hogy az oktatás előresorolt törvényi szabályozása nem alkalmas a kapcsolódó társadalmi alrendszerek fejlődési útjainak kijelölésére. Ezért a törvény keretjelleget maradt és csak a felsőoktatási rendszer felszabadítására vállalkozott. Ugyanakkor a lengyel törvényhez képest erősebb miniszteri hatalom és egy nehezen kiszámítható kormányzat melletti testület jött létre. A jövőben elkerülhetetlennek látszik az 1990-ben felszínre nem került érdekek ütköztetése, rendeleti kiegészítések sorának meghozatala vagy új törvény megalkotása.

5. Lengyelország

Az 1990. szeptember 12-én elfogadott felsőoktatási törvény és a tudományos minősítésről szóló törvény keletkezésének körülményei lényegesen eltérnek a csehszlovákiaiaktól. A lengyelországi egyetemek korábbi autonómiája elsősorban azzal magyarázható, hogy a giereki vezetés által a nyugati kölcsönök fejében tett értelmiségpolitikai engedmények tartósan beépültek a LEMP politikájába. Az 1981-es politikai válság felsőoktatási sztrájkhulláma teljesen szétzilálta az intézmények működését,

elengedhetetlenné vált a szféra újraszabályozása (Lutynski 95-106.pp.) A Szolidaritás betiltását követően, az 1982-es felsőoktatási törvény kinyilvánította az egyetemek autonómiáját, a "tudomány és művészet szabadságát" és a "világnézeti különbségek tiszteletben tartását" (Felsőoktatási 113.p.). Az autonómia már az államszocialista korszak utolsó évtizedében biztosította az összes felsőoktatási szerv választott jellegét, a hallgatók szabad érdekvédelmi szervezkedését és Rektori Tanácsok döntési illetékességét az intézmények kutatási, gazdálkodási és munkáltatói ügyeiben. A lengyel felsőoktatás érdekegyeztető csúcsszerve, a Tudományos és Felsőoktatási Tanács már 1982-ben létrejött és a fejlesztés stratégiai kérdéseiben döntési jogot kapott. A Lublini Katolikus Egyetem azonban még ezen a hatalmi szerkezeten is kívül, teljesen függetlenül működhetett.

Az 1982-es törvényben biztosított mozgásteret természetesen nagyban korlátozták az intézményi pártszervezetek és a LEMP személyi politikája. Ezért a LEMP politikai térvesztését és az informális irányítás felbomlását követő politikai harcok elengedhetetlenné tették a törvényi újraszabályozást.

Az 1990. szeptember 12-én elfogadott felsőoktatási törvény és a tudományos minősítésről szóló törvény lényegesen különbözik csehszlovák párjától. A lengyel törvények rendkívül részletesen határozták meg az intézményi választott testületek által eldöntendő kérdések körét. A törvényalkotók láthatóan arra törekedtek, hogy a felsőoktatási intézmények működtetésének egyetlen területe se maradjon törvényi szabályozás nélkül. A nyolcvanas évtized felsőoktatáspolitikai harcai és anarchiája után indokoltnak tűnhetett az anarchiát megakadályozni hivatott részletes beszabályozás törekvése. Ugyancsak ebbe a logikába illeszkedik a sztrájkok és tömeggyűlések szabályozása vagy az állami erőszakszervezetek szolgálatban lévő tagjainak korlátozása a felsőoktatási intézmények területén.

Ugyanakkor a lengyel felsőoktatás hatalommegosztása a csehszlovák változatnál nagyobb teret enged a választott testületek és intézményvezetők működésének. A minisztérium mellett létrehozott érdekegyeztető kulcsszervezet, a Felsőoktatási Főtanács részletes szabályozás által meghatározott működésű, választott testület.

A lengyel törvények másik sajátossága az oktatók és hallgatók átlagosnál kedvezőbb szociális juttatásainak törvényi rögzítése.

A törvények újszerű és ellentmondásos eleme az oktatóknak a tanszékvezetők általi, meghatározott időközönkénti értékelése.

A lengyel törvényekről összefoglalóan megállapítható, hogy létrejöttüket egy hosszabb oktatáspolitikai folyamat eredményei határozták meg. A törvényeket egy évtizedes válságban élő, a dezintegráció jeleit mutató állam és társadalom számára fogalmazták meg. Így a felsőoktatási rendszer felszabadítása kiterjedt és részletes szabályozással járt együtt. A törvények munkajogi és szociális részeinél jól kivehető a válságban lévő társadalmi környezettől való elhatárolódás igénye.

Jegyzetek

Felsőoktatási törvény, Dziennik Ustaw, No.14, 1982. OPKM Dok. 32893

Koucky, Jan: Czechoslovak Higher Education at Cross-roads. *European Journal of Education*, Vol.25, No.4, 1990.

Lutynsky, Jan: A tárgyalási siker előfeltételei – a lódzi diáksztrájk példája. In: *Társadalmi válság és társadalomkutatás. Válogatás a nyolcvanas évek lengyel szociológiájából.* ELTE Szociológiai Intézet és Továbbképző Központ, Szociológiai Füzetek 44., Bp. 1988.

Az 1990. május 4-én kelt

TÖRVÉNY A CSEHSZLOVÁK FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEKRŐL

Zbierka Zákonov No 172/1990

A Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság Szövetségi Gyűlése az alábbi törvényt hozta:

A felsőoktatási intézmények feladata, hogy a tudományos ismeretekre támaszkodva, alkotó tudományos és művészeti tevékenységgel őrizzék a tudást és fejlesszék a képzést. A nemzeti, valamint az általános humanista és demokratikus hagyományok szellemében a felsőoktatási intézmények különösen nagy mértékben felelősek az egész társadalom kultúrájának részét képező műveltség fejlesztéséért, s egyúttal hozzá kell járulniuk a társadalom tudományos, technikai és gazdasági színvonalának az emeléséhez. Ebben a tevékenységben a világ tudományos és kulturális fejlődésére kell építeniük.

A felsőoktatási intézmények egész életen át tartó képzést tesznek lehetővé. A szélesebb közönséget is szolgálhatják, s hozzájárulhatnak az állampolgárok széles rétegeinek a képzéséhez.

I. rész: Bevezető rendelkezések

1. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézmények a legmagasabb szintű oktatási, tudományos és művészeti intézmények.
- 2/ A felsőoktatási intézmények önkormányzattal rendelkeznek. A felsőoktatási intézmények szervezetéről és tevékenységéről, a törvénnyel összhangban és annak keretei között, a felsőoktatási intézmények önkormányzati szervei döntenek.
- 3/ A felsőoktatási intézmények alapvető feladata az alkotó tudományos kutatás és alkotó művészeti tevékenységen alapuló felsőfokú képzés. A felsőfokú képzés és a felsőfokú végzettséget tanúsító címek adományozása a felsőfokú tanulmányokat végzetteknek; joguk van posztgraduális képzést folytatni, s kizárólagos joguk van az egyetemi-tudományos címek adományozására a posztgraduális képzést befejezőknek,
- 4/ A felsőoktatási intézmények alapvető feladatuk teljesítésével összefüggő gazdasági tevékenységet is folytathatnak.

II. rész: Egyetemi jogok és szabadságok

2. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézményekben az egyetemi közösség tagjainak biztosítani kell a tudományos kutatás és a kutatási eredmények publikálásának szabadságát, a művészeti alkotás szabadságát, az oktatás és tanulás jogát, az egyetemi önkormányzati szervek választásának jogát, a különböző filozófiai nézetek és vallások vallásának és terjesztésének jogát, az egyetemi jelvények és jelek használatának valamint az egyetemi szertartások tartásának a jogát.
- 2/ Ezen jogok és szabadságok alkalmazásának és érvényesítésének összhangban kell lennie a demokrácia és humanitás elveivel valamint a jogrenddel.
- 3/ A felsőoktatási intézmények területe az életveszély, az egészség és a vagyon veszélyeztetésének esetét kivéve sérthetetlen. A bűnüldöző szerveknek a felsőoktatási intézmény területére való belépését bűncselekmény elkövetésének indokolt gyanúja esetén a rektor vagy az általa megbízott rektorhelyettes vagy dékán engedélyezi.
- 4/ A felsőoktatási intézmény területén politikai pártok és politikai mozgalmak nem hozhatnak létre szervezeteket.

III. rész: A felsőoktatási intézmények és karok alapítása és jogállása

3. paragrafus

A felsőoktatási intézmények alapításáról, egyesítéséről, felosztásáról és megszüntetéséről a Cseh Köztársaságban a Cseh Nemzeti Tanács által elfogadott törvény, a Szlovák Köztársaságban a Szlovák Nemzeti Tanács által elfogadott törvény dönt; ugyanilyen módon kerül meghatározásra a felsőoktatási intézmények neve és székhelye is.

4. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézmények karokra tagozódhatnak.
- 2/ A karokat a felsőoktatási intézmény szenátusa hozza létre, egyesíti, osztja fel és szünteti meg; ugyanígy kerül meghatározásra a kar neve és székhelye.

5. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézmények és karok jogi személyek.

- 2/ A felsőoktatási intézmény a saját nevében a felsőoktatási intézmény egészét érintő területeken jár el a jogi kapcsolatokban, valamint azokon a területeken, amelyekkel a karok a kari tanács döntése alapján megbízzák.
- 3/ A felsőoktatási intézmény (kar) egyéb szervezeti egységei abban az esetben jogi személyek, ha a felsőoktatási intézmény (kar) működési szabályzata így rendelkezik.

IV. rész: A felsőoktatási intézmények és karok anyagi ellátása

6. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézmények és karok pénzügyi fedezetének biztosítása állami forrásokból történik.
- 2/ A felsőoktatási intézmények (karok) más hazai és külföldi forrásokból vagy gazdasági tevékenységgel is szerezhetnek eszközöket a működésükhöz. Ezek az eszközök adómentesek.

V. rész: A felsőoktatási intézmények önkormányzata

7. paragrafus

Az egyetemi közösség

A felsőoktatási intézmény (kar) egyetemi közösségét az oktatók, tudományos dolgozók, hallgatók – és amennyiben a felsőoktatási intézmény (kar) működési szabályzata így rendelkezik – a felsőoktatási intézmény (kar) más szakterületeken foglalkoztatott dolgozói.

8. paragrafus

A felsőoktatási intézmény szervei és tisztségviselői

- 1/ A felsőoktatási intézmény szervei és tisztségviselői a szenátus, a felsőoktatási intézmények tudományos – a művészeti felsőoktatási intézményekben művészeti – tanácsa (a továbbiakban "tudományos tanács"), a rektor és a rektorhelyettesek.
- 2/ A kar szervei és tisztségviselői a kari tanács, a kari tudományos – a művészeti felsőoktatási intézmények karain művészeti – tanács (a továbbiakban "kari tudományos tanács"), a dékán és a dékánhelyettes
A szenátus és a kari tanács

9. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézmény szenátusát az egyetemi közösség választja meg úgy, hogy abban minden kart egyenlő számú tag képviseljen. A felsőoktatási intézmény szenátusának tagjai tevékenységükért a felsőoktatási intézmény egyetemi közössége előtt felelnek.
- 2/ A felsőoktatási intézmény szenátusa az intézmény egyetemi közösségének választott képviselőiből áll.
- 3/ A kari tanácsot a kar egyetemi közössége választja. A kari tanács képviselői tevékenységükért a kar egyetemi közössége előtt felelnek.
- 4/ A kari tanács a kar egyetemi közösségének választott képviselőiből áll.
- 5/ A felsőoktatási intézmény szenátusi tagsága valamint a kari tanács tagság összeférhetetlen a rektor, a rektorhelyettes, a dékán és a dékánhelyettes tisztségével. A rektor (a dékán) vagy annak helyettese a szenátus vagy a kari tanács munkájában tanácskozási joggal vehet részt.

10. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézmény szenátusa elsősorban:
  - a/ alapítja, egyesíti, felosztja és megszünteti a karikat.
  - b/ elfogadja a felsőoktatási intézmény működési szabályzatát,
  - c/ javaslatot tesz a rektor személyére az egyetemi tanácsok és docensek köréből és javasolja a rektor visszahívását; a rektor személyére vonatkozó javaslatot valamint a rektor visszahívására vonatkozó javaslatot a felsőoktatási intézmény szenátusa a Cseh Köztársaságban a Cseh Köztársaság oktatási, ifjúsági és sport minisztere, a Szlovák Köztársaságban a Szlovák Köztársaság oktatási, ifjúsági és sport minisztere (a továbbiakban "a miniszter") elé terjeszti,
  - d/ egyetértését fejezi ki a rektornak a rektorhelyettesek kinevezésére vonatkozó javaslataival,
  - e/ megvitatta a felsőoktatási intézmény tudományos, oktatási, fejlesztési, gazdasági és információs egységeinek valamint speciális célokat szolgáló létesítményeinek az alapítását,
  - f/ jóváhagyja a rektor javaslatát a felsőoktatási intézmény eszközeinek a karok, egységek és speciális létesítmények között történő éves felosztására,
  - g/ egyetértését fejezi ki a rektor javaslatával a felsőoktatási intézmény tudományos tanácsának a kinevezésére,
  - h/ megbízza a felsőoktatási intézmény képviselőit a Felsőoktatási Intézmények Tanácsában,
  - i/ elfogadja a felsőoktatási intézmény karainak működési szabályzatát,
  - j/ évente legalább egyszer beszámol a felsőoktatási intézmény egyetemi közösségének tevékenységéről és a felsőoktatási intézmény helyzetéről.
- 2/ A kari tanács elsősorban
  - a/ javaslatot tesz a kar működési szabályzatára,
  - b/ megválasztja a dékánt a kar egyetemi tanárainak és docenseinek köréből,

- c/ egyetértését fejezi ki a dékánnak a dékánhelyettesek kinevezésére vonatkozó javaslatával,
  - d/ megvitatta a kar tudományos, oktatási, fejlesztési, gazdasági és információs egységeinek valamint speciális célokat szolgáló létesítmények közötti éves felosztására,
  - e/ jóváhagyja a dékán javaslatát a kar pénzeszközeinek a tudományos, oktatási, fejlesztési, gazdasági és információs egységek valamint speciális létesítmények közötti éves felosztására,
  - f/ jóváhagyja a karok tantervét,
  - g/ jóváhagyja a karok dolgozóinak számát és szerkezetét,
  - h/ egyetértését fejezi ki a rektor javaslatával a kar tudományos tanácsának a kinevezésére,
  - j/ megbízza a kar képviselőit a Felsőoktatási Intézmények Tanácsában
  - i/ évente legalább egyszer beszámol a kar egyetemi közösségének tevékenységéről és a kar helyzetéről.
- 3/ A szenátus az 1/ bekezdés c/, d/, g/ és h/ pontjaiban valamint a kari tanács a 2/ bekezdés b/, c/, h/ és i/ pontjaiban megjelölt kérdésekben titkos szavazással dönt.

11. paragrafus

A felsőoktatási intézmény tudományos tanácsa

- 1/ A felsőoktatási intézmény tudományos tanácsának a szenátus egyetértésével a rektor nevezi ki az oktatók, a tudományos dolgozók és más jelentős szakemberek köréből. A más jelentős szakemberek száma nem haladhatja meg a felsőoktatási intézmény tudományos tanácsa összlétszámának egyharmadát.
- 2/ A felsőoktatási intézmény tudományos tanácsa
  - a/ megvitatta a felsőoktatási intézmény oktatási tevékenységének, tudományos kutatásainak vagy művészeti tevékenységének a kérdéseit,
  - b/ megvitatta az egyetemi tanárok kinevezésére vonatkozó javaslatokat,
  - c/ megvitatta a docensek habilitációját és dönt annak eredményéről, amennyiben a felsőoktatási intézmény nem tagozódik karokra.

12. paragrafus

A kari tudományos tanácsa

- 1/ A kari tudományos tanácsának tagjait, a kari tanács egyetértésével a dékán nevezi ki az oktatók, tudományos dolgozók és más jelentős szakemberek köréből. A más jelentős szakemberek száma nem haladhatja meg a kari tudományos tanács összlétszámának egyharmadát.
- 2/ A kari tudományos tanács
  - a/ megvitatta a docensek habilitációját és dönt annak eredményéről, valamint javaslatot tesz a felsőoktatási intézmény tudományos tanácsának az egyetemi tanárok kinevezésére,
  - b/ megvitatta a kar oktatási tevékenységének, tudományos kutatásainak vagy művészeti tevékenységének a kérdéseit.

13. paragrafus

A rektor, a dékán, a rektorhelyettes, a dékánhelyettes

- 1/ A rektor a felsőoktatási intézmény képviselője, irányítja a felsőoktatási intézményt, képviseli azt és intézkedik a nevében. A rektor tevékenységéért a felsőoktatási intézmény szenátusának, valamint a 15. 1/ bekezdésének c/, d/ és f/ pontjaiban felsorolt kérdésekben a miniszternek is felel.
- 2/ A rektor nevezi ki a docenseket.
- 3/ A rektor alapítja a felsőoktatási intézmény tudományos, oktatási, fejlesztési, gazdasági és információs egységeit valamint speciális célokat szolgáló létesítményeit.
- 4/ A dékán a kar képviselője, irányítja a kart, képviseli azt és intézkedik a nevében. A dékán tevékenységéért a kari tanácsnak, s a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott körben a rektornak felel tevékenységéért.
- 5/ A rektor alapítja a kar tudományos, oktatási, fejlesztési és információs egységeit valamint speciális célokat szolgáló létesítményeit.
- 6/ A rektort az általa meghatározott körben a rektorhelyettesek, a dékánt az általa meghatározott körben a dékánhelyettesek helyettesítik. A rektorhelyettest a szenátus egyetértésével a rektor, a dékánhelyettest a kari tanács egyetértésével a dékán nevezi ki. A rektorhelyettes a rektornak, a dékánhelyettes a dékánnak felel tevékenységéért.
- 7/ A rektor, a rektorhelyettes, a dékán és a dékánhelyettes megbízási időszaka három év. Azonos tisztséget legfeljebb két egymást követő időszakban lehet betölteni.

14. paragrafus

A gazdasági igazgató, a kari titkár

A gazdasági igazgató biztosítja a felsőoktatási intézmény gazdasági és igazgatási működését. A kari titkár biztosítja a kar gazdasági és igazgatási működését. A gazdasági igazgató a rektor alárendeltje, a kari titkár a dékán alárendeltje.

15. paragrafus

A Minisztérium, a Felsőoktatási Intézmények Tanácsa és az akreditációs bizottságok

- 1/ A Cseh Köztársaság Oktatási, Ifjúsági és Testnevelési Minisztériuma valamint a Szlovák Köztársaság Oktatási, Ifjúsági és Testnevelési Minisztériuma (a továbbiakban "a minisztérium")
  - a/ biztosítja a feltételeket a felsőoktatási intézmények és a felsőfokú képzés fejlesztéséhez,
  - b/ koordinálja a felsőoktatási intézmények tevékenységét,

- c/ felosztja a biztosított pénzeszközöket a felsőoktatási intézmények között és ellenőrzi azok felhasználását,
  - d/ bejegyzi a felsőoktatási intézmények működési szabályzatait,
  - e/ A Felsőoktatási Intézmények Tanácsának véleménynyilvánítása alapján jogi személyiséggel rendelkező intézeteket és munkacsoportokat hoz létre a felsőoktatási intézmények feladatainak teljesítésére,
  - f/ az akreditációs bizottság javaslatára vagy véleménynyilvánítása után dönt arról, hogy megvonja a felsőoktatási intézménytől vagy a kartól az államvizsgák és szigorlatok lebonyolításának jogát a megfelelő szakokon, a habilitációs eljárások és egyetemi tanári kinevezési eljárások lefolytatásának jogát, illetve arról, hogy a fenti jogokat a felsőoktatási intézménynek és a karoknak visszaadja, az eljárások lefolytatására illetve a vizsgáztatásra való jog megvonása esetén egyidejűleg dönt arról, hogy melyik felsőoktatási intézmény vagy kar fogja az említett eljárásokat lefolytatni illetve vizsgákat megtartani, amennyiben ez a felsőoktatási intézmény vagy kar ezzel egyetért.
- 2/ A miniszter a felsőoktatási intézmények javaslatára a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság elnöke elé terjeszti az egyetemi tanárok és rektorok kinevezésére vonatkozó javaslatot.

16. paragrafus

A Felsőoktatási Intézmények Tanácsa

- 1/ A Felsőoktatási Intézmények Tanácsa a felsőoktatási intézmények önkormányzati szerve, s elsősorban a minisztériummal szemben képviseli a felsőoktatási intézményeket.
- 2/ A Felsőoktatási Intézmények Tanácsának tagjait a Cseh Köztársaságban a Cseh Köztársaság felsőoktatási intézményeinek szenátusai és karainak kari tanácsai delegálják. A Felsőoktatási Intézmények Tanácsának tagjait a Szlovák Köztársaságban a Szlovák Köztársaság felsőoktatási intézményeinek szenátusai és karainak kari tanácsai delegálják.
- 3/ A Felsőoktatási Intézmények tanácsa véleményt nyilvánít
  - a/ az akreditációs bizottságok alapítására és összetételére vonatkozó javaslatokról,
  - b/ a minisztérium javaslatairól az eszközöknek a 15. paragrafus 1. bekezdésének c/ pontja szerinti felosztására a felsőoktatási intézmények között,
  - c/ a felsőoktatási intézményeket érintő lényeges javaslatokról és intézkedésekről.

17. paragrafus

Az akreditációs bizottságok

- 1/ Az akreditációs bizottságokat a Cseh Köztársaságban a Cseh Köztársaság kormánya, a Szlovák Köztársaságban a Szlovák Köztársaság kormánya hozza létre

saját tanácsadó testületeként. Az akreditációs bizottságok tagjai a felsőoktatási intézmények, szakmai és tudományos intézetek kinevezett kiemelkedő dolgozói.

2/ Az akreditációs bizottságok

a/ véleményezik a felsőoktatási intézmények és karok alapítására, egyesítésére és megszüntetésére vonatkozó javaslatokat (3. és 4. paragrafus),

b/ ellátják a 15. paragrafus 1. bekezdésének f/ pontjában meghatározott tevékenységet.

VII. rész: A felsőfokú tanulmányok, a posztgraduális tanulmányok és az állampolgárok egész életen át tartó képzése

A felsőfokú tanulmányok

18. paragrafus

1/ Az állampolgárnak joga van felsőfokú tanulmányokat folytatni a választott szakon, amennyiben teljes középfokú vagy teljes szakmai középfokú végzettséggel rendelkezik, s tanúságot tesz a választott tanulmányokra való alkalmasságról. A szükséges alkalmasság meghatározásának szempontjait és ellenőrzésének módját a dékán javaslatára a kari tanács, vagy azokban a felsőoktatási intézményekben, amelyek nem tagozódnak karokra, a rektor javaslatára a szenátus fogadja el.

2/ A jelentkező felvételéről a dékán dönt. A dékán döntése ellen – amelynek indoklást kell tartalmaznia – a jelentkező a kézbesítéstől számított 8 napon belül fellebbezhet a rektorhoz. A karokra nem tagozódó felsőoktatási intézmények rektorának döntése ellen a jelentkező ugyanezen határidőn belül fellebbezhet a felsőoktatási intézmény szenátusához.

3/ A művészeti intézmények olyan jelentkezőt is felvehetnek, aki nem rendelkezik teljes középfokú vagy teljes szakmai középfokú végzettséggel.

4/ A jelentkező az intézménybe való beiratkozás napjával válik a felsőoktatási intézmény hallgatójává.

19. paragrafus

A felsőfokú tanulmányok államvizsgával zárulnak; amennyiben a kar működési szabályzata (a karokra nem tagozódó felsőoktatási intézményekben a felsőoktatási intézmény működési szabályzata) úgy rendelkezik, az államvizsga része a diplomamunka megvédése is.

20. paragrafus

A hallgató az államvizsga letételével, a felsőfokú tanulmányok 21. paragrafus szerinti befejezéssel, a tanulmányokból való kizárással vagy a tanulmányok abbahagyásával szűnik meg a felsőoktatási intézmény hallgatója lenni.

21. paragrafus

- 1/ A felsőoktatási intézmények a felsőfokú tanulmányok tartalmilag komplex részét nyújtják, amelynek befejezése után bizonyítványt állítanak ki, esetleg baccalaureatusi címet (rövidítése "Bc") adnak.
- 2/ A felsőfokú tanulmányokat végzett személyek az alábbi egyetemi címeket kapják:
  - a/ a tudományegyetemeken, a hittudományi és művészeti felsőoktatási intézményekben a "magister" (rövidítése "Mgr") egyetemi címet,
  - b/ műszaki, közgazdasági és mezőgazdasági felsőoktatási intézményekben a "mérnök" (rövidítése "Ing.") egyetemi címet,
  - c/ az orvostudományi karokon az "általános orvos – doktor" (rövidítése "MUDr.") egyetemi címet, az állatorvostudományi egyetemeken az "állatorvos-doktor" (rövidítése "MVDr.") egyetemi címet.

22. paragrafus

A posztgraduális tanulmányok

- 1/ A felsőfokú tanulmányok végzett hallgatói kérhetik posztgraduális tanulmányokra való felvételüket.
- 2/ A posztgraduális tanulmányok előadásorozatokból és vizsgákból állnak, s disszertáció megvédésével valamint szigorlattal zárulnak. A disszertációban a jelöltnek bizonyítania kell az önálló tudományos munkára való képességét.
- 3/ A posztgraduális tanulmányok végzett hallgatói – az orvosi és állatorvosi tanulmányokat végzettek kivételével – a "doktor" (rövidítése "Dr.") egyetemi-tudományos címet kapják.

23. paragrafus

A felsőoktatási intézmény a működési szabályzatában meghatározott szakokon folytathat felsőfokú és posztgraduális képzést.

24. paragrafus

Az állampolgárok egész életen át tartó képzése

- 1/ A felsőoktatási intézmények egész életen át tartó képzést nyújthatnak az állampolgároknak, amely elsősorban
  - a/ a szakosított tevékenységek vagy szakmák gyakorlásához szükséges kiegészítő képzettséget ad,

b/ lehetővé teszi a képzettség kiegészítését a világ tudományos fejlődésével összhangban.

- 2/ A fenti tanulmányokkal összefüggő költségeket általában azok a jogi személyek fedezik, amelyek a hallgatókat a tanulmányokra küldik, vagy esetleg maguk a tanulmányok résztvevői.

25. paragrafus

A felsőfokú tanulmányok befejezését tanúsító okmányok

- 1/ A felsőfokú tanulmányokat a 19-22. paragrafus szerint befejező személyeknek a felsőoktatási intézmények oklevelet adnak a szak és az egyetemi vagy egyetemi-tudományos cím feltüntetésével. A 22. paragrafusban megjelölt tanulmányok befejezéséről a hallgatók bizonyítványt kapnak a hallgatott előadásorozatokról, a letett vizsgák és szigorlat valamint a disszertáció témájának feltüntetésével. A tanulmányaikat a 19. paragrafus és 21. paragrafus szerint befejező személyek bizonyítványt kapnak az államvizsgáról.
- 2/ A külföldi felsőoktatási intézmények által kiállított oklevelek, a felsőfokú tanulmányokra és posztgraduális tanulmányokra vonatkozó egyéb okmányok csak abban az esetben érvényesek a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaság területén, ha azokat kifejezetten elismerték (honosították), kivéve, ha a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaságot kötelező nemzetközi szerződés másként rendelkezik. A honosításról az a felsőoktatási intézmény dönt, amelyen azonos vagy hasonló szakok vannak; amennyiben a Cseh és Szlovák Szövetségi Köztársaságban nincs ilyen felsőoktatási intézmény, a minisztérium dönt. A honosításkor kell dönteni a jelen törvény szerint egyetemi és egyetemi-tudományos címek odaítéléséről is.

VIII. rész

26. paragrafus

A felsőoktatási intézmények hallgatói

- 1/ A felsőoktatási intézmények hallgatói elsősorban az alábbi jogokkal rendelkeznek:
- a/ megválaszthatják tanulmányaik programját a jogi előírásokkal és a felsőoktatási intézmény által meghatározott szabályokkal összhangban,
  - b/ felsőfokú tanulmányaik keretein belül engedélyt kérhetnek más karokon, esetleg külföldön folytatandó tanulmányokra,
  - c/ használhatják a felsőoktatási intézmény létesítményeit a felsőoktatási intézmény által kiadott előírásokkal összhangban,
  - d/ képvisellel rendelkezhetnek a felsőoktatási intézmény és a kar önkormányzati szerveiben,

- e/ az állampolgárok egyesülési jogáról szóló törvénnyel összhangban független egyesületeket (egyleteket, szövetségeket, stb.) hozhatnak létre a felsőoktatási intézményben,
- f/ szabadon érvényesíthetik a felsőoktatással kapcsolatos nézeteiket és észrevételeiket, s ennek érdekében a Cseh Köztársaság felsőoktatási intézményeinek hallgatóit valamint a Szlovák Köztársaság felsőoktatási intézményeinek hallgatóit képviselő szerveket hozhatnak létre.
- 2/ A felsőoktatási intézmények ösztöndíjat és anyagi támogatást biztosítanak a hallgatóknak az általánosan érvényes jogi előírásokban meghatározott feltételek szerint.
- 3/ A hallgatók kötelesek betartani a felsőoktatási intézmény és a kar működési szabályzatát.
- 4/ A törvényből, a felsőoktatási intézmény vagy a kar működési szabályzatából fakadó köteleességek megszegéséért valamint az állampolgári köteleességek megszegéséért büntető eljárás indítható a hallgató ellen a felsőoktatási intézmény fegyelmi rendje szerint. A fenti köteleességek különösen súlyos megszegéséért a hallgató a kar dékánjának vagy a karokra nem tagozódó felsőoktatási intézmény rektorának határozatával a felsőfokú tanulmányokból kizárható.

IX. rész

27. paragrafus

A felsőoktatási intézmények oktatói és tudományos dolgozói

- 1/ A felsőoktatási intézményekben oktatóként egyetemi tanárok, docensek, szaktanársegédek, tanársegédek és lektorok dolgoznak; a felsőoktatási intézményekben tudományos dolgozók is dolgozhatnak.
- 2/ A felsőoktatási intézmények oktatói és tudományos dolgozói helyeit pályázat útján kell betölteni. A pályázat módját a pályázati rend (28. paragrafus, 2/ bekezdés, d/ pont) határozza meg.
- 3/ A felsőoktatási intézmény oktatói az illetékes szenátus (kari tanács) egyetértésével meghatározott időre felmenthetők az oktatási feladatok alól annak érdekében, hogy kizárólag tudományos vagy művészeti munkájuknak szentelhessek magukat.
- 4/ A "docens" cím megszerzésének feltétele a sikeres habilitáció a habilitációs munka alapján. A habilitációs eljárás a habilitációs munka benyújtásával kezdődik. Az "egyetemi tanár" cím megszerzésének feltétele a megelőző habilitáció.
- 5/ Az "egyetemi tanár" és "docens" cím visszavehető attól, aki az állampolgári, tudományos (művészi) vagy tanári becsületet megsértette. A cím visszavételéről a felsőoktatási intézmény szenátusának javaslatára az a szerv dönt, amely a címet odaítélte.
- 6/ A felsőoktatási intézmények oktatóinak és tudományos dolgozóinak munkaviszonya annak a tanévnek a végével ér véget, amelyben 65. életévüket betöltötték, amennyiben más okból korábban nem ért véget. A dékán a kari tanács jóváha-

gyásával a felsőoktatási intézmény oktatójának munkaviszonyát meghosszabbíthatja. A dékán a kari tanács egyetértésével eleget tehet az egyetemi tanár azon kérésének, hogy tudományos munkáját a felsőoktatási intézményben munkaviszonyának megszűnése után is folytathassa.

X. rész: A felsőoktatási intézmények és karok működési szabályzata

28. paragrafus

A felsőoktatási intézmény működési szabályzata

- 1/ A felsőoktatási intézmény működési szabályzata elsősorban az alábbiakat foglalja magában:
  - a/ a felsőoktatási intézmény jellegét,
  - b/ a felsőoktatás intézmény szervezeti felépítését,
  - c/ a karok javaslata alapján a felsőoktatási intézményben oktatott szakokat és a tanulmányi időt,
  - d/ a rektorhelyettesek számát és tevékenységi területét,
  - e/ a gazdasági igazgató tevékenységi körét,
  - f/ a szenátus összetételét, választásának módját, választási időszakának hosszát és tanácskozásának szabályait,
  - g/ a felsőoktatási intézmény tudományos tanácsának összetételét, megbízatásának időtartamát és tanácskozásának szabályait.
  - h/ a rektorjelölt megválasztásának módját, a rektor visszahívására vonatkozó javaslat elfogadásának módját,
  - i/ a hallgatók jogainak és kötelességeinek részletesebb meghatározását,
  - j/ a gazdálkodás alapelveit.
- 2/ A felsőoktatási intézmény működési szabályzatának része még
  - a/ a szervezeti szabályzat,
  - b/ a belső szabályzat,
  - c/ a hallgatók fegyelmi szabályzata,
  - d/ a pályázati szabályzat.
- 3/ A felsőoktatási intézmény működési szabályzata érvényességének feltétele a minisztérium által történő bejegyzés. A bejegyzéskor kell elbírálni a működési szabályzat rendelkezéseinek összhangját a törvényekkel és más általánosan érvényes jogi előírásokkal. Amennyiben a minisztérium elutasítja a felsőoktatási intézmény működési szabályzatának bejegyzését, a Cseh Köztársaságban lévő székhellyel rendelkező felsőoktatási intézmény a Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához, a Szlovák Köztársaságban lévő székhellyel rendelkező felsőoktatási intézmény a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához fordulhat jogorvoslati kérelemmel.

29. paragrafus

A kar működési szabályzata

- 1/ A kar szervezetének, irányításának, tevékenységének, gazdálkodásának és a karon folytatott tanulmányoknak a részleteit a kar működési szabályzata határozza meg a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával összhangban. A tanulmányi és vizsgarend a kar működés szabályzatának a része.
- 2/ A kari működési szabályzat érvényességének feltétele a működési szabályzatnak a felsőoktatási intézmény szenátusa által történő jóváhagyása. A jóváhagyáskor kell elbírálni a kari működési szabályzat rendelkezéseinek összhangját a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával és az általánosan érvényes jogi előírásokkal.

XI. rész: Más központi államigazgatási szervek fennhatósága alá tartozó felsőoktatási intézmények

30. paragrafus

Katonai felsőoktatási intézmények

- 1/ A katonai felsőoktatási intézményekre és karokra a jelen törvény előírásai érvényesek az alábbi kivételekkel:
  - a/ a katonai felsőoktatási intézményeket a Szövetségi Gyűlés a Szövetségi Nemzetvédelmi Minisztérium javaslatára törvénnyel alapítja, egyesíti, osztja fel és szünteti meg; hasonló módon kell megállapítani nevüket és székhelyüket is.
  - b/ a tudományos kutatási eredmények publikálása a 2. paragrafus értelmében valamint a hallgatóknak a 26. paragrafus 1/ bekezdésének b/ pontjában meghatározott joga az államtitok védelmére vonatkozó előírásokkal összhangban valósul meg.
  - c/ a 27. paragrafus 6. bekezdésének rendelkezései a katonai felsőoktatási intézmények aktív katonai szolgálatban lévő oktatóira a külön rendelkezésekkel¹ összhangban vonatkoznak.
- 2/ A minisztérium és a miniszter hatáskörét a 15. szerint a Szövetségi Nemzetvédelmi Minisztérium valamint a Cseh és Szlovák Szocialista Köztársaság nemzetvédelmi minisztere gyakorolja.

31. paragrafus

A biztonsági szolgálat szakemberei felsőfokú képzésének módját a Szövetségi Gyűlés törvénnyel határozza meg.

---

¹ Honvédelmi Törvény, No 92/1949 Zb., a későbbi rendelkezésekkel együtt, Törvény a katonák egyes szolgálati viszonyairól a későbbi kiegészítésekkel együtt, No 76/1959 Zb, a későbbi kiegészítésekkel együtt.

XII. rész

32. paragrafus

Hittudományi felsőoktatási intézmények és hittudományi karok

A hittudományi felsőoktatási intézményekre és hittudományi karokra a 2., 3., 4., 10., 13., 17., 18., 26., 27. és 29. paragrafus rendelkezései értelemszerűen vonatkoznak.

XIII. rész

33. paragrafus

Művészeti felsőoktatási intézmények

A művészeti felsőoktatási intézményekre a 15., 16., 17., 21., 22. és 27. paragrafus rendelkezései értelemszerűen vonatkoznak.

XIV. rész: Általános, átmeneti és zárórendelkezések

34. paragrafus

A jelen törvény alapján hozott döntésekre nem érvényesek a közigazgatási eljárásra vonatkozó előírások, kivéve az ösztöndíjra és a tanulmányokból való kizárásra vonatkozó döntéseket. A dékán döntése ellen fellebbezésről a rektor dönt. A karokra nem tagozódó felsőoktatási intézmény rektorának döntése ellen fellebbezésről az intézmény szenátusa dönt.

35. paragrafus

- 1/ A Cseh Köztársaságban a Cseh Köztársaság Kormánya, a Szlovák Köztársaságban a Szlovák Köztársaság Kormánya rendelettel szabályozza az akreditációs bizottságok létrehozásának és tevékenységének részleteit.
- 2/ A minisztérium általános érvényű jogi előírásokkal határozza meg
  - a/ az ösztöndíjak odaítélésének és a hallgatók anyagi támogatásának feltételei,
  - b/ az egyetemi tanárok kinevezésének és a docensek habilitálásának feltételeit és menetét,
  - c/ a honosítás feltételeit és a honosítással kapcsolatos eljárást.

36. paragrafus

- 1/ A jelen törvény hatálybalépése előtt hivatalban lévő a 39/1980. sz. felsőoktatási törvény 12-16. meghatározott egyetemi tisztségviselők megbízási ideje 1991. január 31. napjával véget ér.
- 2/ A felsőoktatási intézmények működési szabályzatukat legkésőbb 1990. december 31-ig a miniszter elé terjesztik bejegyzésre (15. paragrafus 1. bekezdés, d/ pont).

37. paragrafus

- 1/ A rektor a kari tanács vagy a felsőoktatási intézmény szenátusának javaslatára pályázatot írhat ki betöltött helyre is, amennyiben ezt az eljárást a felsőoktatási intézmény megfelelő szakmai és erkölcsi színvonalának biztosítása indokolja. A felsőoktatási intézmény felmondhat annak az oktatónak vagy tudományos dolgozónak, aki a pályázatban nem felelt meg vagy a pályázatban való részvételt megtagadta.
- 2/ A 28. paragrafus 2/ bekezdés d/ pontjában meghatározott pályázati szabályzat hatályba lépéséig a pályázat módját a rektor határozza meg a felsőoktatási intézmény szenátusával egyetértésben. Az 1/ bekezdésben említett pályázati eljárást legkésőbb 1991. február 1-ig meg kell indítani.

38. paragrafus

- 1/ Azokra a hallgatókra, akik a jelen törvény hatályba lépésének napján az állami záróvizsgák, az orvosi és állatorvosi szakokon az állami szigorlati vizsgák szakaszában vannak, a korábbi törvény 40.-43. paragrafusának a 44. paragrafus 3/ bekezdésének, 45. paragrafusának, 46. paragrafus 3/ bekezdésének, 48. paragrafus 1-3/ bekezdésének rendelkezései érvényesek.
- 2/ A jelen törvény hatályba lépése előtt megkezdett posztgraduális tanulmányokat az eddig érvényes jogi előírások szerint² kell folytatni.
- 3/ A felsőoktatási intézmények végzős hallgatóinak a jelen törvény hatályba lépésének napja előtt megkezdett és legkésőbb az említett naptól számított egy éven belül befejezett szigorlati eljárásaira a korábbi felsőoktatási törvény 44., 46. és 47. paragrafusának rendelkezései valamint a Csehszlovák Szocialista Köztársaság kormányának 9061980 Zb sz. kormányrendelete vonatkoznak.

39. paragrafus

A felsőoktatási intézmények egyetemi tanárainak és docenseinek a jelen törvény hatályba lépésének napja előtt megkezdett kinevezési eljárásaiban a jelen törvény 27. paragrafusának 4/ bekezdése szerint kell eljárni.

---

² Az Oktatási Minisztérium 49/1967. sz. rendelete a posztgraduális képzésről

40. paragrafus

Visszavonásra kerülnek azok a tudományos-oktatói címek, amelyeket 1969. december 22. után a felsőoktatási intézményekről szóló 19/1966. sz. törvény 55a paragrafus 1/ bekezdés e/ pontjának rendelkezései alapján, a 163k/1969. sz. törvény szerinti értelmezésnek megfelelően, valamint 1990. január 1. előtt a Cseh Szocialista Köztársaság Oktatási Minisztériuma 111/1980. sz. rendeletének 3. paragrafusa valamint a Szlovák Szocialista Köztársaság Oktatási Minisztériumának az egyetemi tanárok és docensek kinevezésével és a felsőoktatási intézmények üres oktatói helyeinek betöltésével kapcsolatos eljárásról szóló 106/1980. sz. rendelete alapján adományoztak.

41. paragrafus

A jelen törvény hatályba lépésének napján működő felsőoktatási intézmények csak a minisztériumnak az akreditációs bizottság javaslatára hozott döntése alapján folytathatnak posztgraduális képzést.

42. paragrafus

- 1/ A korábbi előírások szerint alapított, mellékletben felsorolt felsőoktatási intézmények és karok a jelen törvény szerinti felsőoktatási intézményeknek és karoknak tekintendők³.
- 2/ A korábbi előírások szerint alapított, mellékletben felsorolt pedagógiai karok a felsőoktatási intézmények státusát kapják a jelen törvény hatályba lépésének napjával.^x

43. paragrafus

- 1/ A felsőfokú tanulmányokat végzett személyek korábbi előírások alapján odaítélt egyetemi címei, szolgálati fokozatai és egyéb címei érintetlenül maradnak.
- 2/ a 21. paragrafus 2/ bekezdésében meghatározott egyetemi címeket azok a felsőfokú tanulmányokat végzett személyek is használhatják, akik tanulmányaikat a jelen törvény hatályba lépésének napja előtt befejezték, és nem kaptak a felsőfokú tanulmányokat végzett személyeknek a korábbi rendelkezések szerint odaítélhető egyetemi címet, szolgálati fokozatot vagy egyéb címet. Erről a felsőoktatási intézmény bizonyítványt ad.
- 3/ A 2/ bekezdés rendelkezései nem vonatkoznak a Nemzetbiztonsági Főiskola, a katonai főiskolák és a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottsága Politikai Főiskolájának végzett hallgatóira.

---

³ A jelen törvény melléklete: A felsőoktatási intézmények és karok jegyzéke
^x értelmezés: a dékán rektori státust élvez és kinevezi a docenseket.

44. paragrafus

Hatályát veszti

- 1/ a Szövetségi Gyűlés 7/1966 tvr. a CsKP KB Politikai Főiskolájáról
- 2/ a Szövetségi Gyűlés 92/1966 tvr. a CsKP KB Politikai Főiskolája végzős hallgatóinak adományozandó címeiről
- 3/ a 39/1980 törvény a felsőoktatási intézményekről
- 4/ a 90/1980 CsSzSzk kormányrendelet az állami záróvizsgákról és állami szigorlati vizsgákról
- 5/ a 33/1986 CsSzSzk kormányrendelet a szakok összetételéről és a felsőoktatási intézményekben folytatott rendes tanulmányok időtartamáról
- 6/ az Oktatási Minisztérium 49/1967. sz. rendelete a felsőoktatási intézményekben folyó posztgraduális képzésről
- 7/ a CsSzK Oktatási Minisztériumának 109/1980. sz. rendelete a felsőoktatási intézményekbe történő felvételtől a korábbi előírásokkal összhangban
- 8/ az SzSzk Oktatási Minisztériumának 104/1980. sz. rendelete a felsőoktatási intézményekbe történő felvételtől a korábbi előírásokkal összhangban
- 9/ a CsSzK Oktatási Minisztériumának 110/1980. sz. rendelete a felsőoktatási intézményekben folyó tanulmányokról (tanulmányi előírások)
- 10/ az SzSzk Oktatási Minisztériumának 105/1980. sz. rendelete a felsőoktatási intézményekben folyó tanulmányokról (tanulmányi előírások)
- 11/ a CsSzK Oktatási Minisztériumának 111/1980. sz. rendelete a professzorok és docensek kinevezésekor, valamint a felsőoktatási intézmények szabad oktatói helyeinek betöltésekor követendő eljárásról
- 12/ az SzSzk Oktatási Minisztériumának 106/1980. sz. rendelete a professzorok és docensek kinevezésekor, valamint a felsőoktatási intézmények szabad oktatói helyeinek betöltésekor követendő eljárásról
- 13/ a CsSzK Oktatási Minisztériumának 137/1980. sz. rendelete a felsőoktatási intézmények hallgatóinak szakmai gyakorlatáról és társadalmi-politikai gyakorlatáról
- 14/ a SzSzk Oktatási Minisztériumának 138/1980. sz. rendelete a felsőoktatási intézmények hallgatóinak szakmai gyakorlatáról és társadalmi-politikai gyakorlatáról
- 15/ a CsSzK Oktatási Minisztériumának 3/1981. sz. rendelete a felsőoktatási intézmények feletti felügyelet gyakorlásáról
- 16/ a SzSzk Oktatási Minisztériumának 6/1981. sz. rendelete a felsőoktatási intézmények feletti felügyelet gyakorlásáról
- 17/ a CsSzK Oktatási Minisztériumának 58/1981. sz. rendelete a művészeti aspirantúráról
- 18/ a SzSzk Oktatási Minisztériumának 55/1981. sz. rendelete a művészeti aspirantúráról
- 19/ a CsSzK Oktatási Minisztériumának 83/1984. sz. rendelete az ösztöndíjakról és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak nyújtandó támogatásokról összhangban az 55/1986. sz. rendelettel
- 20/ a SzSzk Oktatási Minisztériumának 87/1984. sz. rendelete az ösztöndíjakról és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak nyújtandó támogatásokról

21/ a SzSzK OM 1982. 9. 15-én kelt, 12857/1982-33/333, reg. 27/18982. módosítása
a hallgatóknak külföldi felsőoktatási intézményekbe történő kiküldéséről
22/ a CsSzK OM 1982. 11. 22-én kelt, 28911/1982-34. sz. irányelve a felsőoktatási
intézmények hallgatóinak külföldre történő kiküldéséről, reg. 5/1983 alatt.

45. paragrafus

A jelen törvény 1990. július 1. napjával lép hatályba.

Melléklet: A felsőoktatási intézmények és karok jegyzéke

1/ Tudományegyetemek

Károly Egyetem, Prága

Általános Orvosi Kar
Higiénikus Orvosi Kar
Gyermekorvosi Kar
Orvosi Kar, Hradec Králové
Orvosi Kar, Plzeň
Gyógyszerészeti kar, Hradec Králové
Jogtudományi Kar
Bölcsészettudományi Kar
Matematika-fizika Kar
Természettudományi Kar
Testnevelési és Sport Kar
Újságíró Kar
Pedagógiai Kar
Római Katolikus Cirill-Metód Hittudományi Kar, Liberec
Cseh-Szlovák Huszita Hittudományi Kar
Evangélikus Hittudományi Kar

Komensky Tudományegyetem, Pozsony (Bratislava)

Orvosi Kar,
Orvosi Kar, Túrócszentmárton (Martin)
Gyógyszerészeti Kar
Jogtudományi Kar
Bölcsészettudományi Kar
Természettudományi Kar
Matematika-fizika Kar
Testnevelési és Sport Kar
Pedagógiai Kar, Nagyszombat (Trnava)
Római-Katolikus Cirill-Metód Hittudományi Kar
Evangélikus Hittudományi Kar

Masaryk Tudományegyetem, Brno

Orvosi Kar
Jogtudományi Kar
Bölcsészettudományi Kar
Természettudományi Kar
Pedagógiai Kar

Palacky Tudományegyetem, Olomouc

Orvosi Kar
Bölcsészettudományi Kar
Természettudományi Kar
Pedagógiai Kar
Cirill-Metód Hittudományi Kar

Pavel Josef Safárik Tudományegyetem, Kassa (Kosice)

Orvosi Kar
Jogtudományi Kar
Bölcsészettudományi Kar, Eperjes, (Presov)
Természettudományi Kar
Pedagógiai Kar, Eperjes (Presov)
Görögkatolikus Hittudományi Kar
Pravoszláv Hittudományi Kar

Állatorvosi Egyetem, Brno

Állatorvosi Egyetem, Kassa (Kosice)

Önálló Karok

Pedagógiai Kar, Ceské Budejovice
Pedagógiai Kar, Plzen
Pedagógiai Kar, Usti nad Labem
Pedagógiai Kar, Hradec Králové
Pedagógiai Kar, Ostrava
Pedagógiai Kar, Nyitra (Nitra)
Pedagógiai Kar, Besztercebánya (Banská Bystrica)

2/ Műszaki felsőoktatási intézmények

Cseh Műszaki Főiskola, Prága

Építőmérnöki Kar
Gépészeti Kar
Elektrotechnikai Kar
Nukleáris és mérnöki fizikai Kar
Építészet Kar

Szlovák Műszaki Főiskola, Pozsony, (Bratislava)

Építőmérnöki Kar

Gépészeti Kar

Elektrotechnikai Kar

Kémia-technológiai Kar

Építészeti Kar

Gépészeti-technológiai Kar, Nagyszombat (Trnava)

Közlekedési és Hírközlési Főiskola, Zsolna (Zilina)

Közlekedési és Hírközlési Üzemeltetési Kar

Gépészeti és Elektrotechnikai Kar

Katonai Kar

Kémia-Technológiai Főiskola, Prága

Kémia-technológiai Kar

Tüzelőanyag- és víztechnológiai Kar

Élelmiszer és Biokémiai Technológiai Kar

Vegyésszmérnöki Kar

Kémiai-technológiai Kar, Pardubice

Gépészeti és Elektrotechnikai Főiskola, Plzen

Gépészeti Kar

Elektrotechnikai Kar

Gépészeti és Textilipari Főiskola, Liberec

Gépészeti Kar

Textilipari Kar

Műszaki Főiskola, Brno

Építőmérnöki Kar

Gépészeti kar

Elektrotechnikai Kar

Technológiai kar, Zsolna (Zilina)

Építészeti Kar

Bányaiipari Főiskola, Ostrava

Bányászati-geológiai kar

Kohászati Kar

Gépészeti és elektrotechnikai Kar

Közgazdasági Kar

Műszaki Főiskola, Kassa (Kosice)

Bányászati Kar
Kohászati Kar
Gépészeti Kar
Elektrotechnikai Kar
Építőmérnöki Kar

3/ Közgazdasági felsőoktatási intézmények

Közgazdasági Főiskola, Prága

Népgazdasági Kar
Gyártásgazdasági Kar
Kereskedelmi Kar
Igazgatási Kar

Közgazdasági Főiskola, Pozsony (Bratislava)

Népgazdasági Kar
Kereskedelmi Kar
Igazgatási Kar
Gyártóágazatok Gazdasági és Irányítási Kara
Szolgáltatási és Turisztikai Gazdasági Kar, Besztercebánya (Banská
Bystrica)

4/ Mezőgazdasági felsőoktatási intézmények

Mezőgazdasági Főiskola, Prága

Üzemgazdasági Kar
Agronómiai Kar
Gépesítési Kar
Agronómiai Kar, Ceské Budejovice

Mezőgazdasági Főiskola, Brno

Üzemgazdasági Kar
Agronómiai Kar
Erdészeti Kar
Kertészeti Kar, Lednice

Mezőgazdasági Főiskola, Nyitra (Nitra)

Üzemgazdasági Kar
Agronómiai Kar
Gépesítési Kar

Erdészeti és Faipari Főiskola, Zólyom (Zvolen)
Erdészeti Kar
Faipari Kar

5/ Művészeti felsőoktatási intézmények

Művészeti Akadémia, Prága
Zeneművészeti kar
Színházművészeti Kar
Film- és TV-művészeti Kar

Képzőművészeti Akadémia, Prága

Iparművészeti Főiskola, Prága

Janacek Művészeti Akadémia, Brno
Zeneművészeti Kar
Színházművészeti Kar

Képzőművészeti Főiskola, Pozsony (Bratislava)

6/ Katonai felsőoktatási intézmények és azok karai

TÖRVÉNY A LENGYEL FELSŐOKTATÁSRÓL

(Ustawa z dnia 12 wrzesnia 1990 r. o. szkolnictwie wyzszy) = Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej, Nr 65, Warszawa, dnia 27 wrzesnia 1990 r., 893-915 p.

I. rész: A felsőoktatási intézmény működésének alapjai

1. fejezet: Általános rendelkezések

1. cikk.

1. A törvény az állami felsőoktatási intézményekre érvényes, azon felsőoktatási intézmények kivételével, amelyek státusát a katonai felsőoktatásról szóló törvény határozza meg.
2. A törvény a nem állami felsőoktatási intézményekre is érvényes, amennyiben előírásai, vagy más törvények előírásai nem rendelkeznek másként.
3. A törvény hatálya nem terjed ki a Katolikus Egyház által fenntartott felsőoktatási intézményekre és felsőfokú papi szemináriumokra, a Lublini Katolikus Tudományegyetem kivételével, valamint a más egyházak és felekezetek által fenntartott felsőoktatási intézményekre és felsőfokú papi szemináriumokra, kivéve, ha a törvények, vagy a Kormány a Katolikus Egyház illetékes hatóságai, illetve más egyházak és felekezetek illetékes hatóságai közötti megállapodások másként rendelkeznek.

2. cikk.

1. A felsőoktatási intézmények a tudományos kutatások szabadságának, a művészi alkotás szabadságának és a tanszabadságnak az elve alapján szerveződnek és működnek.
2. A törvény szövegében a "tudomány" és "tudományos kutatások" fogalmak megfelelően "művészetet" és "művészi alkotást" is jelentenek.

3. cikk.

1. A felsőoktatási intézmények a lengyel tudomány rendszerének és a nemzeti oktatásügy rendszerének részei.

2. A felsőoktatási intézmények alapvető feladatai:
  - 1/ a hallgatók képzése az adott tudományágban és felkészítésük meghatározott szakmák gyakorlására,
  - 2/ tudományos kutatások vagy művészi alkotó munka folytatása,
  - 3/ a jelöltek felkészítése önálló tudományos, oktató munkára vagy művészi tevékenységre,
  - 4/ a szakmai címekkel rendelkező és gyakorlati szakmákat űző személyek képzése általános és szakismereteik kiegészítése céljából,
  - 5/ a nemzeti kultúra és műszaki haladás fejlesztése és terjesztése, együttműködés a társadalom körében végzett ismeretterjesztésben valamint a hallgatók egészségével és fizikai fejlődésével való törődés.
3. A felsőoktatási intézmény feladatai még:
  - 1/ a hallgatóknak az emberi jogok tiszteletbentartásának, a hazafiságnak, a demokráciának, a társadalom és az állam sorsáért érzett felelősségnek a szellemében való nevelése,
  - 2/ erőfeszítések tétele annak érdekében, hogy az egyetemi társadalomban az igazság és a lelkiismeretes munka szelleme, valamint a kölcsönös jóindulat légköre uralkodjék.
4. Az orvostudományi egyetemek, valamint az orvostudományok terén működő egyéb felsőoktatási intézmények alapvető szervezeti egységei a társadalmi egészségügyi rendszer keretében résztvesznek az egészségügyi ellátásban, a felsőoktatási intézmény alapvető feladatait nem sértő mértékben.
5. A 4. bekezdés rendelkezései megfelelően érvényesek az állatorvosi tudományok terén működő felsőoktatási intézmények alapvető szervezeti egységeire is.
6. A felsőoktatási intézmények, a nemzeti oktatásügyi miniszter engedélyével az általános iskolánál magasabb szintű iskolákat tarthatnak fenn.

4. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény előadásai nyilvánosak, amennyiben az intézmény működési szabályzata nem rendelkezik másként.
  2. A felsőoktatási intézmény egységes magiszteri (egyetemi) szintű képzést, felsőfokú szakmai képzést és kiegészítő magiszteri szintű képzést folytathat. A felsőoktatási intézmény posztgraduális képzést, doktori tudományos képzést és szakosító képzést is folytathat, valamint szakosító tanfolyamokat rendezhet. A felsőoktatási intézmény nyitott típusú képzést is folytathat nem egyetemi hallgatókból álló hallgatószámára.
  3. A képzés lehet nappali, esti, levelező és externista (egyéni levelező). A képzés alapvető formáját a nappali tagozatos képzés jelenti, kivéve, ha az intézmény működési szabályzata másként rendelkezik.
  4. A felsőoktatási intézménynek joga van a magiszter, orvos, mérnök, mérnök-magiszter és a 149. cikk. 2. bekezdésében meghatározott egyéb címeket adományozni végzett hallgatóinak.
  5. az oktatás a felsőoktatási intézményben a választott szak keretében folyik.
5. cikk. A felsőoktatási intézménynek jogában áll a doktor honoris causa cím adományozása a habilitált doktor tudományos fokozat odaítélésére jogosult szerve-

zeti egységének javaslata alapján. A művészeti felsőoktatási intézményekben a II. fokú minősítő eljárás lefolytatására jogosult szervezeti egység is javaslatot tehet a doctor honoris causa cím adományozására.

6. cikk.

1. A felsőoktatási intézmények oktatói, hallgatói és nem oktatói státusban lévő dolgozói önkormányzatú egyetemi közösséget alkotnak.
2. Az egyetemi közösség választott testületi és egyszemélyi szervei közvetítésével vesz részt a felsőoktatási intézmény irányításában. A testületi szervezetben az egyetemi közösség azon csoportjainak képviselői foglalnak helyet, amelyeket az 1. bekezdés felsorolt.
3. Az egyetem szervei az egyetemi közösség egyes csoportjaira vonatkozó lényeges döntéseiket az említett csoportok, vagy az egyetem alapszabályában meghatározott módon választott képviselőik véleményének kikérése után hozzák meg. A felsőoktatási intézmény szervei átadhatják a döntéshozatal jogát az egyetemi közösség egyes csoportjai választott képviselőinek az adott csoportot érintő meghatározott ügyekben. Ez a rendelkezés a dolgozók csoportjainak a 75. cikkben felsorolt részére is vonatkozik.
4. A 3. bekezdés nem csorbítja a szakszervezetek egyéb törvényekből következő jogait.

7. cikk. Az állami szervek vagy a területi önkormányzati szervek csak a törvényekben meghatározott esetekben hozhatnak a felsőoktatási intézményeket érintő döntéseket.

8. cikk. A felsőoktatási intézmény jogi személy.

9. cikk. A felsőoktatási intézmény részletes szervezeti felépítését, valamint működésének a törvényben nem szabályozott egyéb kérdéseit az adott felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.

10. cikk.

1. Az állami felsőoktatási intézmény létesítése, átalakítása és megszüntetése, valamint más állami felsőoktatási intézménnyel történő egyesítése törvény alapján történik.
2. Az állami felsőoktatási intézmény létesítéséről szóló törvény meghatározza a felsőoktatási intézmény nevét, székhelyét, tevékenységének általános irányát, valamint a felette felügyeletet gyakorló főhatóságot vagy központi államigazgatási szervet, a továbbiakban "illetékes minisztert".
3. Az új állami felsőoktatási intézmény működési szabályzatát egy éves időtartamra a nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg a Felsőoktatási Főtanács véleményének kikérése után.
4. Az új állami felsőoktatási intézmény első rektorát egy éves időtartamra az illetékes miniszter nevezi ki, a Felsőoktatási Főtanács véleményének kikérése után.
5. A 2-4. bekezdések rendelkezései megfelelően érvényesek az állami felsőoktatási intézmények átalakításáról vagy más felsőoktatási intézményekkel való egyesítéséről szóló törvényekben is.

11. cikk. Az állami felsőoktatási intézmény működési szabályzatát a működési szabályzat szerinti összetételének legalább 2/3-os szótöbbségével, a felsőoktatási intézmény szenátusa (rektori tanácsa fogadja el, a felsőoktatási intézmény területén működő szakszervezetek véleményének kikérése után).

12. cikk.

1. Azokban az állami felsőoktatási intézményekben, amelyek kinevezés alapján legalább hatvan tudományos címmel rendelkező egyetemi oktatót foglalkoztatnak, s amelyek alapvető szervezeti egységeinek legalább a fele jogosult a habilitált doktor tudományos fokozat odaítélésére, az alapszabály a szenátus határozatában meghatározott napon lép életbe.

Az alapszabály életbelépésének az 1. bekezdésbe meghatározott menetét azokban az állami művészeti felsőoktatási intézményekben is alkalmazni kell, amelyek legalább húsz tudományos címmel rendelkező egyetemi oktatót foglalkoztatnak.

3. Ha egy állami felsőoktatási intézmény elveszti az 1. és 2. bekezdésben meghatározott jogosultságát, szenátusa hat hónapon belül módosítja az intézmény működési szabályzatát a 13. cikk 1. bekezdésében meghatározott elveknek megfelelően, s az illetékes miniszter elé terjeszti jóváhagyásra. a 13. cikk 2. és 3. bekezdése megfelelően alkalmazandó.

13. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter a többi illetékes miniszterrel egyetértésben rendelet útján határozhatja meg azokat az elveket, amelyeknek meg kell felelnie a 12. cikk 1. és 2. bekezdésében meghatározott követelményeknek eleget nem tevő állami felsőoktatási intézmények alapszabályának.

2. Az 1. bekezdésben meghatározott állami felsőoktatási intézmény működési szabályzata az illetékes miniszter jóváhagyása után, illetve két hónappal az illetékes miniszternek történt kézbesítés után lép életbe, amennyiben a miniszter ezen a határidőn belül nem tagadta meg a működési szabályzat jóváhagyását annak a törvényes rendelkezésnek ellentmondó volta miatt.

3. A 12. cikk 1. bekezdésében meghatározott követelményeknek meg nem felelő állami teológiai főiskola működési szabályzatát a nemzeti oktatásügyi miniszter hagyja jóvá az illetékes egyházak illetve felekezetek hatóságaival egyetértésben. A 2. bekezdés rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

14. cikk. A 11., 12. és 13. cikk rendelkezései az állami felsőoktatási intézmények működési szabályzatának megváltoztatására vonatkozó rendelkezéseknek megfelelően alkalmazandók.

15. cikk. Nem állami felsőoktatási intézményt fizikai vagy jogi személy (a továbbiakban alapító) alapíthat, a nemzeti oktatásügyi miniszternek a Felsőoktatási Főtanács véleményének kikérése után kiadott engedélye alapján.

2. Az engedélyben meg kell határozni a felsőoktatási intézmény alapítóját, a felsőoktatási intézmény létrehozására fordítandó minimális anyagi eszközöket, az intézmény nevét, székhelyét és tevékenységének általános irányát. Az engedély tartalmazhatja az engedély érvényességének határidejét is.

3. A nemzeti oktatásügyi miniszter rendeletben határozza meg azokat a feltételeket, amelyeknek meg kell felelnie a nem állami felsőoktatási intézmény alapítására vonatkozó kérelemnek.

16. cikk.

1. A nem állami felsőoktatási intézmény alapítási szándékára vonatkozó nyilatkozatot, a továbbiakban az "alapító okiratot" közjegyzői okirat formájában kell benyújtani. Az alapító okiratnak tartalmaznia kell elsősorban: a felsőoktatási intézmény alapítóját, nevét, székhelyét és általános tevékenységi irányát, a 15. cikkben megjelölt engedélynek megfelelően, valamint az intézmény finanszírozásának forrását és módját.
2. A nem állami felsőoktatási intézmény első működési szabályzatát egy éves időtartamra az alapító, vagy annak kérésére, a nemzeti oktatásügyi miniszter adja ki.
3. A nem állami felsőoktatási intézmény rektorát egy éves időtartamra annak alapítója nevezi ki.
4. A nem állami felsőoktatási intézmény a nemzeti oktatásügyi miniszter által vezetett nyilvántartásba történő bejegyzéssel nyer jogi személyiséget.
5. A nemzeti oktatásügyi miniszter megtagadja a nem állami felsőoktatási intézmény bejegyzését a nyilvántartásba, amennyiben annak alapító okirata vagy az alapító által meghatározott működési szabályzata nem felel meg a törvényes előírásoknak vagy a 15. cikkben meghatározott engedélynek.
6. A 4. bekezdésben említett nyilvántartás vezetésének módját az igazságügyminiszter határozza meg a nemzeti oktatásügyi miniszterrel egyetértésben.
7. A nem állami felsőoktatási intézmény alapító okirata és bejegyzési eljárása mentes a közjegyzői és egyéb illetékek alól.

18. cikk.

1. A nem állami felsőoktatási intézmény működési szabályzatát annak alapítója határozza meg, vagy annak szenátusa illetve más, a működési szabályzatban megjelölt testületi szerve fogadja el.
2. A nem állami felsőoktatási intézmény megszüntetésének módját annak működési szabályzata határozza meg.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter a nem állami felsőoktatási intézmény működési szabályzatát a törvényes rendelkezésekkel és a kiadott engedéllyel való megegyezésének megállapítása után hagyja jóvá.
4. Az 1. és 3. bekezdés rendelkezéseit a nem állami felsőoktatási intézmény működési szabályzatának megváltoztatására is megfelelően alkalmazni kell.

19. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter tájékoztatást kérhet a nem állami felsőoktatási intézmény tevékenységéről.
2. Ha a nem állami felsőoktatási intézmény a törvényes rendelkezésekkel, az intézmény működési szabályzatával vagy a kiadott engedéllyel meg nem egyező tevékenységet folytat, a nemzeti oktatásügyi miniszter felszólítja az említett tevékenység megszüntetésére, amennyiben pedig ez nem történik meg, felfüggesztheti az intézmény tevékenységét vagy elrendelheti annak megszüntetését.

20. cikk. A nem állami felsőoktatási intézmény alapítására, egyesítésére vagy átalakítására vonatkozó engedély kiadása és az engedély kiadásának megtagadása, működési szabályzatának jóváhagyása és a jóváhagyás megtagadása, a nyilvántartásba történő bejegyzése és a bejegyzés elutasítása, az intézmény tevékenységének felfüggesztése és megszüntetésének elrendelése közigazgatási határozat útján történik.

21. cikk. A nem állami felsőoktatási intézmény alapítója csak az intézmény működési szabályzatában meghatározott esetekben hozhat az intézménnyel kapcsolatos döntéseket.

2. fejezet: A felsőoktatási intézmény vagyona és pénzügyei

22. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény vagyona a tulajdont és egyéb vagyoni jogokat foglalja magában.
2. Az állami telek örökös használatra átadható a felsőoktatási intézménynek.
3. A felsőoktatási intézmény mentesül az örökös használatért fizetendő díj alól.

23. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény az alábbi forrásokból nyerhet pénzügyi eszközöket:
  - 1/ az állami költségvetésből,
  - 2/ a községek vagy azok szövetségeinek költségvetéséből,
  - 3/ adományokból, bejegyzésekből, hagyatékokból és közadakozásból – külföldi eredetűekből is.
2. A felsőoktatási intézmény más forrásokból is szert tehet pénzügyi eszközökre, mégpedig elsősorban:
  - 1/ térítés ellenében végzett kutató, diagnosztikai, gyógyító, rehabilitációs, művészeti, sport és kísérleti tevékenységből valamint licencia-díjakkól,
  - 2/ a didaktikai foglalkozásokért kapott díjakból, az állami felsőoktatási intézmények nappali tagozatai didaktikai foglalkozásainak kivételével, hacsak a hallgató nem elégtelen tanulmányi eredményei miatt ismétli azokat,
  - 3/ az 1/ pontban felsorolt tevékenységeken kívüli gazdasági tevékenységből, amennyiben a felsőoktatási intézmény működési szabályzata előírányozza ilyen típusú tevékenység végzését,
  - 4/ a gazdálkodó alanyok tevékenységéből való részesedésből.
3. Az adott évben fel nem használt pénzügyi eszközök továbbra is a felsőoktatási intézmény rendelkezésére állnak.

24. cikk.

1. Az állami felsőoktatási intézmény az állami költségvetésből kap:
  - 1/ dotációt az intézmény didaktikai tevékenységére, saját szakembereinek képzésére, valamint a didaktikai tevékenységhez és saját szakembereinek képzéséhez nélkülözhetetlen kutatásokra, s a felsőoktatási intézmény fenntartására,
  - 2/ dotációt a felsőoktatási intézmény építési beruházásaira,

- 3/ dotációt saját kutatásaira,
  - 4/ eszközöket kutatómunka végzésére meghatározott tudományágakban és tudományos irányokban,
  - 5/ eszközöket a felsőoktatási intézmény dolgozói vagy azok munkacsoportjai által folytatott kutatásokra,
  - 6/ külön előírások alapján odaítélt eszközöket, különleges célokra.
2. A felsőoktatási intézmény egyéb céltámogatásokat is kaphat az állami költségvetésből.
  3. Az 1. bekezdés 1/ és 2/ pontjában meghatározott dotációkat az illetékes miniszter ítéli oda.
  4. Az 1. bekezdés 3-5/ pontjában meghatározott dotációkat és eszközöket az illetékes miniszter ítéli oda, amennyiben a tudományos kutatások állami költségvetésből történő finanszírozására vonatkozó törvényes előírások nem rendelkeznek másként.
  5. Az 1. bekezdés 5/ pontjában meghatározott eszközök felhasználásában való részesedés elveit a felsőoktatási intézmény szenátusa határozza meg.
  6. Az 1. bekezdés 1/ és 3/ pontjában felsorolt célokra kapott dotációt a felsőoktatási intézmény önállóan osztja fel.

25. cikk.

1. A 24. cikk rendelkezései megfelelően alkalmazhatók a nem állami felsőoktatási intézményekre is. A dotációk nagyságát és rendeltetését a nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg a Felsőoktatási Főtanács véleményének kikérése után.
2. Az 1. bekezdésben meghatározott dotáció odaítélésére vonatkozó döntést a Nemzeti Oktatásügyi Minisztérium Közlönye hozza nyilvánosságra.

26. cikk. A felsőoktatási intézmény valutaszámlákat nyithat és ilyen számlákkal rendelkezhet a devizabankokban, azokon idegen valutákat gyűjthet, s rendelkezhet a bevételek felhasználásáról működési szabályzatban meghatározott célokra.

27. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény mentesül az adók fizetése alól. 2. Az adómentesség nem terjed ki a 23. cikk 2. bekezdésének 3/ pontjában megjelölt gazdasági tevékenységre.

28. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény a 24. cikk 1. bekezdésének 1-5/ pontjában valamint 2. bekezdésében meghatározott eszközökön kívüli eszközökből saját ösztöndíjalapot hozhat létre dolgozói és hallgatói számára. Ezek az ösztöndíjak a 152. cikk 1. és 2. bekezdésében meghatározott ösztöndíjaktól függetlenül is odaítélhetők, amennyiben a felsőoktatási intézmény működési szabályzata nem rendelkezik másként.
2. Az 1. bekezdésben meghatározott ösztöndíjakat a hallgatóknak a felsőoktatási intézmény a hallgatói önkormányzat működési szabályzatban meghatározott megfelelő szervének a részvételével ítéli oda.

29. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény pénzgazdálkodása a szenátus által elfogadott dologi és pénzügyi terv alapján folyik.
2. A felsőoktatási intézmény mérlegének és az abban kimutatott pénzügyi eredménynek a hitelesítése külön előírásokban rögzített elvek szerint történik.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter vagy az illetékes miniszter elrendelheti a felsőoktatási intézmény mérlegének hitelesítését, a 2. bekezdésben megjelölt hitelesítésen kívül is.

30. cikk. A felsőoktatási intézmények pénzgazdálkodásának elveit, valamint a 23. cikk 2. bekezdésének 2/ pontjában meghatározott bevételek szerzésének módját és elveit az állami felsőoktatási intézményekben a Minisztertanács külön rendelettel szabályozza.

II. rész: Az állami felsőoktatási intézmények felügyelete és a felsőoktatás képviselete

1. fejezet: Az állami felsőoktatási intézmények felügyelete

31. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter felügyeletet gyakorol a felsőoktatási intézmények felett, a felsőoktatási intézmények, valamint azok szervei tevékenységének a törvényes előírásokkal és a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával való összhangját illetően, s tájékoztatást és magyarázatot kérhet ezekről a szervektől.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter egy hónapon belül dönt a szenátus határozatának vagy a felsőoktatási intézmény rektora által hozott döntésnek az érvénytelenítéséről, amennyiben megállapítja, hogy azok nincsenek összhangban a törvényes rendelkezésekkel vagy a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter felügyeleti jogköre megfelelően megilleti az illetékes minisztereket is az általuk felügyelt felsőoktatási intézményekkel kapcsolatban.
4. Az állami teológiai főiskolák valamint az egyéb állami felsőoktatási intézmények teológiai karai ezen kívül a működésük által meghatározott körben az illetékes egyházak és felekezetek hatóságainak felügyelete alatt is állnak.

32. cikk. Az illetékes miniszter, a Felsőoktatási Főtanács, valamint a felsőoktatási intézmény rektora és szenátusa véleményének kikérése után adminisztratív döntéssel kötelezheti az intézményt bizonyos feladatok ellátására az oktatás és a tu-

dományos szakemberek képzése terén, amennyiben biztosítja az azok megvalósításához szükséges eszközöket.

33. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértésben koordinálja a felsőoktatási intézményeknek a külföldi tudományos intézetekkel a nemzetközi szerződések keretében folyó együttműködését, s tájékoztatja a felsőoktatási intézményeket ezen szerződések tartalmáról.
2. A 3. bekezdésben foglalt megszorítással a nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg a szakemberek tanulmányi, tudományos és képzési célból történő külföldi kiküldésének feltételeit valamint a kiküldöttek jogait.
3. A felsőoktatási intézmények dolgozóikat és hallgatóikat a 2. bekezdésben meghatározott célokból a felsőoktatási intézmény szenátusa által meghatározott feltételekkel és módon küldik külföldre.
4. A nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg annak formáját és feltételeit, ahogyan a nem lengyel állampolgárságú személyek felsőfokú tanulmányokat kezdhetnek és folytathatnak, részt vehetnek a tudományos kutatásokban és egyéb képzési formákban.
5. A nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg a nem lengyel állampolgárságú személyek által a felsőfokú tanulmányokért és egyéb képzésért fizetendő térítés elveit.

34. cikk.

1. A felsőoktatási intézmények a 48. cikk 1. bekezdésének 9/ pontjában meghatározott éves jelentéseket a foglalkoztatás helyzetére és struktúrájára vonatkozó információval együtt benyújtják a nemzeti oktatásügyi miniszternek valamint az illetékes miniszternek.
2. Az 1. bekezdésben meghatározott jelentéseken kívül a felsőoktatási intézmény értesíti a nemzeti oktatásügyi minisztert valamint az illetékes minisztert:
  - 1/ a működési szabályzat elfogadásáról vagy megváltoztatásáról,
  - 2/ a tanulmányi szabályzat valamint az egyes szakok tanulmányi tervének elfogadásáról vagy megváltoztatásáról,
  - 3/ az egyes tanulmányi szakokra történő felvétel elveiről és a felvételi eljárásról,
  - 4/ a 48. cikk 1. bekezdésének 2/ pontjában foglalt határozatok elfogadásáról,
  - 5/ a rendes egyetemi tanári és egyetemi magántanári állásokra meghírdetett pályázatokról,
  - 6/ az egyetemi magántanárok alkalmazásáról,
  - 7/ a szerződések megkötéséről külföldi tudományos intézményekkel, valamint a fenti szerződések tartalmáról.

2. fejezet: A Felsőoktatási Főtanács

35. cikk.

1. A Felsőoktatási Főtanács, a továbbiakban "a Főtanács", a felsőoktatás választott képviseleti szerve.
2. A Főtanács együttműködik a nemzeti oktatásügyi miniszterrel és egyéb állami szervekkel azok felsőoktatással és tudománnyal kapcsolatos feladatainak a teljesítése terén.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter biztosítja a Főtanács működésének adminisztratív kiszolgálását és az ahhoz szükséges pénzeszközöket.

36. cikk.

1. A Főtanács működés ciklusa 3 év, és január 1-én kezdődik.
2. A Főtanácsnak ötven tagja van.
3. A Főtanács tagjai az alábbiak választott képviselői:
  - 1/ az egyetemi tanári és egyetemi magántanári beosztásban foglalkoztatott egyetemi oktatók, valamint habilitált doktori címmel rendelkező egyéb egyetemi oktatók képviselői, összesen harmincöt fő,
  - 2/ a tudományos fokozattal rendelkező egyéb egyetemi oktatók képviselői, összesen tíz fő,
  - 3/ az egyetemi hallgatók képviselői, összesen öt fő,

37. cikk.

1. A Főtanács 36. cikk 3. bekezdésének 1/ és 2/ pontjában meghatározott tagjait a felsőoktatási intézmények 5. bekezdésében meghatározott csoportjainak elektorai választják országos választógyűléseken.
2. Az elektorokat az alábbi arányban kell választani: egy elektort a teljes státusban foglalkoztatott rendes egyetemi tanárok és egyetemi magántanárok minden megkezdett ötven fős csoportjára, valamint egy elektort a teljes munkaidőben foglalkoztatott egyéb egyetemi oktatók minden megkezdett kétszáz fős csoportjára.
3. A művészeti felsőoktatási intézményekben a 2. bekezdésben meghatározott csoportok elektorait megfelelően a következők szerint kell választani: egy elektort minden megkezdett húsz fős csoportra és egy elektort az egyetemi oktatók minden megkezdett ötven fős csoportjára.
4. Minden felsőoktatási intézményben legalább egy-egy elektort kell választani a 2. bekezdésben meghatározott csoportokban.
5. A felsőoktatási intézmények következő csoportjait: tudományegyetemek, műszaki felsőoktatási intézmények, egészségügyi felsőoktatási intézmények, mezőgazdasági felsőoktatási intézmények, közigazdasági felsőoktatási intézmények, pedagógusképző felsőoktatási intézmények, művészeti felsőoktatási intézmények valamint testnevelési felsőoktatási intézmények legalább két-két egyetemi oktató képviseli a 36. cikk 3. bekezdésének 1/ pontja szerint.
6. A Főtanácsba való passzív választási jog nem illeti meg a felsőoktatási intézmények egyszemélyi szerveinek funkcióját betöltő személyeket.

7. A hallgatók képviselőit a Főtanácsba a hallgatói önkormányzatok országos képviselete választja meg egy éves időtartamra, a működési szabályzata által meghatározott módon.
38. cikk. Az elektorok és a Főtanács tagjai megválasztásának részletes elveit és módját a Főtanács által elfogadott választási szabályzat határozza meg, az 59. cikk 1. bekezdésének 4-6/ pontjában meghatározott elvek megfelelő betartásával.
39. cikk. Amennyiben a Főtanács valamelyik tagjának mandátuma a Főtanács választási időszaka alatt megszűnik, a szabaddá vált mandátumot az a személy veszi át, aki a felsőoktatási intézmények adott csoportjában a következő legnagyobb számú szavazatot kapta a választások során, a 37. cikk 5. bekezdésében foglalt elvek betartásával.
40. cikk.
1. A nemzeti oktatásügyi miniszter és a felsőoktatási intézményeket felügyelő más miniszterek részt vehetnek a Főtanács plenáris ülésein valamint szekciónak ülésein.
  2. A Főtanács ülésein tanácsadói joggal részt vesz a Katonai Felsőoktatási és Tudományos Tanács két képviselője is.
  3. A Főtanács elnöke más személyeket is meghívhat a Tanács üléseire.
41. cikk.
1. A Főtanács plenáris üléseken hozza meg határozatait.
  2. A Főtanács szervei:
    - 1/ a Főtanács elnöke,
    - 2/ a Főtanács elnöksége.
  3. A Főtanács szekciókat hoz létre, ezen belül a felsőoktatási intézmények 37. cikk 5. bekezdésében meghatározott csoportjainak megfelelő szekciókat.
  4. Amennyiben a 37. cikk 5. bekezdésében meghatározott intézménycsoport számára létrehozott szekciónak hétnél kevesebb tagja van a Főtanács tagjainak sorából, a Főtanács a szekció többi tagját az adott intézménycsoport szenátusai által javasolt személyek közül választja meg. A szekciók így megválasztott tagjai nem tagjai a Főtanácsnak.
  5. A Főtanács meghatalmazhatja az elnökséget vagy a szekciókat arra, hogy nevében határozatokat hozzanak a 42. cikk 2. bekezdésének 3/ és 4/ pontjában meghatározott kérdésekben.
  6. A Főtanács szervei választásának módját, jogkörét, szervezetét és tevékenységének módját a Főtanács által elfogadott szabályzat határozza meg.
42. cikk.
1. A Főtanács a nemzeti oktatásügyi miniszter javaslatára vagy saját kezdeményezése alapján meghatározza:
    - 1/ azokat a feltételeket, amelyeknek eleget kell tennie a felsőoktatási intézménynek ahhoz, hogy egy szakot indítson vagy fenntartsa, az egyes szakok minimális tantervi követelményeit valamint a szakok nevét,
    - 2/ azokat a kritériumokat, amelyek alapján meg kell állapítani azon rendes egyetemi tanári és egyetemi magántanári státusok számát az egyes szakok

számára, amelyekre a 24. cikk 1. bekezdésének 1/ pontjában meghatározott eszközöket a felsőoktatási intézmény kapja,

3/ azokat a feltételeket, amelyeknek eleget kell tennie a felsőoktatási intézményeknek ahhoz, hogy szakmai címeket adhassanak ki.

2. A Főtanács ezen kívül:

1/ megjelöli a felsőoktatás fejlesztésének irányait a tudományos kutatások, a káderképzés és az oktatás, valamint az intézmény anyagi bázisának fejlesztése terén,

2/ véleményezi a 24. cikk 1. bekezdésének 1-3/ pontjában meghatározott költségvetési dotációk és egyéb eszközök az illetékes miniszter által történő odaítélésének kritériumait,

3/ véleményezi a tudományos kutatásokra, felsőoktatásra, valamint a tudományos fokozatokra és tudományos címre vonatkozó normatív dokumentumok tervezeteit valamint a szakmai címek, tudományos fokozatok és tudományos cím egyenértékűségére vonatkozó nemzetközi szerződések tervezeteit; a normatív dokumentumok és a nemzetközi szerződések tervezeteit a nemzeti oktatásügyi miniszter terjeszti a Főtanács elé,

4/ saját kezdeményezésére véleményt mond a felsőoktatással kapcsolatos egyéb kérdésekben, valamint véleményt mond a nemzeti oktatásügyi miniszter és más illetékes miniszterek, a felsőoktatási intézmények szenátusai valamint a hallgatói önkormányzatok országos képviselője által beterjesztett kérdésekben.

3. A Főtanács együttműködik az illetékes miniszterekkel és kikéri a szakmai önkormányzat illetékes szervezeteinek véleményét az egyes képzési szakok minimális tantervi követelményeinek meghatározásakor.

4. A Főtanácsnak az 1. bekezdésben felsorolt ügyekben hozott határozatait a Nemzeti Oktatásügyi Minisztérium Közlönyében teszik közzé.

43. cikk.

1. A Főtanács magyarázatot és tájékoztatást kérhet a felsőoktatási intézmények szerveitől és az illetékes miniszterektől a tevékenységi körébe tartozó ügyekben.

2. A Főtanács tevékenységéről éves jelentéseket küld a felsőoktatási intézményeknek.

44. cikk. A nemzeti oktatásügyi miniszter hatályon kívül helyezi a Főtanács határozatait, amennyiben megállapítja, hogy azok nincsenek összhangban a törvényes előírásokkal.

45. cikk. A művészeti főiskolák ezen kívül húsz tagból álló képviselői szervvel is rendelkeznek az illetékes miniszter mellett. A 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41. cikk valamint a 42. cikk 2. bek. 4/ pontjának és – a Főtanács által meghatározott körben – a 42. cikk 1. bek. 1/ pontjának valamint a 2. bek. 1/ és 2/ pontjának rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.

III. rész: A felsőoktatási intézmény szervezet felépítése

1. fejezet: A felsőoktatási intézmény szervei

46. cikk.

1. A felsőoktatási intézmények testület szervei a szenátus és a kari tanácsok.
2. A felsőoktatási intézmények egyszemélyi szervei a rektor és a dékánok.
3. A felsőoktatási intézmény választó szervei az elektorok kollégiumai, amennyiben az intézmény működési szabályzata előírja azok létét.
4. A törvényben előforduló "dékán" és "kari tanács" fogalmak megfelelően jelentik a "vezetőt" és a "szervezeti egység tanácsát" a 64. cikk 1. bekezdésének értelmezése szerint.

47. cikk.

1. A szenátus tagja:
  - 1/ a rektor, mint elnök,
  - 2/ a rektorhelyettes vagy rektorhelyettesek,
  - 3/ a dékánok,
  - 4/ a választott képviselők, a felsőoktatási intézmény működési szabályzata által meghatározott számban:
    - a/ a rendes egyetemi tanári vagy egyetemi magántanári státusban foglalkoztatott egyetemi oktatók, valamint a habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező többi egyetemi oktató képviselői,
    - b/ a többi egyetemi oktató,
    - c/ a hallgatói önkormányzat,
    - d/ a nem oktatói státusban foglalkoztatott többi dolgozó képviselő,
  - 5/ a fentiekén kívül, amennyiben a felsőoktatási intézmény működési szabályzata úgy rendelkezik, az adminisztratív igazgató, a pénzügyi vezető, a központi könyvtár igazgatója valamint a tudományos dokumentációs és információs központ igazgatója.
2. Az 1. bekezdés 4/ pontjában felsorolt képviselőket a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott módon választják, azzal a megszorítással, hogy a b/ és c/ pontokban felsoroltak száma nem lehet kevesebb a szenátus létszámának 10 %-ánál, míg a d/ pontban megjelölteké nem lehet több a szenátus összlétszámának 10 %-ánál.
3. A rendes egyetemi tanári és egyetemi magántanári státusban foglalkoztatott egyetemi oktatók alkotják a szenátusnak több mint a felét, de nem nagyobb részét 3/5-nél.
4. Az 1. bekezdés 5. pontjában megjelölt személyek, amennyiben nem a szenátus tagjai, tanácsadóként vesznek részt annak ülésein. A szenátus ülésein tanácsadói jogkörrel részt vesz a felsőoktatási intézmény területén működő valamennyi szakszervezet 1-1 képviselője is.

5. Az egy karral rendelkező vagy karok nélküli felsőoktatási intézmények szenátusának összetételét a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg, az 1-4. bekezdésben foglaltakkal összhangban.

48. cikk.

1. A szenátus hatáskörébe tartozik:

1/ a felsőoktatási intézmény általános tevékenységi irányainak meghatározása,

2/ szakok létesítése és megszüntetése a kari tanács javaslata alapján,

3/ a doctor honoris cause cím adományozása,

4/ annak jóváhagyása, hogy a rektor szerződéseket kössön külföldi tudományos intézetekkel,

5/ annak jóváhagyása, hogy a felsőoktatási intézmény általános iskolánál magasabb szintű iskolát tartson fenn,

6/ a felsőoktatási intézmény dologi-pénzügyi tervének jóváhagyása,

7/ az egyes munkakörökben kötelező óraszám, az óraszám csökkentése és a tanórák elszámolása elveinek meghatározása, a törvény előírásaiban és a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában foglalt elvek szerint,

8/ a beleegyezés kifejezése:

a/ az intézmény vagyona működési szabályzatában meghatározott értékű elemeinek elidegenítésére vagy szerzésére,

b/ a működési szabályzatban meghatározott értékű adomány, hagyaték vagy bejegyzés elfogadására,

c/ a társasághoz, szövetkezethez vagy egyéb gazdasági szervezethez való csatlakozásra valamint alapítvány létrehozására,

9/ a rektor tevékenységének értékelése, valamint a felsőoktatási intézmény működéséről készült éves jelentés jóváhagyása,

10/ határozatok hozatala a törvényben vagy a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott egyéb kérdésekben, illetve az egyetemi közösség véleménynyilvánítását követelő kérdésekben.

2. Az olyan felsőoktatási intézmények szenátusa, amelyek nem teljesítik a 12. cikk 1. és 2. bekezdésében meghatározott követelményeket, az 1. bekezdés 2/ pontjában meghatározott ügyekben hozott határozatait az illetékes miniszter elé terjeszti. Amennyiben a miniszter a határozat kézhezvételétől számított egy hónapon belül nem tagadja meg annak jóváhagyását, a határozat életbe lép.

3. A karok nélküli vagy egy karral rendelkező felsőoktatási intézmények szenátusa a kari tanács funkcióit is betölti.

49. cikk.

1. A rektor irányítja a felsőoktatási intézmény tevékenységét és képviseli azt kifelé. A rektor a felsőoktatási intézmény dolgozóinak és hallgatóinak a felettese.

2. A rektor hozza meg az intézmény működésével kapcsolatos, s a felsőoktatási intézmény más szervei vagy adminisztratív igazgatója számára fenn nem tartott döntéseket.

3. A rektor elsősorban.

- 1/ dönt a felsőoktatási intézmény szokásos igazgatását meghaladó vagyoni és gazdálkodási kérdésekben,
- 2/ ellenőrzi a felsőoktatási intézmény adminisztrációját és gazdálkodását a szokásos igazgatás körében,
- 3/ az adminisztratív igazgató javaslatára kiadja a felsőoktatási intézmény szervezeti szabályzatát,
- 4/ gondoskodik a törvények betartásáról, a biztonságról és a rendről a felsőoktatási intézmény területén.

50. cikk.

1. A kari tanács tagjai:

- 1/ a dékán annak elnökeként,
- 2/ a dékánhelyettes vagy dékánhelyettesek,
- 3/ a rendes egyetemi tanári vagy egyetemi magántanári státusban foglalkoztatott egyetemi oktatók, valamint a karon alkalmazott, habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező egyetemi oktatók,
- 4/ választott képviselők:
  - a/ a karon alkalmazott többi egyetemi oktató,
  - b/ a kari diákönkormányzat,
  - c/ a kar nem oktatói státusban foglalkoztatott többi dolgozójának a képviseletében.

2. A felsőoktatási intézmény működési szabályzata úgy is rendelkezhet, hogy az 1. bekezdés 3/ pontjában megjelölt egyetemi oktatók meghatározott száma esetén azok meghatározott számú választott képviselője a kari tanács tagja.

3. Az 1. bekezdés 4/ pontjában valamint a 2. bekezdésben megjelölt képviselők választására megfelelően alkalmazandó a 47. cikk 2. bekezdésének rendelkezése.

4. A kari tanács ülésén tanácsadói jogkörrel jelen van azon szakszervezetek 1-1 képviselője is, amelyek alapszabály szerinti egységei a karon működnek.

5. A kari tanács ülésén tanácsadói jogkörrel részt vehetnek azok a nyugalmazott egyetemi oktatók is, akik nyugdíjba vonulásuk előtt rendes egyetemi tanári vagy egyetemi magántanári státusban álltak a kar alkalmazásában.

51. cikk. A kari tanács hatáskörében tartozik:

- 1/ a kar általános működési irányának meghatározása,
- 2/ a tantervek és tanulmányi tervek jóváhagyása a diákönkormányzat kari határozathozó szerve véleményének kikérése után,
- 3/ a kar dologi-pénzügyi tervének jóváhagyása,
- 4/ a dékán tevékenységének értékelése valamint a dékán éves jelentésének jóváhagyása a kar tevékenységéről,
- 5/ határozathozatal egyéb, a törvényben vagy a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott kérdésekben.

52. cikk.

1. A dékán irányítja a kart és képviseli azt kifelé. A dékán a kar dolgozóinak és hallgatóinak felettese.

2. A dékán dönt a felsőoktatási intézmény más szervei vagy az adminisztratív igazgató számára fenn nem tartott kérdésekben a kar működésével kapcsolatban.
3. A dékán ezen kívül:
  - 1/ ellenőrzi a kar szervezeti egységeinek tevékenységét,
  - 2/ gondoskodik a törvények betartásáról valamint a biztonságról és a rendről a kar területén,
  - 3/ dönt a törvényben vagy a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott egyéb kérdésekben.

53. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény testületi szervei összehívásának és működésének menetét a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.
2. A felsőoktatási intézmény testületi szervei határozataikat egyszerű szótöbbséggel hozzák tagjaik legalább felének a jelenlétében, kivéve, ha a törvény vagy a felsőoktatási intézmény működési szabályzata magasabb követelményeket támaszt.

54. cikk.

1. A szenátusnak a hatáskörébe tartozó ügyekben hozott határozatai kötelező erejűek a rektor, a felsőoktatási intézmény más szervei valamint az egyetemi közösség valamennyi tagja számára.
2. A kari tanácsnak a hatáskörébe tartozó ügyekben hozott határozatai kötelezőek a dékán és a kari közösség valamennyi tagja számára.

55. cikk.

1. a kari tanács határozata ellen a szenátushoz lehet fellebbezni.
2. A szenátus hatályon kívül helyezi a kari tanácsnak a törvényes előírásokkal és a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával összhangban nem lévő határozatait.
3. A szenátus hatályon kívül helyezheti a kari tanácsnak a felsőoktatási intézmény lényeges érdekét sértő határozatát.

56. cikk.

1. Amennyiben a szenátus a törvényes előírásokkal vagy a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával meg nem egyező határozatot hoz, a rektor felfüggeszti annak végrehajtását és tizennégy napon belül összehívja a szenátus ülését a határozat újratárgyalása céljából. Amennyiben a szenátus nem változtatja meg vagy nem vonja vissza a határozatot, a rektor átadja azt a nemzeti oktatásügyi miniszternek vagy az illetékes miniszternek.
2. Amennyiben a szenátus a felsőoktatási intézmény lényeges érdekét sértő határozatot hoz, a rektor felfüggeszti annak végrehajtását és tizennégy napon belül összehívja a szenátus ülését a határozat újratárgyalása céljából. A határozat hatályba lép, amennyiben a szenátus alapszabályi összetételének legalább 2/3-os jelenlétében, legalább 3/4-es szótöbbséggel dönt a határozat fenntartása mellett.

57. cikk.

1. A dékán döntése ellen a rektorhoz lehet fellebbezni.
2. A rektor hatályon kívül helyezi a dékánnak a törvényes előírásokkal, a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával vagy a tanulmányi szabállyal ellentétes döntését.
3. A rektor hatályon kívül helyezheti a dékánnak a felsőoktatási intézmény fontos érdekét sértő döntését.

58. cikk. Az elektorok kollégiumának összetételét a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.

59. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény egyszemélyes szervei, a testületi szervek képviselői valamint az egyéb választott tisztségek megválasztásának módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg a következő elvek betartásával:
  - 1/ aktív választójog illeti meg a felsőoktatási intézményben legalább félmunkaidőben foglalkoztatott dolgozókat valamint a felsőoktatási intézmény hallgatóit,
  - 2/ passzív választójoggal rendelkeznek a felsőoktatási intézmény teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozói valamint a felsőoktatási intézmény hallgatói,
  - 3/ a felsőoktatási intézmény szerveit az egyetemi közösség 6. cikk 1. bekezdésében felsorolt csoportjai képviselőinek a részvételével választják meg,
  - 4/ minden választónak joga van jelöltet állítani,
  - 5/ a szavazás titkos,
  - 6/ a jelölt akkor tekinthető megválasztottnak, ha az érvényes szavazatoknak több, mint a felét megkapta, kivéve, ha a felsőoktatási intézmény működési szabályzata minősített többséget ír elő.
  - 7/ a választások helyét és idejét olyan időben és olyan módon kell nyilvánosságra hozni, hogy a választó részt tudjon venni a választásban,
  - 8/ a választásokat a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott módon létrehozott választási bizottságok bonyolítják le.
2. A művészeti felsőoktatási intézményekben valamint az egyéb felsőoktatási intézmények művészeti karain passzív választójoggal rendelkeznek a legalább félmunkaidőben foglalkoztatott dolgozók is.
3. Az elektori kollégium tagjainak megválasztása az 1. bekezdésben meghatározott elvek betartásával történik, azzal a megszorítással, hogy az oktatók közül valamennyi oktató választja az elektorokat.

60. cikk.

1. A rektort az elektori kollégium vagy a szenátus választja a tudományos címmel vagy habilitált doktori fokozattal rendelkező, nem feltétlenül az adott felsőoktatási intézményben alkalmazott személyek közül. A rektort választó szervet valamint a rektor választásának módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.

2. A művészeti felsőoktatási intézményekben olyan személy is megválasztható rektornak, aki nem tesz eleget az 1. bekezdésben meghatározott követelményeknek.
3. Az illetékes választási bizottság elnöke kiadja a megválasztást igazoló okmányt és haladéktalanul értesíti az illetékes minisztert a választás megtörténéről.
4. A rektorhelyettest vagy a rektorhelyetteseket a felsőoktatási intézmény működési szabályzata által meghatározott számban az a szerv választja, amelyik a rektort is megválasztotta, ennek a rektornak a javaslata alapján.
5. A hallgatói ügyekkel foglalkozó rektorhelyettes jelöléséhez szükség van a választó szervben helyet foglaló hallgatói képviselők többségének az egyetértésére.

61. cikk.

1. A rektort vagy rektorhelyettest az a szerv hívhatja vissza, amelyik megválasztotta.
2. A rektor vagy rektorhelyettes visszahívására a szenátus működési szabályzat szerinti létszáma legalább 1/3-ának kell javaslatot tennie. A hallgatók ügyeivel foglalkozó rektorhelyettes visszahívására a szenátusban helyet foglaló valamennyi hallgató képviselő együttesen is javaslatot tehet.
3. A rektor vagy rektorhelyettes visszahívása legalább 3/4-es szótöbbséggel történik azon szerv tagjainak legalább 2/3-os jelenléte esetén, amelyik a rektort vagy rektorhelyettest megválasztotta.

62. cikk.

1. A dékánt a kari tanács vagy az elektorok kollégiuma választja. A dékánt választó testületet valamint a dékán választásának módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.
2. A dékánhelyettest vagy a dékánhelyetteseket a felsőoktatási intézmény működési szabályzata által meghatározott számban ugyanaz a szerv választja meg, amelyik a dékánt választotta. A választásra a dékán tesz javaslatot. A hallgatói ügyekkel foglalkozó dékánhelyettes választására a 60. cikk 5. bekezdésének rendelkezései megfelelően alkalmazandók.
3. A dékánt vagy a dékánhelyettest ugyanaz a szerv hívja vissza, amelyik megválasztotta. A dékán vagy dékánhelyettes visszahívására a 61. cikk rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

63. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény testületi és egyszemélyi szerveinek választási időszaka három év, kivéve, ha a felsőoktatási intézmény működési szabályzata rövidebb választási időszakot ír elő. A választási időszak a választás évének szeptember 1-jével kezdődik és augusztus 31-ig tart, kivéve, ha a felsőoktatási intézmény működési szabályzata másként rendelkezik.
2. A hallgatók mandátumának időtartamát a felsőoktatási intézmény testületi szerveiben a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.
3. A felsőoktatási intézmény működési szabályzata meghatározza azokat az eseteket, amelyekben a testületi és egyszemélyi szervek tagjainak mandátuma megszűnik, valamint a pótválasztások lebonyolításának módját.

4. A rektort, rektorhelyettest, dékánt vagy dékánhelyettest legfeljebb két egymást követő választási időszakban lehet ugyanarra a funkcióra megválasztani.
5. A felsőoktatási intézmény testületi szervei az új szervek megalakulásáig töltik be a funkciójukat a következő választási ciklusban.

2. fejezet: A felsőoktatási intézmény szervezete

64. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény alapvető szervezeti egysége a kar, kivéve, ha az intézmény működési szabályzata másként rendelkezik. Az alapvető szervezet egység egy vagy több szakon folytat képzést.
2. Azokban a felsőoktatási intézményekben, amelyek megfelelnek a 12. cikk 1. és 2. bekezdésében meghatározott követelményeknek, a felsőoktatási intézmény alapvető szervezeti egységeit a szenátus hozza létre, alakítja át és szünteti meg, míg a többi felsőoktatási intézményben az illetékes miniszter a felsőoktatási intézmény szenátusának javaslatára, a Főtanács véleményének kikérése után.
3. A felsőoktatási intézményben egyéb, elsősorban összintézményi, karközi és karon kívüli szervezeti egységek is létrehozhatók.
4. A felsőoktatási intézmény egyetemközi egységeket és más alanyokkal, elsősorban tudományos intézetekkel – ezen belül külföldi intézetekkel – közös szervezeti egységeket is létrehozhat.

65. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény része a központi könyvtár, mint összintézményi, tudományos, oktatási és szolgáltató feladatokat betöltő szervezeti egység.
2. A központi könyvtár a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott elvek alapján kialakított könyvtári és információs rendszer alapja, nyilvános tudományos könyvtár funkcióját tölti be, az országos tudományos dokumentációs és információs rendszer valamint az országos könyvtári hálózat része.
3. A könyvtári gyűjtemények hozzáférhetőségét a 2. cikk 1. bekezdését nem sértő módon kell megszervezni.

66. cikk.

1. A központi könyvtár igazgatója okleveles könyvtáros lehet. A központi könyvtár igazgatója tudományos címmel rendelkező személy is lehet.
2. A központi könyvtár igazgatóját a rektor nevezi ki a szenátus véleményének kikérése után, a könyvtári tanács által előterjesztett jelöltek közül.

67. cikk.

1. A felsőoktatási intézményben könyvtárosi tanács működik a rektor véleményező szerveként.
2. A könyvtári tanács összetételét, hatáskörét valamint létrehozásának módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.

68. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény tudományos információs és dokumentációs központtal rendelkezhet. Ennek létrehozása esetén a központi könyvtár feladatköre megfelelően változik.
2. Amennyiben a felsőoktatási intézmény rendelkezik az 1. bekezdésben megjelölt központtal, a 66. és 67. cikk rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.
3. A felsőoktatási intézmény levéltárral rendelkezik, amely az országos levéltári hálózat része.
4. Az 1. és 3. bekezdésben megjelölt központra és levéltárra a 65. cikk rendelkezései megfelelően alkalmazandók.

69. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény szervezeti egységeinek fajtáját, létrehozásuk, megszüntetésük és átalakításuk feltételeit és módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.
2. A 64. cikk 4. bekezdésében meghatározott egységeket a szenátus határozata alapján hozzák létre, szüntetik meg és alakítják át.

70. cikk.

1. Az adminisztratív igazgató irányítja a felsőoktatási intézmény adminisztrációját és gazdálkodását, valamint dönt az intézmény vagyonával kapcsolatos kérdésekben az intézmény rendes igazgatásának körén belül, kivéve a törvény illetve a felsőoktatási intézmény működési szabályzata által a felsőoktatási intézmény szervei számára fenntartott ügyeket.
2. Az 1. bekezdésben meghatározott ügyekben az adminisztratív igazgató képviseli kifelé a felsőoktatási intézményt.
3. Az adminisztratív igazgató részleges hatáskörét a felsőoktatási intézmény működési szabályzata vagy szervezeti szabályzata határozza meg.

71. cikk.

1. Az adminisztratív igazgatót a felsőoktatási intézmény rektora nevezi ki és hívja vissza a szenátus beleegyezésével.
2. Az adminisztratív igazgató helyetteseit – a felsőoktatási intézmény működési szabályzata által meghatározott számban – a rektor nevezi ki és hívja vissza az adminisztratív igazgató javaslatára.

72. cikk.

1. A főkönyvelő adminisztratív igazgató helyettese. A főkönyvelő kötelességeit és jogait külön előírások szabályozzák.
2. A főkönyvelőt a rektor nevezi ki és hívja vissza az adminisztratív igazgató javaslatára.

- 73. cikk.* A felsőoktatási intézmény adminisztrációjának szerkezetét, az intézményi adminisztráció egységeinek tevékenységi irányát és körét a törvényben és a működési szabályzatban nem szabályozott kérdésekben a felsőoktatási intézmény szervezeti szabályzata határozza meg.

3. fejezet: Különleges rendelkezések

74. cikk. A jelen rész előírásai a nem állami felsőoktatási intézményekre is alkalmazandók az intézmény működési szabályzata által nem szabályozott körben.

IV. rész: A felsőoktatási intézmény dolgozói

1. fejezet: Általános rendelkezések

75. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény egyetemi oktatókat valamint nem oktatói státusú dolgozókat alkalmaz.
2. Egyetemi oktatók:
  - 1/ az alábbi munkakörökben foglalkoztatott tudományos oktatási dolgozók:
    - a/ rendes egyetemi tanár,
    - b/ egyetemi magántanár,
    - c/ adjunktus,
    - d/ tanársegéd,
  - 2/ az alábbi munkakörökben foglalkoztatott oktatási dolgozók:
    - a/ idősebb előadó,
    - b/ előadó,
    - c/ lektor,
    - d/ instruktor,
  - 3/ az 1/ pontban felsorolt munkakörökben foglalkoztatott tudományos dolgozók.
3. A szenátus a munkaköröket a 2. bekezdés 2/ pontjában felsoroltaktól eltérően is megnevezheti.
4. A felsőoktatási intézmény nem egyetemi oktatói beosztású dolgozói:
  - 1/ a tudományos-technikai dolgozók,
  - 2/ a könyvtár, a tudományos dokumentáció és információ dolgozói,
  - 3/ a felsőoktatási intézmény egyéb dolgozói.

76. cikk.

1. Tudományos-oktatási dolgozók a felsőoktatási intézményben tudományos kutatások és oktató munka folytatása céljából alkalmazott dolgozók.
2. Tudományos dolgozók a felsőoktatási intézményben tudományos kutatások folytatása céljából alkalmazott személyek.
3. Oktatási dolgozók a felsőoktatási intézményben oktató munka végzése céljából alkalmazott személyek.

77. cikk.

1. A tudományos-oktatási dolgozókra vonatkozó előírásokat megfelelően alkalmazni kell a 75. cikk 4. bekezdésének 2/ pontjában felsorolt azon dolgozókra, akik okleveles könyvtárosi vagy okleveles tudományos dokumentációs és információs dolgozói képesítéssel rendelkeznek, s akiket a felsőoktatási intézmény az alábbi munkakörökben foglalkoztat: idősebb okleveles könyvtáros és idősebb okleveles dokumentátor, okleveles könyvtáros és okleveles dokumentátor, könyvtári adjunktus, a tudományos dokumentációs és információ adjunktusa, valamint könyvtári tanársegéd és tudományos információ és dokumentációs tanársegéd, amennyiben a törvény vagy egyéb részletes előírások nem rendelkeznek másként.
  2. Az oktatási dolgozókra vonatkozó előírásokat megfelelően alkalmazni kell a könyvtár és a tudományos dokumentáció és információ könyvtáros, segédkönyvtáros és dokumentátor munkakörökben foglalkoztatott dolgozóra, amennyiben a törvény vagy a részletes előírások nem rendelkeznek másként.
- 78. cikk.* Tudományos-technikai dolgozók a felsőoktatási intézményben a tudományos kutatások kisegítő munkáinak végzésére, a didaktikai foglalkozások előkészítése és levezetése közben történő segítségnyújtásra valamint kutatási szolgáltató munkák végzésére alkalmazott személyek.

2. fejezet: Az egyetemi oktatók munkaviszonyának keletkezése és megszűnése

79. cikk. Az a személy lehet egyetemi oktató, aki:

- 1 teljes jogi cselekvőképességgel rendelkezik,
- 2 akit nem ítélték el jogerős ítélettel aljas indítékból elkövetett bűncselekményért,
- 3 nem esett fegyelmi büntetés alá a 127. cikk 1. bekezdése 5/ és 6/ pontjában megjelöltek szerint,
- 4 nincs a közügyektől eltiltva,
- 5 rendelkezik a törvényben előírt képesítéssel.

80. cikk.

1. Rendes egyetemi tanári munkakörben tudományos címmel rendelkező személy alkalmazható.
2. Egyetemi magántanári munkakörben tudományos címmel, vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező személy alkalmazható.
3. Adjunktusi munkakörben tudományos fokozattal rendelkező személy alkalmazható.
4. Tanársegédi munkakörben a magiszteri vagy más egyenértékű szakmai címmel rendelkező személy alkalmazható.
5. A felsőoktatási intézmény működési szabályzata egyéb képesítési követelményeket is meghatározhat az 1-4. bekezdésben felsorolt munkakörökre pályázó személyekkel szemben.

81. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértésben meghatározza azokat a szakterületeket, amelyeken egyetemi magántanári munkakörben olyan személyek is alkalmazhatók, akik nem tesznek eleget a 80. cikk 2. bekezdésében meghatározott követelményeknek, de kiemelkedő, alkotó eredményeket értek el a felsőoktatási intézményen kívül folytatott szakmai tevékenységük során.
2. Az 1. bekezdésben meghatározott esetben történő alkalmazás menetét a nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg a Főtanács véleményének kikérése után.

82. cikk. A nemzeti oktatásügyi miniszter rendeletben határozza meg:

- 1 azokat a feltételeket, amelyeknek eleget kell hogy tegyen az okleveles könyvtáros valamint az okleveles tudományos dokumentációs és információs dolgozó,
- 2 az okleveles könyvtárosi és okleveles tudományos dokumentációs és információs dolgozói minősítő eljárás elveit és menetét,
- 3 az okleveles könyvtáros és okleveles tudományos és dokumentációs információs dolgozó előléptetésének elveit.

83. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg az oktatói munkakörben alkalmazott személyekkel szemben támasztott követelményeket szakképzettségük terén.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg, milyen szakképzettséggel kell rendelkeznie a 77. cikk 2. bekezdésében felsorolt munkakörökben alkalmazott személyeknek.

84. cikk.

1. Egyetemi oktató lehet nem lengyel állampolgárságú személy is. A nem lengyel állampolgárságú személy alkalmazásához a felsőoktatási intézményben nincs szükség munkaügyi szervek engedélyére.
2. Az 1. bekezdésben megjelölt személy alkalmazása esetén el lehet térni a 80. cikkben meghatározott feltételektől.
3. A felsőoktatási intézményben alkalmazott nem lengyel állampolgárságú személyeket megilletnek a törvényből következő jogok, a társadalmi egészségügyi szolgálat igénybevételének joga valamint a munkaviszonyban álló lengyel állampolgárokat megillető egyéb jogok.

85. cikk.

1. Az egyetemi oktató munkaviszonya kinevezés útján keletkezik, kivéve, ha a törvény előírásai másként rendelkeznek.
2. A tudományos-oktatási dolgozó, a tudományos dolgozó valamint az idősebb előadó és előadó kinevezése az adott munkakörben a felsőoktatási intézményben első alkalommal a nyílt pályázat útján történő minősítéssel történik.
3. A minősítés kritériumait és a pályázat lebonyolításának módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.

86. cikk.

1. A rendes egyetemi tanárt az illetékes miniszter nevezi ki a rektornak az illetékes kari tanács és a szenátus egyetértésével benyújtott javaslata alapján.
2. Az egyetemi magántanárokat a rektor nevezi ki a dékánnak az illetékes kari tanáccsal egyetértésben, a szenátus véleményének kikérése után benyújtott javaslata alapján.
3. Az egyéb egyetemi oktatókat a karokon és a felsőoktatási intézmény egyéb szervezeti egységeiben a rektor nevezi ki a dékánnak az illetékes kari tanács által véleményezett javaslata alapján.
4. Az egyéb egyetemi oktatókat a rektor nevezi ki a működési szabályzatban megjelölt szervezeti egység vezetőjének javaslata alapján.
5. Az egyetemi oktató kinevezési okmányának meg kell határoznia elsősorban:
  - 1/ a munkakört és a munkahelyet,
  - 2/ a munka megkezdésének időpontját,
  - 3/ a kinevezés fajtáját és határidejét,
  - 4/ a munkabért vagy a munkabér megállapításának elveit.

87. cikk.

1. A tudományos címmel rendelkező személy rendes egyetemi tanári vagy egyetemi magántanári kinevezése végleges.
2. A tudományos címmel nem rendelkező személy egyetemi magántanári kinevezése első alkalommal öt évre történik, ezt követően pedig meghatározatlan időre.
3. Amennyiben a tudományos címmel nem rendelkező személyt egyetemi magántanári kinevezésének időtartama vagy időtartamai után nem nevezik ismét ki erre a munkakörre, visszatér eredeti munkakörébe, amennyiben pedig nem volt a felsőoktatási intézmény dolgozója, adjunktusi vagy idősebb előadói munkakörbe kell kinevezni.

88. cikk.

1. Az adjunktusi munkakörbe történő kinevezés meghatározatlan időre szól.
2. A habilitált doktori tudományos fokozattal nem rendelkező személy adjunktusi munkakörben való alkalmazásának együttes időtartama ne haladja meg a kilenc évet, kivéve, ha a felsőoktatási intézmény működési szabályzata hosszabb időt határoz meg.

89. cikk.

1. A tanársegédi kinevezés meghatározatlan időre szól.
2. Azt a személyt, aki nem tett eleget a 151. cikkben meghatározott módon a tanársegédi gyakorlatnak, első alkalommal egy éves időtartamra kell tanársegédnek kinevezni.
3. A doktori tudományos fokozattal nem rendelkező személy tanársegédi munkakörben való alkalmazásának együttes időtartama ne haladja meg a nyolc évet.

90. cikk. A 88. cikk 2. bekezdésében valamint a 89. cikk 3. bekezdésében meghatározott határidők számítását fel kell függeszteni a szülési szabadság és gyermekgondozási szabadság, az egészségügyi szabadság, a felsőoktatási intézményen kívüli

munkavállalás céljából kapott szabadság – amennyiben a munkavállalás célja a tudományos-oktatói feladatok ellátásában hasznos gyakorlati jártasságok megszerzése – valamint a katonai szolgálat időtartamára.

91. cikk. A többi egyetemi oktatói munkakörben valamint a 77. cikkben meghatározott munkakörökben a kinevezés meghatározatlan időre szól.

92. cikk. A munkaviszony létesítése azokkal az egyetemi oktatókkal, akik második munkahelyként, nem teljes munkaidőben vállalnak munkát a felsőoktatási intézményben, vagy akiket az intézmény meghatározott feladatok elvégzésére alkalmaz, szerződés útján történik. A munkaszerződést a rektor köti a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott szervezeti egység vezetőjének javaslatára, az illetékes kari tanács véleményének kikérése után.

93. cikk.

1. A kinevezett egyetemi oktató munkaviszonya megszüntethető:

1/ a felek megegyezése alapján,

2/ a tanév végével, amennyiben a dolgozó felmondását bejelenti, a háromhónapos felmondási idő betartása mellett.

2. A kinevezett egyetemi oktató munkaviszonya felbontható az illetékes szerv döntése alapján, ha:

1/ az egyetemi oktató betegség miatt munkaképtelenné válik, ha távolléte meghaladja az egy évet; amennyiben a munkaképességet vizsgáló egészségügyi bizottság megállapítja a dolgozó egészségi állapotának javulását és lehetségesnek ítéli ismételt munkába állását – ha ez az időszak meghaladja a két évet. A munkaviszony megszüntetése a felmondási idő betartása nélkül történhet,

2/ az oktató igazolatlanul nem jelenik meg a munkaképességet vizsgáló egészségügyi bizottság előtt, amennyiben a vizsgálatot a felsőoktatási intézmény kérte az orvos véleménye alapján; a munkaviszony megszüntetése a felmondási idő betartása nélkül történhet.

3/ a felsőoktatási intézmény megszűnése vagy struktúrájának olyan átalakítása következtében, amely lehetetlenné teszi az oktatónak a korábbi beosztásban való alkalmazását; a munkaviszony a tanév végén szűnik meg, a három hónapos felmondási idő betartásával.

3. A meghatározatlan időre kinevezett egyetemi oktató munkaviszonya egyéb komoly ok miatt is megszüntethető a tanév végével az illetékes szerv döntése és a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott testületi szerv előzetes beleegyezése után. Az egyetemi oktató munkaviszonyának felmondása esetén a felmondási idő hat hónap.

94. cikk.

1. A kinevezett egyetemi oktató munkaviszonya megszüntethető az illetékes szerv döntése alapján:

1/ felmondási idő nélkül – amennyiben a munkaképességet és rokkantságot vizsgáló orvosi bizottság tartósan képtelennek minősíti az oktatót munkakörének betöltésére; az egyetemi oktató orvosi bizottság által történő vizsgálatát kezdeményezheti az oktató vagy a felsőoktatási intézmény,

- 2/ a tanév végével, a három hónapos felmondási idő betartása mellett, amennyiben az oktató egy évnél nem rövidebb és két évnél nem hosszabb időn belül kétszer negatív minősítést kap a 104. cikkben meghatározott minősítés során.
2. A meghatározatlan időre kinevezett adjunktus vagy tanársegéd munkaviszonya megszűnik az illetékes szerv döntése alapján, a tanév végével a három hónapos felmondási idő betartásával annak a tanévnek a végén, amelyikben lejár a 88. cikk 2. bekezdésében és a 89. cikk 3. bekezdésében meghatározott alkalmazási idő.

95. cikk.

1. A kinevezett egyetemi oktató munkaviszonya a törvény értelmében megszűnik, ha:
  - 1/ igazolást nyer, hogy kinevezése hamis vagy érvénytelen okmányok alapján történt,
  - 2/ az oktató elhagyja munkáját,
  - 3/ az oktatót jogerős fegyelmi büntetésként elbocsájtásra vagy a tanári pályától való eltiltásra ítélik,
  - 4/ az oktatót jogerős ítélettel a közügyektől való eltiltásra vagy a tanári hivatás gyakorlásától való eltiltásra ítélik,
  - 5/ három hónapnál többet van távol munkájától szabadságvesztés büntetésének töltése miatt,
  - 6/ letelik az az idő, amelyre kinevezése szólt.
2. A kinevezett egyetemi oktató munkaviszonya megszűnik annak a tanévnek a végén, amelyben:
  - 1/ az egyetemi oktató elérte a nyugdíjkorhatárt, amennyiben munkaviszonyának időtartama alapján nyugdíjra jogosult; amennyiben az oktató a nyugdíjkorhatár betöltésével egyidőben nem szerzett nyugdíjjogosultságot, munkaviszonya annak a tanévnek a végén szűnik meg, amelyben ezt a jogot megszerzi, illetve a nyugdíjkorhatár betöltésétől számított ötödik év letelik.
  - 2/ a rendes egyetemi tanári vagy egyetemi magántanári beosztásban foglalkoztatott egyetemi oktató betölti 70. életévét.

96. cikk. Az a szerv jogosult a kinevezett egyetemi oktató munkaviszonyának megszüntetésére vagy a munkaviszony megszüntetésének megállapítására, amelyik az adott beosztásban történő kinevezésre is jogosult.

97. cikk.

1. Amennyiben a kinevezett egyetemi oktató munkaviszonyának elmondás útján történt törvénytelen megszüntetése miatt követelést támaszt, a Munka Törvénykönyve második rész, II. fejezet 4. alfejezet előírásait kell megfelelően alkalmazni.
2. Amennyiben a kinevezett egyetemi oktató követelést támaszt amiatt, hogy a felsőoktatási intézmény felmondás nélkül törvénybe ütköző módon szüntette meg munkaviszonyát, illetve állapította meg annak megszüntetését, a Munka Törvénykönyve második rész, II. fejezet, 6. alfejezetének előírásait kell megfelelően alkalmazni.

98. cikk. Az egyetemi oktató munkaszerződésének felbontása illetve kihúnyása a Munka Törvénykönyvében foglalt elveknek megfelelően történik, azzal a megszorítással, hogy a munkaszerződés felmondással történő megszüntetése a tanév végével történik.

3. fejezet: Az egyetemi oktató jogai és kötelességei

99. cikk.

1. A tudományos-oktatási dolgozók kötelesek:
  - 1/ tudományos kutatásokat folytatni, a tudományos vagy művészeti alkotó tevékenységet végezni és emelni képzettségi szintjüket,
  - 2/ képezni a hallgatókat és a képzés valamint a felsőoktatási intézmény által tartott tanfolyamok más résztvevőit,
  - 3/ részt venni a felsőoktatási intézmény szervezési munkáiban.
2. A tudományos dolgozókra az 1. bekezdés 1/ és 3/ pontjában meghatározott kötelezettségek vonatkoznak.
3. A rendes egyetemi tanári és egyetemi magántanári beosztásban foglalkoztatott tudományos-oktatási és tudományos dolgozók kötelessége ezen felül a fiatal tudományos dolgozók képzése.
4. Az oktatási dolgozók kötelesek:
  - 1/ képezni a hallgatókat valamint a képzés és a felsőoktatási intézmény által szervezett tanfolyamok más résztvevőit,
  - 2/ tökéletesíteni szakképzettségüket,
  - 3/ részt venni a felsőoktatási intézmény szervezési munkáiban.

100. cikk.

1. Az egészségügyi felsőoktatási intézmények, valamint a fenti intézményeknek az egészségügyi felsőoktatási intézményen kívül, az orvostudományok terén működő alapvető szervezeti egységeiben működő azon oktatói, akik jogosultak egészségügyi szakmák gyakorlására, részt vesznek a társadalmi egészségügyi rendszer keretében az egészségügyi ellátásban.
2. Az 1. bekezdés rendelkezése értelemszerűen alkalmazandó az állatorvosi tudományok terén működő felsőoktatási intézmények szervezeti egységeire is.

101. cikk.

1. Az egyetemi oktató munkaidejét oktatási, tudományos és szervezési kötelességei határozzák meg.
2. A kötelező óraszámot a 3. és 4. bekezdésben meghatározott határokon belül, valamint a kötelező óraszámra beszámított didaktikai foglalkozások fajtáit a felsőoktatási intézmény szenátusa határozza meg. A kötelező munkaidő teljesíthető a felsőoktatási intézményen kívül, elsősorban az általános iskolánál magasabb szintű iskolákban, a szenátus által meghatározott elvek szerint.
3. A tudományos-oktatási dolgozók kötelező órászáma legalább évi 120, és legfeljebb évi 210 elszámolási óra.

4. Az idősebb előadók és előadók, valamint az azonos szintű munkakörökben foglalkoztatott dolgozók minimális kötelező óraszámát évi 240, maximális óraszámát évi 360 elszámolási óra; a lektorok és szakoktatók valamint azonos szintű munkakörben foglalkoztatott dolgozók kötelező óraszámát megfelelően legalább évi 300, és legfeljebb évi 540 elszámolási óra.
5. Az 1. bekezdésben meghatározott foglalkozások órarendjét a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában megjelölt szervezeti egység vezetője határozza meg.
6. A 75 cikk 2. bekezdésének 3/ pontjában valamint a 77. cikk 1. és 2. bekezdésében felsorolt dolgozók kötelező munkaideje heti 36 óra.

102. cikk.

1. A tanterv megvalósításának követelményei miatt, különleges esetekben az egyetemi oktató kötelezhető túlórák tartására is. Az említett órák száma nem haladhatja meg a tudományos-oktatási dolgozók kötelező óraszámának 1/4-ét, az oktatási dolgozók óraszámának 1/2 részét.
2. A terhes vagy egy éven aluli gyermeket nevelő egyetemi oktató, saját beleegyezése nélkül nem kötelezhető túlórák tartására.

103. cikk. Amennyiben a teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi oktató munkaviszony keretében kiegészítő munkát vállal, köteles erről értesíteni a rektort.

104. cikk.

1. Valamennyi egyetemi oktatóról, a 99. cikkben meghatározott kötelezettségei szempontjából, időszakos minősítést kell készíteni.
2. Az egyetemi oktatókat négy évenként, illetve a szervezeti egység vezetőjének javaslata alapján kell minősíteni. Minősítést kell készíteni annak az időszaknak a letelte előtt is, amelyre az adott oktatót alkalmazzák.
3. Amennyiben az egyetemi oktató negatív minősítést kap, egy év múlva újabb minősítésnek kell alávetni.
4. A minősítés alapvető kritériumait és az időszakos minősítés lebonyolításának módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.

105. cikk.

1. Az egyetemi oktató munkabére az alapbérből és más elemekből áll.
2. A tudományos-oktatási dolgozók alapbére a tudományos kutatásokért valamint az oktató és szervező munkáért fizetett bérből tevődik össze, amelynek mértékét a 7. bekezdésben meghatározott módon állapítják meg.
3. Az alapbért, a korpótlékot és a vezetői pótlékot az egyetemi oktatóknak havonta előre kell kifizetni.
4. A munkabérre való jog annak a naptári hónapnak az utolsó napjával szűnik meg, amelyben a munkaviszony megszakad.
5. Az egyetemi oktató jogosult munkabérére a munkából való igazolt távollét idejére.
6. Az egyetemi oktatót alapbére 1 %-ának megfelelő korpótlék illeti meg minden munkában töltött év után, amelyet havonta kell fizetni a munkában töltött negyedik évtől kezdődően. A korpótlék összege nem haladhatja meg az alapbér 20 %-át.

7. A nemzeti oktatásügyi miniszter a munkaügyi és szociális miniszterrel egyetértésben rendelet útján határozza meg az alpbér összegét valamint a bér egyéb elemeinek – ezen belül a túlóradíjaknak – az összegét és odaítélésük elveit.

106. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény szenátusa felemelheti a 105. cikk 7. bekezdésében említett rendeletben meghatározott béreket, amennyiben erre a 24. cikk 1. bekezdésének 1/ pontjában meghatározott forrásokon kívüli forrásokból származó eszközei lehetőséget adnak.
2. Az egészségügyi és szociális miniszter rendelet útján határozza meg az egyetemi oktatók díjazásának elveit a 100. cikk 1. bekezdésében meghatározott tevékenységért, valamint az említett tevékenység finanszírozásának elveit.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter rendelet útján határozza meg az egyetemi oktatók díjazásának elveit a 100. cikk 2. bekezdésében meghatározott tevékenységért.

107. cikk.

1. Az az egyetemi oktató, aki első alkalommal vállal kinevezés alapján munkát, tanársegéd, szakoktató, lektor vagy előadó munkakörben, egyszeri berendezkedési segélyt kap, amelynek összege kéthavi alpbérének felel meg.
2. Az 1. bekezdésben meghatározott segélyt vissza kell fizetni, amennyiben az egyetemi oktató munkaviszonya három éven belül megszűnik a 93. cikk 1. bek. 2/ pontjában, 94. cikk, 1. bek. 2/ pontjában vagy a 95. cikk 1. bek. 1/, 2/ és 3/ pontjában meghatározott módon. A felsőoktatási intézmény rektora indokolt esetben részben vagy egészben felmentheti az egyetemi oktatót a segély visszafizetésének kötelezettsége alól.
3. Nem jár az 1. bekezdésben meghatározott segély, amennyiben az oktató más címen hasonló segélyben részesült.

108. cikk.

1. Az egyetemi oktatót évi hat hét szabadság illeti meg. A szabadság kiadásának módját a felsőoktatási intézmény szenátusa határozza meg.
2. Az egyetemi oktató első fizetett szabadságára a nyári szünetet megelőző utolsó napon válik jogosulttá, a második és következő szabadságokra pedig minden következő naptári év kezdetével.
3. A felsőoktatási intézményben tíz hónapnál rövidebb meghatározott időre alkalmazott egyetemi oktatót a ledolgozott időszakkal arányos fizetett szabadság illeti meg.
4. Amennyiben az egyetemi oktató nem veszi igénybe fizetett szabadságát munkaviszonyának megszüntetése vagy megszűnése, tényleges katonai szolgálatának vagy a katonai szolgálatot helyettesítő szolgálatnak a végzése, időszakos katonai szolgálat vagy hosszú időtartamú katonai kiképzés miatt – az oktatót megilleti a le nem töltött szabadság pénzbeli ellenértéke, amennyiben a munkaviszony megszűnése nem a fizetett szabadságra való jog elvesztésével járó okok következménye.
5. Az egyetemi oktatót fizetett szabadsága alatt olyan bér illeti meg, amelyet akkor kapna, ha dolgozna. A bér változó részeit a szabadság megkezdését meg-

előző tíz hónap átlaga alapján kell kiszámítani, ha pedig az oktató munkaviszonya ennél rövidebb, a munkaviszonya alatti átlagbére alapján, a szabadság idejére érvényes tételek figyelembe vételével.

6. A nemzeti oktatásügyi miniszter rendelet útján határozza meg a fizetett szabadság idejére járó bér megállapításának részletes elveit.

109. cikk.

1. A teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi oktatónak joga van fizetett vagy fizetés nélküli szabadságra tudományos, művészeti vagy szakmai továbbképzési célokra. A fizetett szabadság mértékét, megadásának alapelveit és módját a nemzeti oktatásügyi miniszter a többi illetékes miniszterrel egyetértésben rendelet útján határozza meg.
2. A doktori disszertációt készítő oktatónak – amennyiben disszertációjának készülségi foka ezt indokolja – joga van hat hónapot meg nem haladó fizetett szabadságra. Habilitációs disszertáció írása esetén a szóbanforgó szabadság mértéke nem haladhatja meg az egy évet.
3. A tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező egyetemi oktatónak hét évenként egyszer joga van egy éves fizetett szabadságra tudományos vagy művészeti célból. A szóbanforgó szabadságot igénybe vevő dolgozók ez alatt az idő alatt nem végezhetnek munkaviszony keretében egyéb munkát.
4. A 2. és 3. bekezdésben említett szabadságok, valamint az 1. bekezdésben említett fizetés nélküli szabadság megadásának elveit és módját a felsőoktatási intézmény működési szabályzat határozza meg.
5. A teljes munkaidőben foglalkoztatott egyetemi oktatónak – miután legalább három évet ledolgozott a felsőoktatási intézményben – joga van egy évet egyszerre meg nem haladó fizetett szabadságra egészsége helyreállítása érdekében, amennyiben a társadalmi egészségügyi szolgálat illetékes szerve megállapítja, hogy az oktató egészségi állapota a javasolt gyógykezelés végzése érdekében megköveteli a munkavégzéstől való tartózkodást. A társadalmi egészségügyi szolgálat illetékes szerveinek eljárás módját ebben az ügyben az egészségügyi és szociális miniszter határozza meg a nemzeti oktatásügyi miniszterrel egyetértésben.
6. Az 1-5. bekezdésben meghatározott fizetett szabadságok idejére a munkabért a 108. cikk 5. és 6. bekezdésében foglaltak szerint kell megállapítani.

110. cikk.

1. Az egyetemi oktatónak joga van a *posztgraduális* képzés és a szakmai továbbképzés egyéb formáira a felsőoktatási intézmény költségén.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter meghatározza a posztgraduális tanulmányokat folytató és a szakmai továbbképzés egyéb formáiban résztvevő egyetemi oktatóknak nyújtandó segítség körét és formáit.

111. cikk. Az egyetemi oktatókat az alkotóknak járó jogok illetik meg a szerzői jogok és rokon jogok terén; a felsőoktatási intézmény segítséget nyújt az említett jogok megsértése esetén.

4. fejezet: Az egyetemi oktatók nyugdíjai és járadékai

112. cikk.

1. Az egyetemi oktatók és családtagjaik a dolgozók és családtagjaik nyugellátására vonatkozó előírásoknak megfelelően, a jelen törvény rendelkezéseinek figyelembevételével jogosultak nyugellátásra.
2. A kinevezett egyetemi oktató saját kérésére nyugdíjba vonulhat, ha betöltötte 60. életévét és 30 éves munkaviszonya van, ezen belül 20 évet az oktatásügyben vagy tudományos intézetekben dolgozott – férfiak esetében, valamint betöltötte 55. életévét, 25 éves munkaviszonnal rendelkezik, s ezen belül 20 évet az oktatásügyben vagy tudományos intézetekben dolgozott – nők esetében.

113. cikk. Az egyetemi oktató nyugdíjának vagy járadékának kiszámításához figyelembe vett alapot az általános, a dolgozók és családtagjaik nyugellátására vonatkozó rendeletekben foglalt elveknek megfelelően kell meghatározni, azzal a kiegészítéssel, hogy a nyugdíjalapban figyelembe kell venni a túlóradíjakat, a pótlékokat és mindazokat a jutalmakat, amelyeket az egyetemi oktató szakmai eredményeiért a nyugdíj vagy járadék alapjának meghatározásához figyelembe vett időszakban kapott.

114. cikk.

1. A nyugdíjat vagy járadékot kiegészítő pótlék illeti meg az egyetemi oktatót, amennyiben nyugdíjra jogosult és legalább tizenöt évet dolgozott az oktatásügyben vagy tudományos intézetekben, illetve amennyiben rokkantjára jogosult, és legalább öt évet dolgozott az oktatásügyben vagy tudományos intézetben.
2. Az 1. bekezdés rendelkezése érvényes azokra a dolgozókra is, akik a jelen törvény életbelépte előtt mentek nyugdíjba.
3. A munkaügyi és szociálpolitikai miniszter a nemzeti oktatásügyi miniszterrel egyetértésben rendelet útján határozza meg az 1. bekezdésben említett pótlék összegét, a pótlékra jogosító munkában töltött időszakokat valamint a pótlék odaítélésének és számításának részletes elveit.

5. fejezet: A nem egyetemi oktatói státusú dolgozók

115. cikk. A nem egyetemi oktatói státusú dolgozókat a felsőoktatási intézmények munkaszerződése alapján alkalmazzák. A munkaszerződést – a felsőoktatási intézmény működési szabályzatának megfelelően – a rektor, a dékán vagy az adminisztratív igazgató köti meg.

116. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter a munkaügyi és szociálpolitikai miniszterrel egyetértésben rendelet útján határozza meg a nem egyetemi oktatói státusú

dolgozók munkaköreinek jegyzékét, a szakképzettségükkel kapcsolatos követelményeket valamint bérezésük elveit.

2. Az 1. bekezdés alapján kiadott rendeleteket nem kell alkalmazni azokra a dolgozókra, akikre külön előírások vagy kollektív szerződések érvényesek, amennyiben ezek az előírások vagy a kollektív szerződések rendelkezései előnyösebbek a felsőoktatási intézmény dolgozói számára.
3. A nem egyetemi oktatói státusú felsőoktatási dolgozókra a 106. cikk 1. bekezdésének rendelkezése megfelelően alkalmazandó.

117. cikk. A nem egyetemi oktatói státusú dolgozók munkaideje – a munkás és szolgáltató munkakörökben foglalkoztatottak kivételével – heti 40 óra.

6. fejezet: A felsőoktatási intézmény dolgozói számára közös rendelkezések

118. cikk. A felsőoktatási intézmény azon dolgozója, akinek munkaviszonyát a 93. cikk 2. bekezdésének 1/ és 3/ pontja, és a 94. cikk 1. bekezdésének 1/ pontja alapján, vagy nyugdíjba vonulása, rokkantnyugdíjassá válása miatt szüntették meg, egyszeri végkielégítésre jogosult, amelynek összege utolsó havi munkabérének háromszorosa.

119. cikk.

1. A sokéves munkáért a dolgozót az alábbi jubileumi jutalmak illetik meg:
  - 1/ 20 éves munkáért – havi bérének 75 %-a,
  - 2/ 25 éves munkáért – havi bérének 100 %-a,
  - 3/ 30 éves munkáért – havi bérének 150 %-a,
  - 4/ 35 éves munkáért – havi bérének 300 %-a,
  - 5/ 40 éves munkáért – havi bérének 300 %-a,
  - 6/ 45 éves munkáért – havi bérének 400 %-a.
2. A munkaviszony kiszánításának, a jutalmak számításának és kifizetésének elveit külön előírások szabályozzák.

120. cikk. A felsőoktatási intézmények dolgozóit, valamint olyan volt dolgozóit, akik közvetlenül a felsőoktatási intézménnyel való munkaviszonyuk megszűnése után vonultak nyugdíjba, illetve váltak rokkantnyugdíjassá, valamint házastársukat 50 %-os vasúti kedvezmény illeti meg.

121. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény dolgozóját éves jutalom illeti meg az üzemi jutalomalaptól, külön előírások szerint.
2. Az egyetemi oktatók számára, tudományos, művészeti és oktatási eredményeik jutalmazására külön jutalomalapot kell létrehozni a tervezett éves személyi beralap 2 %-nak megfelelő összegben.
3. A nem egyetemi oktatói státusú dolgozók számára szakmai eredményeik jutalmazására külön jutalomalapot kell létrehozni a tervezett éves személyi beralap 1 %-ának megfelelő összegben.

4. A 2. bekezdésben megjelölt alap felosztásának, valamint az említett alpból fizetett jutalmak odaítélésének elveit a nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg a Főtanács véleményének kikérése után. A 3. bekezdésben megjelölt alap felosztásának elveit, valamint az említett alpból fizetett jutalmak odaítélésének elveit a felsőoktatási intézmény szenátusa határozza meg.

122. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény dolgozói számára szociális alapot kell létrehozni a tervezett éves személyi béralap 5 %-ának megfelelő összegben, valamint lakásalapot az említett béralap 3 %-ának megfelelő összegben.
2. A felsőoktatási intézmények nyugdíjas és járadékos volt dolgozói számára szociális alapot kell létrehozni a nyugdíjak és járadékok alapja 5 %-ának megfelelő összegben.

123. cikk.

1. Az egyetemi oktató külön lakóterületre jogosult külön szoba formájában. Ez a nyugdíjas és járadékos volt egyetemi oktatókra is vonatkozik. Amennyiben az érvényben lévő előírások magasabb térítési díjat írnak elő a kiegészítő szoba címén, az egyetemi oktató mentesül a kiegészítő díj fizetése alól.
2. A kiegészítő lakófelület kiutalásának elveit a nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg a területgazdálkodási és építésügyi miniszterrel egyetértésben.

124. cikk. A felsőoktatási intézmény dolgozójának munkaviszonyából adódó, s a jelen törvényben nem szabályozott kérdésekben a Munka Törvénykönyvét kell alkalmazni.

125. cikk. A felsőoktatási intézmény dolgozójának munkaviszonyából fakadó követelésekkel kapcsolatos vitákban a munkaügyi bíróságok döntenek.

7. fejezet: Az egyetemi oktatók fegyelmi felelőssége

126. cikk. A kinevezett egyetemi oktató fegyelmi felelősséggel tartozik az egyetemi oktatói kötelességeket vagy a tanári hivatás méltóságát sértő cselekedeteiért.

127. cikk.

1. A fegyelmi büntetések a következők:
  - 1/ figyelmeztetés,
  - 2/ megrovás,
  - 3/ szigorú megrovás,
  - 4/ megrovás a felsőoktatási intézményen belül vezetői funkciók betöltésére való jog 1-3 évig terjedő megvonásával,
  - 5/ elbocsájtás és a tanári pályától való eltiltás a büntetés kiszabásától számított három éves időszakra,
  - 6/ a tanári pályáról való eltávolítás és a megbüntett végleges eltiltása a tanári pályán való alkalmazástól.
2. A határozat másolatát az indoklással együtt csatolni kell az egyetemi oktató személyi anyagához.

128. cikk.

1. A kisebb súlyú fegyelmi vétségekért a rektor az egyetemi oktatót írásbeli figyelmeztetésben részesítheti.
2. A rektori figyelmeztetésben részesült dolgozó kérésére az ügyet a fegyelmi bizottság a 129. cikk 1. bekezdés 1/ pontjának a/ alpontjában meghatározott módon megvizsgálja. Ebben az esetben a bizottság legfeljebb fenntarthatja a figyelmeztetés büntetését.

129. cikk.

1. Az egyetemi oktatók fegyelmi ügyeiben az alábbi szervek döntenek:
  - 1/ elsőfokon – a felsőoktatási intézmény fegyelmi bizottsága, a következő összetételben:
    - a/ három tagú bizottság, amennyiben a fegyelmi szóvivő a 127. cikk 1. bekezdésének 1-4/ pontjában meghatározott büntetések kiszabására tett javaslatot,
    - b/ öt tagú bizottság, amennyiben a fegyelmi szóvivő a 127. cikk 1. bekezdésének 5/ és 6/ pontjában meghatározott büntetés kiszabására tett javaslatot,
  - 2/ másodfokon – a Főbizottság melletti fegyelmi bizottság, a következő összetételben:
    - a/ három tagú bizottság, amennyiben az ügyben a 127. cikk 1. bekezdésének 1-4/ pontjában megjelölt büntetést szabtak ki,
    - b/ öt tagú bizottság, amennyiben a vizsgált ügyben a 127. cikk 1. bekezdésének 5/ és 6/ pontjában megjelölt büntetés kiszabására került sor; a bizottság tagjai közül legalább egynek jogi végzettséggel kell rendelkeznie.
2. A bizottság elnökének a vádlottnál nem alacsonyabb beosztásban alkalmazott egyetemi oktatónak kell lennie.
3. A felsőoktatási intézmény fegyelmi bizottságát választják. A választás menetét a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.
4. A Főtanács mellett működő fegyelmi bizottságot a Főtanács választja. A választás módját a Főtanács által elfogadott szabályzat határozza meg.
5. A fegyelmi bizottságok fegyelmi döntéseikben függetlenek.
6. A fegyelmi bizottságok önállóan döntenek minden ténykérdésben és jogi kérdésben. Más jogalkalmazó szervek döntései – kivéve a bíróság jogerős elmarasztaló ítéletét – nem kötelezik őket.

130. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény fegyelmi szóvivőit a rektor, a Főtanács mellett működő fegyelmi bizottság szóvivőit a nemzeti oktatásügyi miniszter jelöli ki a kinevezett egyetemi oktatók közül. A fegyelmi szóvivőt kötelezik annak a szervnek az utasításai, amely kijelölte.
2. A fegyelmi szóvivő a megfelelő rektor vagy a nemzeti oktatásügyi miniszter utasítására kezdeményez eljárást, s tájékoztatja őt megállapításairól.
3. Az eljárás befagyasztásáról szóló döntést a fegyelmi szóvivő adja ki, s a rektor illetve a miniszter hagyja jóvá. A döntés jóváhagyásának elutasítása esetén a rektor vagy a miniszter másik fegyelmi szóvivőt utasíthat a büntetés kiszabá-

sára vonatkozó javaslat előterjesztésére. A fegyelmi szóvivő másodszori döntése az eljárás befagyasztásáról végleges.

131. cikk.

1. A fegyelmi eljárást a fegyelmi szóvivő javaslatára a felsőoktatási intézmény fegyelmi bizottsága indítja meg.
2. Büntetés kiszabása egy adott tettért büntetendő vagy szabálysértési eljárás keretében nem jelent akadályt a fegyelmi bizottság előtti eljárás megindításában.
3. A fegyelmi bizottság tárgyalás lefolytatása valamint a fegyelmi szóvivő és a vádlott illetve védőjének meghallgatása után hoz döntést.
4. A vádlott jogosult az általa kiválasztott védő segítségét igénybe venni. Amennyiben a fegyelmi szóvivő elbocsájtás vagy a tanári pályától való eltávolítás büntetésének a kiszabására tesz javaslatot, s a vádlottnak nincs választott védője, a fegyelmi bizottság elnöke hivatalból jelöl ki védőt a felsőoktatási intézmény dolgozói közül.
5. A felsőoktatási intézmény fegyelmi bizottságának döntése ellen a felek mindegyike fellebbezhet a Főtanács melletti fegyelmi bizottsághoz a döntés kézbesítésétől számított tizennégy napon belül.

132. cikk.

1. Nem kezdeményezhető fegyelmi eljárás négy hónap elteltével azután, hogy a felsőoktatási intézmény megfelelő szerve tudomást szerzett a büntetés kiszabását indokló cselekedet elkövetéséről és három év eltelté után a cselekedet elkövetésétől számítva. Amennyiben a szóbanforgó cselekedet büntettnek minősül, ez az időszak nem lehet rövidebb az adott büntetett elévülési idejénél.
2. A munkaviszony megszűnése a cselekedet elkövetése után nem jelent akadályt a fegyelmi eljárás megindításában és lefolytatásában, valamint a fegyelmi büntetés kiszabásában.

133. cikk.

1. A 127. cikk 1. bekezdésének 1-4. pontjában meghatározott fegyelmi büntetések semmisnek minősülnek, s a büntetést kiszabó döntésnek az egyetemi oktató személyi anyagához csatolt másolatát meg kell semmisíteni a büntetés kiszabásáról szóló döntés kézbesítésétől számított három év eltelté után, amennyiben az oktató ellen nem szabtak ki ebben az időszakban fegyelmi vagy bírósági büntetést.
2. A 127. cikk 1. bekezdésének 5. pontjában meghatározott fegyelmi büntetést a Főtanács mellett működő fegyelmi bizottság minősítheti semmisnek a megbüntetett vagy a fegyelmi szóvivő javaslatára, a döntés jogerőre való emelkedésétől számított öt év eltelté után.
3. Az 1. bekezdés rendelkezéséből fakadó kötelezettségek az egyetemi oktató kinevezésére jogosult szervet terhelik.

134. cikk.

1. Az egyetemi oktató kinevezésére jogosult szerv felfüggesztheti egyetemi oktatói köteleztségeinek teljesítésében azt az oktatót, aki ellen fegyelmi eljárás indult, amennyiben a felhozott kifogások súlya és hitelessége alapján célszerűnek látszik eltávolítása egyetemi köteleztségeinek teljesítéséből.

2. Az egyetemi oktató kinevezésére jogosult szerv, a fegyelmi szóvivő véleményének kikérése után felfüggesztheti szakmai kötelezettségeinek teljesítésében az egyetemi oktatót a tisztázó eljárás alatt is, ha:
  - 1/ a vádlottal olyan vétség elkövetésének hitelt érdemlő vádját ismertették, amely bántóan ellentétes szakmai kötelezettségeivel vagy a tanári hivatás etikájával,
  - 2/ a vádlott olyan tevékenységbe kezdett, amely megakadályozhatja az ügy lényeges körülményeinek tisztázását vagy más módon nehezíti az eljárás lefolytatását.
3. A szakmai kötelezettségeinek teljesítésében felfüggesztett egyetemi oktatónak joga van fellebbezni a felsőoktatási intézmény fegyelmi bizottságához, amennyiben pedig a felfüggesztésre vonatkozó döntést a miniszter adta ki – a Főtanács mellett működő fegyelmi bizottsághoz. A bizottságnak a fellebbezés kézhezvételétől számított egy héten belül meg kell hoznia döntését.
4. Az egyetemi oktatót a törvény értelmében felfüggesztik kötelességeinek teljesítésében, amennyiben büntetőeljárás során ideiglenes letartóztatásba vagy szabadságvesztésbe kerül.
5. A kötelességekben való felfüggesztés nem tarthat hat hónapnál tovább, kivéve, ha az egyetemi oktató ellen továbbra is folyik a büntető eljárás.
6. kötelezettségeinek teljesítésében felfüggesztett egyetemi oktató alapbére csökkenthető, az ideiglenes letartóztatásban lévő pedig csökkentendő legfeljebb az alapbér feléig, az oktató családi állapotától függően, a felfüggesztést követő naptári hónap első napjától kezdődően. Felfüggesztés időtartamára nem járnak a pótlékok valamint a túlóradíj. A szabadságvesztés büntetésének töltése alatt az egyetemi oktatót munkabér nem illeti meg.
7. Amennyiben a fegyelmi vagy büntető eljárás bizonyítékok hiánya miatti befagyasztással vagy felmentő döntéssel illetve ítélettel zárul, az egyetemi oktatónak ki kell fizetni teljes munkabére fennmaradó részét.

135. cikk.

1. A jogerős fegyelmi döntés ellen a nemzeti oktatásügyi miniszter törvényességi óvást emelhet a Főtanács mellett működő fegyelmi bizottsághoz, amennyiben a döntés sérti a törvényes rendelkezéseket. A törvényességi óvást vizsgáló bizottságot azoknak a személyeknek a kizárásával kell kijelölni, akik a kifogásolt döntést hozták.
2. Nem nyújtható be törvényességi óvás az egyetemi oktató kárára a döntés jogerőre emelkedésétől számított hat hónap eltelte után.
3. Ugyanazzal az egyetemi oktatóval kapcsolatban az adott ügyben csak egyszer emelhető törvényességi óvás ugyanazon kifogások alapján.
4. A Főtanács mellett működő fegyelmi bizottságnak a 127. cikk 1. bekezdésének 6. pontjában meghatározott büntetést kiszabó döntése ellen a Legfelsőbb Bírósághoz lehet fellebbezni a döntés kézbesítésétől számított tizennégy napon belül.

136. cikk. A tisztázó és fegyelmi eljárásban a vádlott, a tanúk és a szakértők beidézésével és kihallgatásával, valamint más bizonyítási eljárások lefolytatásával kapcsolatban a Büntető Törvénykönyv rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

137. cikk. A Minisztertanács rendelet útján szabályozza a tisztázó és fegyelmi eljárás, a fegyelmi büntetések végrehajtásának és törlésének elveit és módját.

8. fejezet: Különleges előírások

138. cikk. A nem állami felsőoktatási intézmény működési szabályzata a törvényben felsoroltaktól eltérő munkaköröket is meghatározhat, eltérően szabályozhatja a betöltésükhöz szükséges képzettséget, s a dolgozók jogainak és kötelességeinek eltérő szabályozását is bevezetheti.

139. cikk. Az egyetemi oktatók munkaviszonya a nem állami felsőoktatási intézményekben munkaszerződéssel létesül. A munkaszerződést a felsőoktatási intézmény nevében az intézmény működési szabályzatában meghatározott szerv köti és bontja fel.

V. rész: A tanulmányok és a hallgatók

1. fejezet: A felvétel. A hallgatók jogai és kötelességei

140. cikk.

1. Felsőfokú tanulmányokat – a nyitott típusú tanulmányok kivételével – kizárólag érettségi bizonyítvánnyal rendelkező személy folytathat. Ez a vendég-hallgatóként folytatott tanulmányokra is érvényes.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter meghatározhatja, milyen elvek szerint és milyen feltételekkel vehetnek részt a kiemelkedően tehetséges tanulók a felsőfokú tanulmányok programjában szereplő foglalkozásokon a tehetségüknek megfelelő szakokon, valamint a fenti foglalkozások beszámításának elveit, az egyetemre történt felvételük után is.

141. cikk.

1. A kari tanács javaslata alapján a felsőoktatási intézmény szenátusa meghatározza a felvétel alapelveit és módját valamint a felvételi vizsga körét. A központi tanulmányi versenyek díjnyerteseinek és helyezetteinek felvételét meghatározó részletes elveket a szenátus legalább három éves időszakra határozza meg. A szenátus határozatát a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott módon nyilvánosságra kell hozni, legalább 9 hónappal a következő tanév kezdete előtt.
2. Az 1. bekezdésben meghatározott határozat ellen, amennyiben az nem felel meg a 12. cikk 1. és 2. bekezdésében foglalt követelményeknek, az illetékes

miniszter megfelelő indoklással kifogást emelhet, a határozat kézhezvételétől számított egy hónapon belül. Kifogás emelése esetén a határozatot a miniszter kifogásainak figyelembevételére után kell nyilvánosságra hozni.

3. Abban az esetben, ha a felsőfokú tanulmányokra való beiratkozás nem szabad, a felvételt a kar dékánja vagy a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában megjelölt más szerv bonyolítja le. A felvételi bizottság hozza meg az egyetemi tanulmányokra való felvétellel kapcsolatos döntéseket.
4. A felvételi eljárás eredményei nyilvánosak.
5. A felvételi bizottság döntése ellen az elutasító határozat kézhezvételétől számított tizennégy napon belül fellebbezni lehet a felsőoktatási intézménynek a működési szabályzatban meghatározott módon létrehozott felvételi bizottsághoz. A döntést a rektor hozza meg az intézményi felvételi bizottság javaslatával összhangban. A rektor döntése végleges.
6. A felsőfokú tanulmányokra jelentkezőknek az intézmény rektora által megállapított díjat kell fizetniük. A díj összege nem haladhatja meg a felvételi eljárás tervezett költségeit. A díj felső határát a nemzeti oktatásügyi miniszter határozza meg.

142. cikk. A hallgatók sorába való felvétel a beiratkozással és eskütétellel történik, amelynek tartalmát a felsőoktatási intézmény működési szabályzata határozza meg.

143. cikk.

1. A hallgatónak a tanulmányok menetével kapcsolatos jogait és kötelelességeit a tanulmányi szabályzat határozza meg.
2. A hallgató köteles az eskü tartalmának és a tanulmányi szabályzatnak megfelelően viselkedni.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter, a többi illetékes miniszterrel egyetértésben, a hallgatói önkormányzatok országos képviselője véleményének kikérése után rendelet útján határozhatja meg azokat az elveket, amelyeknek meg kell hogy feleljen a tanulmányi szabályzat azokban a felsőoktatási intézményekben, amelyek nem tesznek eleget a 12. cikk és 2. bekezdésében meghatározott követelményeknek.

144. cikk.

1. A tanulmányi szabályzatot a felsőoktatási intézmény szenátusa fogadja el, legalább öt hónappal a tanév kezdete előtt.
2. A tanulmányi szabályzat a tanév kezdetével lép életbe, amennyiben a hallgatói önkormányzat intézményi határozathozó szerve fogadja annak tartalmát. Ha a tanulmányi szabályzatnak a szenátus által történt elfogadását követő három hónapon belül nem jut megegyezésre a szenátus és a hallgatói önkormányzat intézményi szerve a szabályzat tartalmát illetően, a szabályzat a szenátus működési szabályzat szerinti létszámának legalább 2/3-os szótöbbséggel elfogadott határozata alapján lép hatályba.
3. Azokban a felsőoktatási intézményekben, amelyek nem tesznek eleget a 12. cikk 1. és 2. bekezdésében foglalt követelményeknek, a tanulmányi szabályzat az illetékes miniszter által történt jóváhagyás után lép hatályba. A miniszter

- megtagadja a tanulmányi szabályzat jóváhagyását, amennyiben az ellentétes a törvényes rendelkezésekkel vagy az intézmény működési szabályzatával.
4. A tanulmányi szabályzat megváltoztatása esetén az 1-3. bekezdés rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

145. cikk.

1. A hallgató a tanulmányi szabályzatban meghatározott módon és elvek szerint kaphat szabadságot a foglalkozások alól.
2. A szabadság (halasztás) ideje alatt a hallgató megőrzi hallgatói jogait, kivéve, ha a 152. cikk 3. bekezdése alapján kiadott előírások másképp rendelkeznek.

146. cikk.

1. A tanulmányi terv előírányozhatja a hallgatók kötelező szakmai gyakorlaton való részvételét.
2. A miniszterrendelet útján szabályozza a felsőoktatási intézmény szerveinek és az üzemeknek a kötelességeit a hallgatók szakmai gyakorlataival kapcsolatban.

147. cikk.

1. A hallgató a fogadó kar dékánjának engedélyével átiratkozhat más felsőoktatási intézményből, ezen belül külföldi felsőoktatási intézményből, amennyiben teljesítette a korábbi felsőoktatási intézmény előírásaiból fakadó valamennyi kötelezettségét.
2. A hallgató főszakján kívül tetszőleges számú szakokon és tetszőleges tárgyakat tanulhat különböző felsőoktatási intézményekben, amennyiben főszakján eleget tesz tanulmányi kötelezettségeinek. A hallgató felvételének elveit és módját az említett tanulmányokra a tanulmányi szabályzat határozza meg.
3. A hallgató egyéni tanulmányi terv és tanterv szerint is folytathatja tanulmányait a kari tanács vagy az intézmény működési szabályzatában megjelölt más szerv által meghatározott elvek szerint.

148. cikk. A dékán a tanulmányi szabályzatban meghatározott esetekben törölheti a hallgatót a hallgatók névsorából. A fenti ügyben kiadott határozat ellen a rektorhoz lehet fellebbezni.

149. cikk.

1. A végzett hallgató oklevelet kap a tanulmányok meghatározott szakon történt elvégzéséről.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértésben meghatározza a felsőoktatási intézmények által kiadott oklevelek és szakmai címek fajtáit valamint az oklevelek mintáit.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter meghatározza a dokumentáció vezetésének módját a tanulmányok menetéről, a helyreigazítások végzésének, a másolatok kiadásának és a külföldi jogi használatra szánt dokumentumok hitelesítésének a módját valamint a fenti műveletekért fizetendő díj mértékét és fizetésének módját, valamint a diákigazolvány és a tanulmányok befejezését igazoló okmányok kiállításának díját.

150. cikk.

1. A külföldön szerzett oklevelek és szakmai címek hazai oklevelekkel és szakmai címekkel való egyenértékűségének elismerését a nemzetközi szerződések szabályozzák.
2. Az 1. bekezdésben említett szerződések hiányában a külföldön szerzett oklevelek és szakmai címek nosztrifikálási eljárás alapján ismerhetők el egyenértékűnek a hazai oklevelekkel és szakmai címekkel. A nemzeti oktatásügyi miniszter az illetékes miniszterekkel egyetértésben meghatározza a külföldön szerzett oklevelek és szakmai címek nosztrifikálásának elveit és módját.

151. cikk. A hallgató utolsó két tanulmányi évének egyikében tanársegéd-gyakornokként készülhet fel az egyetemi oktatói munkára, a felsőoktatási intézmény működési szabályzatában meghatározott módon. A tanársegéd-gyakornoki tevékenységért a hallgatónak a szenátus által meghatározott feltételek szerint ösztöndíj jár.

152. cikk.

1. A hallgatónak joga van anyagi támogatásra, ezen belül szociális ösztöndíjra az állami költségvetésben erre a célra előirányzott eszközökből.
2. A hallgató nem dolgozó házastársa és gyermekei számára is kaphat az 1. bekezdésben megjelölt segílyt.
3. az 1. és 2. bekezdésben meghatározott segíly nagyságát, odaítélésének és kifizetésének feltételeit, formáját és módját a Minisztertanács rendelet útján szabályozza.

153. cikk. A hallgatónak 50 %-os kedvezmény jár a vasúti közlekedésben és a városi közlekedésben.

154. cikk.

1. A hallgató jogosult a társadalmi egészségügyi ellátás szolgáltatásának igénybevételére a dolgozók számára meghatározott elveknek megfelelően.
2. A hallgató nem dolgozó házastársa és gyermekei a társadalmi egészségügyi ellátás szolgáltatásait a dolgozók családtagjai számára meghatározott elveknek megfelelően vehetik igénybe.

155. cikk. Az egészségügyi és népjóléti miniszter meghatározza:

- 1/ a társadalmi egészségügyi ellátás azon intézményeit, amelyek jogosultak igazolást adni a hallgató időszakos alkalmatlanságáról a tantervi foglalkozások látogatására valamint az egészségügyi szabadság adásának szükségéről, s meghatározza a fenti igazolások kiadásának módját is,
- 2/ a társadalmi egészségügyi ellátás azon intézményeit, amelyek gyógyító-megelőző szolgáltatásokat nyújtanak a hallgatónak valamint nem dolgozó házastársaiknak és gyermekeiknek, s meghatározza az említett szolgáltatások igénybevételére jogosító igazolásokat is.

2. fejezet: A hallgatók önkormányzata és szervezetei

156. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény hallgatói, hallgatói önkormányzatot alkotnak. A hallgatói önkormányzat az ezen önkormányzat határozathozó testület által elfogadott szabályzat alapján működik. A szabályzat azután lép hatályba, hogy a szenátus megállapította a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával való összhangját.
2. A hallgatói önkormányzat szervei a teljes hallgatóság egyetlen képviselői.
3. A hallgatói önkormányzat szervei döntenek a felsőoktatási intézmény szervei által a hallgatók céljaira fordított összegek elosztásáról.
4. A rektor hatályon kívül helyezi a hallgatói önkormányzat szervének a törvényes előírásokkal, a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával, a tanulmányi szabályzattal vagy az önkormányzat szabályzatával ellentétes határozatait.
5. A felsőoktatási intézmény szervei biztosítják a hallgatói önkormányzat szerveinek működéséhez nélkülözhetetlen eszközöket.
6. A hallgatói önkormányzat a felsőoktatási intézményben a hallgatók szociális- és életkörülményei valamint kulturális élete terén tevékenykedik.

157. cikk.

1. A felsőoktatási intézmények hallgatói önkormányzatainak képviselői alkotják a hallgatói önkormányzatok országos képviselőtét.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter évenként biztosítja a szükséges eszközöket a hallgatói önkormányzatok országos képviselőtétének a működéséhez.
3. A hallgatói önkormányzatok országos képviselőtétének joga van véleményezni a hallgatókat érintő normatív dokumentumok tervezeteit, különös tekintettel a jelen törvény alapján a hallgatókat érintő kérdésekben kiadandó dokumentumok tervezeteire. A normatív dokumentumok tervezeteit a nemzeti oktatásügyi miniszter juttatja el a hallgatói önkormányzatok képviselőtétének.
4. A 3. bekezdésben meghatározott vélemény kifejtésének határideje a tervezet átadásának napjától számított két hónap.

158. cikk.

1. A hallgatóknak az egyesületekről szóló törvényből fakadó jogaikon kívül joguk van hallgatói szervezetekbe – elsősorban tudományos, művészeti és sportkörökbe tömörülni a felsőoktatási intézményben, a jelen törvényben meghatározott elveknek megfelelően.
2. A felsőoktatási intézmény hallgatói szervezetének, a kizárólag hallgatókat, illetve hallgatókat és egyetemi oktatókat tömörítő egyesületeinek joguk van a tanulmányokat és a felsőoktatási intézmény működését érintő kérdésekben javaslatot terjeszteni a felsőoktatási intézmény és a hallgatói önkormányzat szervei elé.
3. A felsőoktatási intézmény szervei anyagi eszközöket biztosíthatnak az 1. bekezdésben megjelölt hallgatói szervezetek számára.

159. cikk.

1. A felsőoktatási intézményben működő hallgatói szervezetet be kell jegyezni. Az intézmény hallgatói szervezeteinek jegyzéke nyilvános.
2. A felsőoktatási intézmény hallgatói szervezeteit bejegyző és a szervezetek listáját vezető szerv a rektor, akinek a fenti kérdéssel kapcsolatos döntése ellen az illetékes miniszterhez lehet fellebbezni.
3. Az intézményi hallgatói szervezet bejegyzésének feltétele szervezeti szabályzatának (alapszabályának, alapító okiratának) megegyezése a törvényes előírásokkal és a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával.
4. A rektor hatályon kívül helyezi az intézményi hallgatói szervezet szervének a törvényes előírásokkal, a felsőoktatási intézmény működési szabályzatával vagy a szervezet működési szabályzatával ellentétes határozatait.
5. A szenátus, a rektor javaslata alapján, feloszlítja az intézményi hallgatói szervezetet, ha annak tevékenysége súlyosan vagy következetesen sérti a törvényes előírásokat, a felsőoktatási intézmény működési szabályzatát vagy a szervezet működési szabályzatát.

160. cikk.

1. Az adott intézmény területén működő hallgatói szervezet, a hallgatók egyesülete vagy a hallgatói önkormányzat követeléseinek alátámasztására tiltakozó akciót szervezhet, amennyiben azok kollektív vita tárgyául szolgálnak, s a hallgatók lényeges ügyeit és érdekeit érintik.
2. A tiltakozó akció megkezdésére és formájára vonatkozó döntést, az akció körétől függően, a hallgatói önkormányzat, diákegyesület vagy diákszervezet intézményi vagy kari határozathozó testülete hozza meg abszolút szótöbbséggel. A döntésről az illetékes szerv huszonnégy órával előre értesíti a rektort vagy a dékánt.
3. A hallgatók sztrájkját (a foglalkozásokról való távolmaradás a felsőoktatási intézmény területén való tartózkodás lehetőségével) kizárólag országos hatáskörű, s kizárólag egyetemi és főiskolai hallgatókat tömörítő önkormányzat vagy szervezet kezdeményezhet, amennyiben a felsőoktatási intézmény rektorával folytatott tárgyalások vagy a tiltakozó akciók sztrájktól eltérő formái nem vezettek el a konfliktus megoldásához.
4. Senki nem kényszeríthető sem a tiltakozó akcióban való részvételre, sem a részvétel megtagadására. A törvény rendelkezéseinek megfelelően kezdeményezett és lebonyolított tiltakozó akcióban való részvétel nem jelenti a hallgatói köteleességek megsértését.
5. A tiltakozó akció szervezője köteles biztosítani az akció olyan lebonyolítását, hogy az annak keretében végrehajtott cselekedetek ne veszélyeztessenek emberi életet és egészséget, ne okozzanak anyagi kárt és ne sértsék a felsőoktatási intézmény dolgozóinak és az akcióban részt nem vevő hallgatóknak a jogait.

161. cikk. A felsőoktatási intézmény szerveinek a hallgatók egyéni ügyeiben hozott döntéseivel kapcsolatban, valamint az intézményi hallgatói szervezetek és a hallgatói önkormányzat ellenőrzésének kérdéseiben a Közigazgatási Eljárási Törvénykönyv rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A 141. cikk 5. bekezdésé-

ben, a 148. cikkben, valamint a 159. cikk 2. és 5. bekezdésében meghatározott ügyekben hozott végső döntések ellen a Legfőbb Közigazgatási Bíróságnál lehet panasszal élni a Közigazgatási Eljárási Törvénykönyvben meghatározott módon és elvek szerint.

3. fejezet: A hallgatók fegyelmi felelőssége

162. cikk.

1. A hallgató méltóságát vagy a felsőoktatási intézményben kötelező előírásokat sértő viselkedéséért a hallgató a fegyelmi bizottságok vagy a hallgatói önkormányzat társadalmi bírósága (a továbbiakban "társadalmi bíróság") előtt felel.
2. A rektor az ügyet az önkormányzat szabályzatában meghatározott diákönkormányzati szerv véleményének kikérése után adja át a fegyelmi bizottságnak vagy a társadalmi bíróságnak. A rektor az ügyet önkormányzat intézményi szervének javaslatára is átadhatja a társadalmi bíróságnak.
3. A kisebb súlyú vétségekért az intézmény rektora vagy a dékán figyelmeztetésben részesíti a hallgatót, a fegyelmi bizottság vagy a társadalmi bíróság közreműködése nélkül. A megbüntetett azonban kérheti fegyelmi eljárás vagy társadalmi bírósági eljárás lefolytatását. Ebben az esetben a fegyelmi bizottság vagy a társadalmi bíróság csak figyelmeztetés büntetést szabhat ki.

163. cikk. A fegyelmi büntetések:

- 1/ figyelmeztetés,
- 2/ megrovás,
- 3/ szigorú megrovás,
- 4/ egyes hallgatói jogok felfüggesztések egy évig terjedő időtartamra,
- 5/ a felsőoktatási intézményből való kizárás.

164. cikk. A társadalmi bíróság nem szabhatja ki a 163. cikk 4/ és 5/ pontjában megjelölt büntetéseket.

165. cikk. Ugyanazért a cselekedetéért nem büntetheti meg a hallgatót a társadalmi bíróság és a fegyelmi bizottság.

166. cikk. A fegyelmi bizottság vagy a társadalmi bíróság előtti eljárás megindítására megfelelően alkalmazandó a 131. cikk 2. bekezdésének rendelkezése.

167. cikk.

1. A fegyelmi eljárásban a felsőoktatási intézmény oktatóiból és hallgatóiból az intézmény működési szabályzatában meghatározott módon és összetételben létrehozott fegyelmi bizottságok és fellebbezési fegyelmi bizottságok hoznak döntést.
2. A hallgatók köréből a hallgatói önkormányzat intézményi határozathozó szerve jelöl tagokat a fegyelmi bizottságba.
3. A fegyelmi bizottságok döntéseikben függetlenek.
4. A döntést hozó fegyelmi bizottság az elnöklő egyetemi oktatóból, valamint különböző számú oktatóból és hallgatóból áll.

168. cikk.

1. A vizsgálati eljárást a fegyelmi szóvivő vezeti, akit a rektor az intézmény egyetemi oktatóinak köréből nevez ki.
2. A fegyelmi szóvivő a vád képviselőjének szerepét tölti be a fegyelmi bizottság előtt, s a rektor utasításai kötelezik.

169. cikk.

1. A vádlott hallgatónak joga van védekezni és védőt választani.
2. Amennyiben a fegyelmi szóvivő a felsőoktatási intézményből való kizárás büntetésére tesz javaslatot, s a vádlottnak nincs választott védője, a döntést hozó bizottság elnöke védőt jelöl ki számára az egyetemi oktatók vagy a hallgatók köréből.

170. cikk.

1. A vádlott, a tanúk és a szakértők beidézésére és meghallgatására, valamint az egyéb bizonyítási eljárások lefolytatására a vizsgálati és fegyelmi eljárás során a Büntető Törvénykönyv rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
2. A rektor vagy a fegyelmi bizottság, a fegyelmi szóvivő véleményének kikérése után felfüggesztheti a hallgatónak a tanulmányok folytatására való jogát, amennyiben az ismételten igazolatlanul távol marad a vizsgálati eljárásról vagy a fegyelmi bizottság üléseiről a szabályszerű értesítés ellenére is.

171. cikk.

1. A felek fellebbezéssel élhetnek a fegyelmi bizottság és a társadalmi bíróság döntése ellen.
2. A fellebbezést a döntés kézhezvételétől számított tizennégy napon belül kell benyújtani megfelelően a magasabb fokú társadalmi bírósághoz vagy a fellebbezési fegyelmi bizottsághoz.

172. cikk.

1. A hallgatói önkormányzat intézményi szerve vagy a rektor törvényességi óvást emelhet a fegyelmi bizottságnak a 163. cikk 1. bekezdésének 4/ és 5/ pontjában meghatározott büntetéseket kiszabó döntése ellen.
2. A törvényességi óvást a nemzeti oktatásügyi miniszter által kijelölt fegyelmi bizottság vizsgálja meg, amely a Főtanács mellett működő, s a 129. cikk 1. bekezdésének 1/ pontjában említett fegyelmi bizottság három tagjából és a hallgatói önkormányzatok országos képviselője által kijelölt két egyetemi hallgatóból áll. A törvényességi óvás kivizsgálása során a Főtanács mellett működő fegyelmi bizottság előtti eljárásra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni.

173. cikk.

1. A társadalmi bíróság és a fegyelmi bizottság előtti eljárás nyilvános. 2. A fegyelmi bizottság teljes egészében vagy részben kizárhatja a nyilvánosságot, ha a nyilvánosság a közérkölcset sérthetné, vagy ezt kívánja a vádlott, harmadik személyek vagy a felsőoktatási intézmény lényeges érdeke. A döntés kihirdetése nyilvános.

174. cikk.

1. Nem kezdeményezhető fegyelmi eljárás hat hónappal azután, hogy az illetékes szerv tudomást szerzett a cselekedet elkövetéséről, vagy három év elteltével a cselekedet elkövetése után. Amennyiben a cselekedet bűncselekmény, a szóbanforgó időszak megegyezik az adott bűncselekménynek a Büntető Törvénykönyvben meghatározott elévülési idejével.
2. A döntéshozatal elévül egy évvel a hallgatónak a felsőoktatási intézményből történt eltávoztása után is.

175. cikk.

1. A fegyelmi büntetés a törvény alapján semmissé válik a büntetést kiszabó döntés jogerőre emelkedése után három évvel.
2. A fegyelmi büntetést kiszabó szerv legalább egy évvel a büntetést kiszabó döntés meghozatal után semmisnek nyilváníthatja vagy elengedheti a büntetést a megbüntetett vagy a fegyelmi szóvivő javaslata alapján.

176. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter rendeletben szabályozza a fegyelmi eljárás részletes elveit és módját.
2. A társadalmi bíróság előtti eljárás részletes elveit és módját a hallgatói önkormányzat szabályzata határozza meg.

4. fejezet: Különleges rendelkezések

177. cikk. A 141-144. cikkek rendelkezéseit az adott felsőoktatási intézmény működési szabályzatában nem rendezett körben kell alkalmazni a nem állami felsőoktatási intézményekre.

VI. rész: A rend és a biztonság fenntartása a felsőoktatási intézmény területén

178. cikk.

1. A rend és a biztonság fenntartásáról a felsőoktatási intézmény területén a rektor gondoskodik.
2. A felsőoktatási intézmény területét a rektor jelöli ki a területi önkormányzat illetékes szervének egyetértésében.
3. A közrendet és közbiztonságot biztosító szervek csak a rektor hívására léphetnek be az egyetem területére. Az említett szervek saját kezdeményezésük-

re is beléphetnek a felsőoktatási intézmény területére közvetlen életveszély vagy elemi katasztrófa esetén, haladéktalanul értesítve erről a rektort.

4. A közrendet és közbiztonságot biztosító szervezetnek haladéktalanul el kell hagyniuk a felsőoktatási intézmény területét a belépésüket indokló ok megszűnte után, vagy a rektor követelésére.

179. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény normális munkamenetét lehetetlenné tevő körülmények esetén a rektor időszakosan felfüggesztheti a foglalkozásokat a felsőoktatási intézményben vagy annak meghatározott szervezeti egységében, vagy elrendelheti a felsőoktatási intézmény illetve a szervezeti egységek időszakos bezárását.
2. Az 1. bekezdés alapján hozott döntést a rektor haladéktalanul a szenátus elé terjeszti jóváhagyásra. Amennyiben a szenátus megtagadja a döntés jóváhagyását, a rektor elrendeli a foglalkozások felújítását vagy a felsőoktatási intézmény megnyitását, vagy az illetékes miniszter elé terjeszti döntésre az ügyet, aki hét napon belül dönt.

180. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény dolgozóinak és hallgatóinak joguk van gyűléseket rendezni az intézmény területén. A rektor beleegyezése szükséges gyűlések rendezéséhez a felsőoktatási intézmény helyiségeiben.
2. A gyűlések rendezésének szándékáról a rendezők legalább huszonnégy órával a gyűlés megkezdése előtt értesítik a rektort. Tekintettel az ügy sürgősségére, a rektor elfogadhatja a rövidebb időn belül tett bejelentést is.
3. A rektor elküldheti képviselőjét a gyűlésre.
4. A felsőoktatási intézmény működési szabályzata meghatározza a gyűlések tartásának rendjével kapcsolatos előírásokat.
5. A gyűlések szervezői a felsőoktatási intézmény szerveinek felelnek a gyűlések lefolyásáért.
6. A felsőoktatási intézmény rektora vagy annak képviselője, a rendezők előzetes figyelmeztetése után eloszlathatja a gyűlést, ha annak menete sérti a törvényes előírásokat.

VII. rész: Az érvényben lévő rendelkezések megváltoztatása, átmeneti és záró rendelkezések

181. cikk. A nemzeti oktatásügyi miniszter hivatalának létrehozásáról szóló, 1987. október 23-án kelt (Dz.U. 33. sz., 178) törvény szövege az alábbiak szerint változik:

- 1/ a 2. cikkben:

- a/ törölni kell "a szocialista társadalom és állam igényeinek megfelelően" szavakat,
  - b/ az 1. pont c/ alpontjában törölni kell a "valamint a tanulmányi tervek és tantervek kidolgozásának elveit a felsőoktatási intézményekben" szavakat,
  - c/ törölni kell az 1. pont d/ alpontját,
  - d/ az 1. pont g/ alpontjában törölni kell a "valamint a felsőfokú tanulmányok első évfolyamára történő felvétel elveit és kereteit" szavakat.
- 2/ a 3. cikk a következő szövegezést kapja:

3. cikk.

1. A nemzeti oktatásügyi miniszter kialakítja és megvalósítja az állam politikáját és a felsőoktatás terén, valamint a felsőoktatási intézmények személyi és anyagi kapacitásának megfelelően részt vesz az állam politikájának kialakításában és megvalósításában a tudományos kutatások és a tudományos szakemberek képzése terén.
2. A fenti feladatokat a nemzeti oktatásügyi miniszter főként a következőkkel valósítja meg:
  - 1/ részt vesz a tudományos fejlesztés prognózisainak és programjainak kidolgozásában,
  - 2/ együttműködik a tudományos kutatások tervezési, finanszírozási és szervezeti elveinek a meghatározásában,
  - 3/ részt vesz központi alkalmazott kutatási-fejlesztési programok és központi alapkutatási programok létrehozásában és ellenőrzi azokat,
  - 4/ ellenőrzi a tudományos kutatások programozását és megvalósítását a felügyelete alá tartozó intézményekben,
  - 5/ részt vesz az országos tudományos, technikai és közgazdasági információs rendszer megszervezésében,
  - 6/ ellenőrzést gyakorol a nemzeti levéltári állomány felett."
3. Az 5. cikk törlendő.

182. cikk.

1. A törvény hatályba lépésének napjával:
  - 1/ a felsőoktatási intézmény kezelésében lévő földterületeket a felsőoktatási intézmény örökös használatra megkapja,
  - 2/ az állami felsőoktatási intézmény kezelésében lévő földterületekhez tartósan kapcsolódó épületek és berendezések a felsőoktatási intézmény tulajdonává válnak,
  - 3/ a felsőoktatási intézmény vagyonának egyéb elemei az intézmény tulajdonává válnak.
2. Az 1. bekezdés rendelkezései nem sértik harmadik személyek jogait, az államkincstár kivételével.

183. cikk.

1. A Főtanácsnak a jelen törvényben előírányzott hatáskörét a Tudományos és Felsőoktatási Főtanács eddigi összetételében és módon gyakorolja.
2. A 38. cikkben meghatározott választási szabályzatot a Tudományos és Felsőoktatási Főtanács 1990. október 31-ig elfogadja.

3. A Tudományos és Felsőoktatási Főtanács választási időszaka 1990. december 31-ével szűnik meg.

184. cikk.

1. A felsőoktatási intézményeknek a törvény hatályba lépésének napján működő egyszemélyi és testületi szervei eddigi összetételükben 1990. november 30-ig működnek.
2. Amennyiben a felsőoktatási intézmény egyszemélyes szervének funkcióját betöltő személy funkcióját az 1. bekezdésben megjelölt határidőnél korábban nem tölti tovább be munkaviszonyának megszűnése miatt, a szenátus vagy a kari tanács a rektor vagy a dékán funkciójának ellátásával megfelelően egy másik egyetemi oktatót bíz meg. Amennyiben az egyszemélyes szerv funkcióját betöltő személy munkaviszonya a 95. cikk 2. bek. 2/ pontja értelmében 1990. szeptember 30-ával megszűnik, az érintett személy hozzájárulásával munkaviszonya 1990. november 30-ig meghosszabbodik.
3. A testületi szervek tagjait valamint az egyszemélyi szerveket az új választási időszakra 1990. november 30-ig meg kell választani.
4. A testületi szervek tagjainak, a rektorhelyetteseknek és a dékánhelyetteseknek a számát, a felsőoktatási intézmény szervei megválasztásának módját és választási időszakát a felsőoktatási intézmény szenátusa által elfogadott választási szabályzat határozza meg. A szabályzat elfogadásáról a rektor haladéktalanul értesíti a nemzeti oktatásügyi minisztert és az illetékes minisztert.
5. A választási szabályzat elfogadására az 59. cikk előírásait megfelelően alkalmazni kell.
6. A törvény hatálybalépését követő első választási időszakra a rektort és a dékánt az elektorok testületei választják meg, amelyek tagjai:
  - 1/ a rendes egyetemi tanári és egyetemi magántanári beosztásban alkalmazott egyetemi oktatók, valamint a habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező többi egyetemi oktató képviselői, a testület létszámának 50 %-át kitevő számban;
  - 2/ a többi egyetemi oktató képviselői a testület létszámának 20-25 %-át kitevő számban,
  - 3/ a hallgatók képviselői a testület 20-25 %-át kitevő számban,
  - 4/ a felsőoktatási intézmény nem egyetemi oktatói státusban foglalkoztatott dolgozóinak képviselői a testület létszámának 5-10 %-át kitevő számban.
7. A 6. bekezdés 1/ és 2/ pontjában megjelölt elektorokat valamennyi egyetemi oktató választja.
8. A 31. cikk 4. bekezdésében megjelölt felsőoktatási intézményekben a rektor és a dékánok megválasztásának módját az első választási időszakra a törvény hatályba lépése után a felsőoktatási intézmény szenátusa határozza meg.
9. A rektor új választási időszakra történő megválasztása, amelyre a törvény hatályba lépése előtt, a korábbi előírásoknak megfelelően került sor, érvényes marad.

185. cikk. A 63. cikk 4. bekezdésében említett választási időszakok számának meghatározásakor figyelembe kell venni azokat az időszakokat, amelyeket a rektor, a

rektorhelyettes, a dékán vagy a dékánhelyettes a törvény hatályba lépése előtt az adott funkcióban töltött.

186. cikk. A felsőoktatási intézmény szervezeti egységeinek vezetői tisztségüket a törvény alapján elfogadott működési szabályzat hatályba lépéséig tartják meg.

187. cikk.

1. A felsőoktatási intézmény belső felépítésére vonatkozó, a törvény hatályba lépésének napja előtt benyújtott és ki nem vizsgált javaslatokat a korábbi rendelkezésekben foglalt elveknek és módoknak megfelelően kell kivizsgálni és elintézni.
2. A felsőoktatási intézményeknek a törvény hatályba lépésének napján meglévő leányintézményei, kihelyezett karai és tagozatai valamint konzultációs pontjai a jelenlegi szervezeti formákban működnek tovább. Ezeknek az egységeknek az átalakítása és megszüntetése a szenátus hatáskörébe tartozik. A törvény hatályba lépésének napját követően nem kerül sor új leányintézmények, kihelyezett karok és tagozatok, valamint konzultációs pontok létrehozására.

188. cikk.

1. A felsőoktatási intézmények dolgozóinak a törvény hatályba lépését megelőzően létesített munkaviszonyával kapcsolatban a törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.
2. Azoknak a kinevezett egyetemi oktatóknak a munkaviszonya, akiknek a munkaviszonya az eddigi rendelkezések értelmében 1990. szeptember 30-a előtt megszűnne, a korábbi meghatározott időpontban szűnik meg.
3. A kinevezett egyetemi oktatók munkaviszonyát az alábbiak szerint kell átalakítani.
  - 1/ a törvény hatályba lépése előtt egyetemi tanári beosztásban foglalkoztatott, rendes egyetemi tanári tudományos címmel rendelkező személyek rendes egyetemi tanári beosztásba kerülnek a törvény értelmezésének megfelelően,
  - 2/ a törvény hatályba lépése előtt egyetemi tanári beosztásban foglalkoztatott és egyetemi magántanári tudományos címmel rendelkező személyek egyetemi magántanári beosztásba kerülnek a törvény értelmezésének megfelelően,
  - 3/ az adjunktusi beosztásban foglalkoztatott személyek adjunktusi beosztásba kerülnek a törvény értelmezésének megfelelően, a törvény hatályba lépése előtt meghatározatlan időre alkalmazott személyekre azonban nem kell a 88. cikk 2. bekezdésének rendelkezéseit alkalmazni.
  - 4/ az idősebb tanársegédi vagy tanársegédi beosztásban foglalkoztatott személyek tanársegédi beosztásba kerülnek a törvény értelmezésének megfelelően.
4. A 88. cikk 2. bekezdésében és a 89. cikk 3. bekezdésében meghatározott kinevezési és alkalmazási időszakokra a 3. bekezdés 3/ és 4/ pontjában megjelölt egyetemi oktatók esetében azokat a kinevezési és alkalmazási időszakokat kell beszámítani, amelyeket az adott személy 1984. augusztus 31-e után töltött adjunktusi, tanársegédi vagy idősebb tanársegédi beosztásban.

5. A docensi beosztásban lévő kinevezett egyetemi oktatókat végleg ki kell nevezni ebben a beosztásban. A docens munkaviszonyával kapcsolatos kérdésekben a felsőoktatási intézmény rektora az illetékes szerv.
6. Azok az 5. bekezdésben említett egyetemi oktatók, akik habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkeznek, a törvény hatályba lépésétől számított három éven belül saját kérésükre kinevezhetők egyetemi magántanárnak a 86. cikk 2. bekezdésében meghatározott módon, pályázat lebonyolítása nélkül.
7. A tanársegéd-gyakornoki munkakörben kinevezett egyetemi oktatók ebben a beosztásban maradnak kinevezésük lejártáig. A tanársegéd-gyakornoki munkakörben való alkalmazás egyenértékű a 89. cikk 2. bekezdése szerinti tanársegédi gyakorlat letöltésével.

189. cikk. A szenátus, a felsőoktatási intézmény működési szabályzatának elfogadására előírt módon eljárva az 50. cikk 1. bekezdésének 3/ pontjában és 5. bekezdésében meghatározott jogkörrel docensi munkakörben alkalmazott, doktori tudományos fokozattal rendelkező egyetemi oktatókat is felruházhat.

190. cikk. A törvény hatályba lépése előtt kinevezett oktatási dolgozók a törvény hatályba lépésének napjával határozatlan időre kinevezett oktatási dolgozókká válnak, s munkaviszonyuknak a törvény előírásaihoz való alkalmazásáig megőrzik korábbi beosztásukat.

191. cikk.

1. A szerződéses egyetemi tanári vagy szerződéses docensi munkakörben foglalkoztatott egyetemi oktatók munkakörüket munkaszerződésük lejártáig megtartják.
2. A felsőoktatási intézmények rektorai a szerződés alapján foglalkoztatott egyetemi oktatók munkaszerződéseit 1990. december 31-ig hozzáigazítják a törvény rendelkezéseihez a Munka Törvénykönyve előírásainak betartásával, az 1. bekezdésben foglalt megszorítással.

192. cikk.

1. Azok a személyek, akik a törvény életbelépésének napján okleveles főkönyvtárosi, okleveles könyvtárosi, könyvtári adjunktusi, könyvtári tanársegédi, okleveles idősebb dokumentátori, okleveles dokumentátori, tudományos dokumentációs adjunktusi és tudományos dokumentációs tanársegédi munkakörben dolgoztak, a 77. cikk 1. bekezdésében felsorolt megfelelő beosztásokba kerülnek.
2. Azok a személyek, akik a törvény életbelépésének napján főkönyvtárosi, könyvtárosi vagy idősebb dokumentátori munkakörben dolgoztak, s magiszteri vagy más egyenértékű szakmai címmel rendelkeztek, a 77. cikk 2. bekezdésében felsorolt megfelelő munkakörökbe kerülnek.
3. Az 1. és 2. bekezdésben felsorolt személyek a törvény hatályba lépésének napjával határozatlan időre kinevezett dolgozókká válnak.

193. cikk. A felsőoktatási intézmények nem egyetemi oktatói munkakörben alkalmazott dolgozói a jelen törvény 116. cikkének 1. bekezdésében megjelölt rendelet kiadásáig megtartják a felsőoktatásról 1982. május 4-én kiadott törvény (Dz.U. 1985, No 42., 201.; 1987, No 22., 128.; 1989. No 4., 24.; No 6., 33., No 20., 104.,

No 29., 154., No 34., 181., és No 35., 192., valamint 1990. No 14., 86.) valamint az annak alapján kiadott normatív dokumentumok alapján szerzett jogaikat.

194. cikk.

1. Az egyetemi oktatók áthelyezésével kapcsolatban a 193. cikkben említett törvény alapján hozott döntések érvényben maradnak.
2. Az 1. bekezdésben említett egyetemi oktatóknak az eddigi előírásoknak megfelelő jogok illetik meg.
3. A 193. cikkben említett törvény alapján passzív állapotba helyezett egyetemi oktatók megőrzik az eddigi előírásokban meghatározott jogaikat.

195. cikk. A tudományos-oktatási és oktatási dolgozók kötelező didaktikai foglalkozásainak mértékét 1990. szeptember 30-ig a korábbi rendelkezések szerint kell meghatározni és elszámolni.

196. cikk. A 100. cikk 3. bekezdésében meghatározott szabadság igénybevételére jogosító munkaviszonynál az 1982. szeptember 31. utáni munkaviszonyt kell figyelembe venni.

197. cikk. A kinevezésen alapuló munkaviszonyoknak a törvény hatályba lépésének napja előtt kezdeményezett megszüntetésével kapcsolatos ügyekben a törvény előírásait kell alkalmazni.

198. cikk. Az egyetemi oktatóknak és hallgatóknak a törvény hatályba lépésének napja előtt kezdeményezett fegyelmi ügyeiben a korábbi előírásokat kell alkalmazni, kivéve, ha a jelen törvény rendelkezései előnyösebbek a vádlott számára.

199. cikk.

1. A felsőfokú tanulmányokra való felvétel az 1990/91-es tanévben a korábbi rendelkezésekben meghatározott elvek szerint történik.
2. A szenátus első, a 141. cikk 1. bekezdésében meghatározott, s a törvény hatályba lépése után hozott döntése nyilvánosságra hozatalának határideje hat hónap.

200. cikk. A felsőoktatási intézményekben a törvény hatályba lépésének napján létező diákszervezeteket a törvény előírásainak megfelelően kell bejegyezni.

201. cikk. A 144. cikk 1. bekezdésében megjelölt határidőt az 1990/91-es tanévben nem kell alkalmazni.

202. cikk. A 23. cikk 2. bekezdésének 2/ pontjában meghatározott díjakat nem kell befizetniük azoknak a hallgatóknak, akiket a Minisztertanács 30. cikkben említett rendeletének hatályba lépése előtt vettek fel a felsőoktatási intézményekbe.

203. cikk.

1. A törvény hatálybalépésének napja előtt, a korábbi rendelkezések alapján létrehozott önálló tudományos-oktatási típusú intézmények, valamint a felsőoktatási intézményeknek a törvény hatályba lépésének napja előtt a felsőoktatási intézmények és a szocialista szektorhoz tartozó gazdálkodó egységek együttműködéséről szóló előírások alapján létrehozott szervezeti egységei korábban kapott működési szabályzataik alapján működnek.

2. Az 1. bekezdésben megjelölt intézményeket az illetékes miniszter alakítja át, egyesíti és szünteti meg. Az illetékes miniszter megváltoztathatja az említett intézmények működési szabályzatát.
- 204. cikk.** Amennyiben a 203. cikk 1. bekezdésében meghatározott intézmény vagy felsőoktatási intézmény 1990 folyamán megszűnik, vagy struktúrája olyan módon átalakul, hogy lehetetlenné válik a kinevezett egyetemi oktatónak a korábbi munkakörben való alkalmazása, az egyetemi oktató munkaviszonya a felmondási idő betartása nélkül bármely időpontban megszüntethető. Az egyetemi oktatónak, munkaviszonya ilyen módon történő megszüntetése esetén, az utolsó munkában töltött hónapra járó alapbére hatszorosának megfelelő végkielégítés jár.
- 205. cikk.** A Minisztertanács a tengerészeti felsőoktatási intézmények működésének sajátos feltételeiből következő körben kiiktathatja a törvény bizonyos rendelkezéseinek alkalmazását, s azok helyett külön szabályozást vezethet be.
- 206. cikk.**
1. A törvény IV. részének előírásait nem kell alkalmazni azokra az aktív szolgálatban lévő katonákra, akiket a hadseregen kívül, a felsőoktatási intézmények honvédelmi kiképző részlegeiben vagy a felsőoktatási intézmények más szervezeti egységeiben egyetemi oktatói minőségben betöltendő feladatra jelöltek ki.
  2. Az 1. bekezdésben említett katonák megkaphatják "A Lengyel Köztársaság Kiváló Pedagógusa" címet valamint a "Nemzeti Oktatásügyi Bizottság Emlékérmét".
- 207. cikk.** A törvényben előírányzott végrehajtási utasítások kiadásáig, de legkésőbb 1991. március 31-ig érvényben maradnak a korábbi végrehajtási dokumentumok rendelkezései, amennyiben nem ellentétesek a törvénnyel.
- 208. cikk.**
1. A felsőoktatási intézmény működési szabályzatát kizárólag a jelen törvényben meghatározott módon és összetételben megválasztott szenátus fogadhatja el.
  2. A felsőoktatási intézmény működési szabályzatának a jelen törvényben meghatározott módon történő hatályba lépéséig a működési szabályzatban szabályozott kérdésekben a szenátus dönt.
  3. A felsőoktatási intézmények illetékes szervei a jelen törvény hatályba lépésétől számított egy éven belül elfogadják a törvényben előírt belső normatív dokumentumokat.
- 209. cikk.** Érvényét veszti:
- 1/ A felsőoktatásról szóló 1982. május 4-én kelt törvény (Dz.U. 1985. No 42., 201.; 1987. No 22. 128.; 1989. No 4., 24., No 6., 33., No 20., 104., No 29., 154., No 34., 181., No 35., 192., valamint 1990. No 14., 86.),
  - 2/ a felsőoktatási intézmények szervei választási időszakának meghosszabbításáról és a választással kapcsolatos tevékenységek felfüggesztéséről szóló 1990. április 26-án kelt törvény. (Dz.U. No 29., 174.).

210. cikk. A törvény a kihirdetés napján lép hatályba, de:

1/ az V. rész 1. és 3. fejezetének, a 105. cikk 2. bekezdésének rendelkezései
1990. október 1-én lépnek hatályba,

2/ az I. rész 2. fejezetének valamint a 106. cikk 1. bekezdésének rendelkezései
1991. január 1-én lépnek hatályba.

A Lengyel Köztársaság elnöke: Wojciech Jaruzelski

TÖRVÉNY A LENGYEL TUDOMÁNYOS CÍMEKRŐL, FOKOZATOKRÓL

(Ustawa z dnia 12 wrzesnia 1990 r. o. tytule naukowym i stopniach naukowych)
= Dziennik Ustaw Rzeczpospolitej Polskiej, Nr 65. Warszawa, dnia 27 wrzesnia
1990 r., 915-921. p.

1. fejezet: A tudományos fokozatok

1. cikk.

1. Tudományos fokozatok az adott tudományos vagy művészeti terület doktorának és habilitált doktorának fokozata az adott tudományág vagy művészeti ág körén belül.
2. A Tudományos cím és Tudományos Fokozatok Központi Bizottsága, a továbbiakban a "Központi Bizottság" határozat formájában jelöli ki a tudományos területeket és művészeti területeket, valamint a tudományos és művészeti ágakat. A tudományág (művészeti ág) azonos lehet a tudományos (művészeti) területtel.

2. cikk. Tudományos fokozatok a felsőoktatási intézmények azon szervezeti egységeiben valamint azokban az egyéb tudományos intézetekben adhatók ki, amelyek jogot kaptak adományozásokra (a továbbiakban "szervezeti egységek").

3. cikk.

1. A doktori tudományos fokozat kiadására az a szervezeti egység kaphat jogot, amely legalább nyolc olyan tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező személyt foglalkoztat teljes munkaidőben, akik azt a tudományos területet képviselik, amelyben a jogkör odaítéléséről szó van.
2. A művészetek és művészeti ágak területén az 1. bekezdésben említett jogkör az a szervezeti egység kaphatja meg, amely legalább öt tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező személyt foglalkoztat teljes munkaidőben.
3. A habilitált doktori tudományos fokozat kiadására az a szervezeti egység kaphat jogot, amely legalább tizenkét tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező személyt foglalkoztat teljes munkaidőben, akik közül legalább hatnak azon a tudományos területen kell tudományos címmel rendelkeznie, amelyben a jogkör odaítéléséről szó van.

4. A művészetek és művészeti ágak területén a 3. bekezdésben említett jogkört az a szervezeti egység kaphatja meg, amely legalább hét tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező személyt, közöttük legalább öt tudományos címmel rendelkező személyt foglalkoztat teljes munkaidőben.
  5. A tudományos fokozatok kiadásának jogköre csak azokra a tudományágakra terjedhet ki, amelyeket a szervezeti egységben legalább öt teljes munkaidőben foglalkoztatott tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező személy képvisel, a művészetek és művészeti ágak terén pedig legalább három ilyen személy.
4. cikk. A 2. és 3. bekezdésben meghatározott jogkört a szervezeti egység javaslatára a Központi Bizottság adja meg, amely figyelembe veszi az egység tudományos vagy művészeti tevékenységének színvonalát. A felsőoktatási intézmények szervezeti egységeinek a Központi Bizottság ezt a jogkört a Felsőoktatási Főtanács véleményének kikérése után adja meg.
5. cikk.
1. A Központi Bizottság elnöke a Monitor Polskiban közzéteszi azokat a tudományos és művészeti területeket, tudomány- és művészeti ágakat, amelyekben tudományos fokozatok adhatók, valamint a tudományos fokozatok kiadására jogosult szervezeti egységek jegyzékét a kiadható tudományos fokozatok nevének meghatározásával együtt.
  2. A Központi Bizottság elnöke határozza meg azt a módot, ahogyan a tudományos fokozatok kiadására való jog kérelmezhető.
6. cikk.
1. A tudományos fokozatok kiadására való jog a törvény értelmében megszűnik azzal a nappal, amikor a szervezeti egységben foglalkoztatott dolgozók száma a 3. cikkben meghatározott minimum alá csökken.
  2. Az 1. bekezdésben meghatározott nap előtt megindított doktori és habilitációs eljárások befejezésének módjáról a Központi Bizottság dönt.
  3. A szervezeti egység haladéktalanul értesíti a Központi Bizottságot a foglalkoztatottak számában bekövetkező azon változásokról, amelyek befolyásolják a tudományos fokozatok kiadásának jogát.
7. cikk.
1. A Központi Bizottság időszakosan értékeli a tudományos fokozatok kiadásának alapjául szolgáló tudományos vagy művészeti tevékenység színvonalát a szervezeti egységben, valamint a tudományos fokozatok kiadása ügyében hozott döntések megalapozottságát.
  2. Amennyiben az 1. bekezdésben meghatározott értékelés negatív eredménnyel zárul, a Központi Bizottság:
    - 1/ korlátozhatja a szervezeti egység jogait azáltal, hogy kötelezi a szervezeti egységet arra, hogy a doktori tudományos fokozat megadásának ügyében hozott minden határozatát terjessze a Központi Bizottság elé,
    - 2/ felfüggesztheti a jogkört három évnél nem hosszabb időre,
    - 3/ megvonhatja a jogkört.

3. A jogkör felfüggesztése vagy megvonása esetén a doktori és habilitációs eljárások befejezésével kapcsolatos teendőket a Központi Bizottság által kijelölt szervezeti egység látja el.
  4. A jogkör ismételt megadása annak megvonása után, a jogkör visszadása a felfüggesztés határidejének lejárta előtt vagy a jogkör korlátozásának megszüntetése a jogkör megadásával azonos módon és elvek szerint történik.
  5. Amennyiben az 1. bekezdésben említett értékelés különösen magas, a Központi Bizottság úgy dönthet, hogy az adott szervezeti egységnek a habilitált doktori tudományos fokozat kiadására vonatkozó döntései esetében nincs szükség a 17. cikk 1. bekezdésében meghatározott jóváhagyásra, s a meghozatal pillanatában jogerőre emelkednek. Ez a döntés visszavonható az 1. bekezdésben említett értékelés megváltozása esetén.
  6. A Központi Bizottság elnöke a Monitor Polski-ban közzéteszi a Központi Bizottságnak a 2., 4. és 5. bekezdésben felsorolt ügyekben hozott határozatait.
8. cikk. Amennyiben az ország területén nincs az adott doktori vagy habilitációs eljárás lebonyolítására alkalmas szervezeti egység, a Központi Bizottság a szervezeti egység javaslatára vagy hivatalból kiegészítheti az általa megjelölt szervezeti egység tanácsának összetételét olyan személyekkel, akik nem tagjai az említett tanácsnak. Az említett személyek a tanács tagjainak jogaival rendelkeznek az adott doktori vagy habilitációs eljárás ügyeiben.
9. cikk.
1. A tudományos fokozat megadása a fokozatért folyamodó személy által kezdeményezett eljárás alapján történik.
  2. Habilitációs eljárást, az érdekelt beleegyezésével, a munkáltató egység is kezdeményezhet.
10. cikk.
1. A doktori fokozat annak a személynek adható meg, aki:
    - 1/ magiszteri, mérnök-magiszteri, orvosi vagy más egyenértékű szakmai címmel rendelkezik,
    - 2/ eredményesen letette a doktori vizsgákat a szervezeti egység tanácsa által meghatározott körben,
    - 3/ doktori disszertációt nyújtott be és megvédte azt.
  2. A doktori vizsgák az alábbi körökre terjednek ki:
    - 1/ a doktori disszertáció témájának megfelelő alapvető tudományág,
    - 2/ kiegészítő tudományág,
    - 3/ modern idegen nyelv.
  3. Kivételes esetben olyan személy is kezdeményezhet doktori eljárást, aki főiskolai szintű szakmai végzettséggel rendelkezik, ha a tudományos munkára való különös képességéről tanúskodó eredményeket ért el.
11. cikk.
1. A témavezető irányításával írt doktori disszertációnak tartalmaznia kell egy tudományos kérdés önálló megoldását, bizonyítania kell a szerző általános elméleti felkészültségét az adott tudományágban valamint az önálló tudományos munkára való képességét.

2. Tervezési, konstrukciós vagy technológiai munka is lehet a doktori disszertáció témája, ha megfelel az 1. bekezdésben foglalt követelményeknek.
3. Doktori disszertációnak tekinthető egy kollektív mű elkülönített, önálló része is, ha a jelölt egyéni hozzájárulását bizonyítja, és megfelel az 1. bekezdésben foglalt követelményeknek.
4. Az 1-3. bekezdés rendelkezései a művészeti alkotó munka eredményeire megfelelően alkalmazandók.

12. cikk.

1. Az alábbi szervek folytatják le a doktori eljárást és ítélik oda a doktori tudományos fokozatot:
  - 1/ a felsőoktatási intézményekben – a kari tanács vagy más szervezeti egység tudományos tanácsa,
  - 2/ egyéb tudományos intézményben – a tudományos tanács.
2. A doktori eljárással kapcsolatos teendők befejezéseként a szervezeti egység határozatot hoz az alábbiakról:
  - 1/ a doktori eljárás megindítása és a témavezető kijelölése,
  - 2/ az opponensek kijelölése,
  - 3/ a doktori disszertáció elfogadása és nyilvános védésre bocsájtása,
  - 4/ a doktori tudományos fokozat odaítélése.
3. A 2. bekezdés 3. pontjában meghatározott határozat meghozatalával kapcsolatos jogkört a szervezeti egység tanácsa e célra létrehozott bizottságra ruházhatja át.

13. cikk.

1. A doktori tudományos fokozat odaítélésére vonatkozó határozat meghozatalának pillanatában jogerőssé válik.
2. Amennyiben olyan szervezeti egység tanácsa hoz határozatot a doktori tudományos fokozat odaítéléséről, amelynek a doktori tudományos fokozat kiadására vonatkozó jogkörét a 7. cikk 2. bekezdésének 1/ pontja szerint korlátozták, határozata a Központi Bizottság által történt jóváhagyás után válik jogerőssé. A határozatot meghozatalától számított egy hónapon belül a Központi Bizottság elé kell terjeszteni a doktori eljárás aktáival együtt. A határozat jóváhagyásáról a Központi Bizottság a határozat kézhezvételétől számított négy hónapon belül dönt.

14. cikk. Az a személy bocsájtható habilitációs eljárásra, aki rendelkezik doktori tudományos fokozattal, jelenőtt tudományos vagy művészeti eredményeket ért el és benyújtotta habilitációs disszertációját.

15. cikk.

1. A habilitációs disszertációnak bizonyítania kell a szerző jelentős hozzájárulását az adott tudományág fejlődéséhez.
2. A habilitációs disszertáció a doktori tudományos fokozat megszerzése után született egészben vagy lényeges részében publikált mű vagy azonos témájú publikációk sorozata lehet. A publikálás követelményének eleget tesz a disszertáció terjesztése az adott tudományág tudományos társadalmában,

amiről a szóbanforgó területen működő valamennyi szervezeti egységet értesíteni kell.

3. Habilitációs disszertációként elfogadható egy megvalósított önálló tervezési, konstrukciós vagy technológiai megoldás is, amennyiben eleget tesz az 1. bekezdésben meghatározott követelményeknek.
4. Habilitációs disszertációnak tekinthető egy kollektív munka része is, ha egy elkülönített kérdés feldolgozása a habilitált doktori tudományos fokozatért folyamodó személy önálló hozzájárulását jelenti, s megfelel az 1. bekezdésben meghatározott követelményeknek.
5. Az 1-4. bekezdések rendelkezéseit a művészi alkotó munka eredményeire megfelelően alkalmazni kell.
6. A publikálás kötelezettsége nem vonatkozik arra a habilitációs disszertációra, amelynek tárgya az államtitok körébe tartozik.

16. cikk.

1. Az alábbi szervek folytatják le és ítélik oda a habilitált doktori tudományos fokozatot:
  - 1/ a felsőoktatási intézményekben – a kari tanács vagy más szervezeti egység tudományos tanácsa,
  - 2/ más tudományos intézményekben – a tudományos tanács.
2. A habilitációs eljárás tevékenységei a szervezeti egység tanácsának az alábbiakról hozott határozataival érnek véget:
  - 1/ a habilitációs eljárás megindítása,
  - 2/ az opponensek kijelölése,
  - 3/ a habilitációs vizsgára történő bocsájtás,
  - 4/ a habilitációs vizsga elfogadása,
  - 5/ a habilitációs előadás elfogadása,
  - 6/ a habilitált doktor tudományos fokozat megadása.

17. cikk.

1. A habilitált doktor tudományos fokozat odaítélésére vonatkozó határozat a Központi Bizottság által történt jóváhagyás pillanatában válik jogerőssé, a 7. cikk 5. bekezdésében foglalt megszorítással. A határozatot annak meghozatalától számított egy hónapon belül a Központi Bizottság elé kell terjeszteni a habilitációs eljárás aktaival együtt. A határozat jóváhagyásáról a Központi Bizottság a határozat kézhezvételétől számított hat hónapon belül dönt.
2. Amennyiben nem történik meg a habilitált doktori tudományos fokozat odaítélésére vonatkozó határozat jóváhagyása, a szervezeti egység tanácsa, vagy a tudományos fokozat megadásáért folyamodó személy a döntés kézhezvételétől számított három hónapon belül kérheti az ügy újbóli megvizsgálását a Központi Bizottságtól. A Központi Bizottság a kérést négy hónapon belül elbírálja. A habilitációs eljárás opponensei a felek jogaival részt vesznek a Központi Bizottság előtt folyó eljárásban.

18. cikk.

1. A 12. cikk 1. bekezdésében és a 16. cikk 2. bekezdésében megjelölt határozatokat titkos szavazással, a leadott szavazatok abszolút többségével kell meghozni, a szavazásra jogosult személyek legalább felének a jelenlétében.

2. Az 1. bekezdésben említett szavazásra jogosultak az illetékes szervezeti egység tanácsának tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező tagjai, a tanács kiegészítésére a 8. cikknek megfelelően meghívott személyek, az opponensek, valamint doktori eljárás esetén – a doktori disszertáció témavezetője.
3. A doktori eljárásokban legalább két, a habilitációs eljárásokban legalább három opponenst kell kijelölni, akik közül legfeljebb egy lehet ugyanannak a felsőoktatási intézménynek (más tudományos intézménynek) a dolgozója, mint a tudományos fokozatért folyamodó személy, s legfeljebb egy lehet az eljárást lefolytató szervezeti egység tanácsának tagja.
4. A doktori eljárás témavezetője, valamint a doktori vagy habilitációs disszertáció opponense az adott vagy rokon tudományos vagy művészeti területen tudományos címmel vagy habilitált doktori tudományos fokozattal rendelkező személy lehet.

19. cikk.

1. A tudományos fokozatért folyamodó személy a 12. cikk 2. bekezdésében valamint a 16. cikk 2. bekezdésében megjelölt határozatok ellen – azok elutasító volta esetén – fellebbezést nyújthat be a Központi Bizottsághoz az illetékes szervezeti egység tanácsának közvetítésével, a határozat tartalmáról történt értesítésétől számított egy hónapon belül. A tanács a fellebbezést véleményével és az eljárás aktáival együtt a fellebbezés benyújtásától számított három hónapon belül megküldi a Központi Bizottságnak.
2. A Központi Bizottság a fellebbezés kivizsgálása után, hat hónapon belül vagy fenntartja a megfellebbezett határozatot, vagy hatályon kívül helyezi azt és az ügyet átadja újbóli megvizsgálásra ugyanazon vagy más szervezeti egység tanácsának.

20. cikk.

1. Azok a személyek, akik doktori eljárását megnyitották, vagy akik habilitációs eljárás megnyitására készülnek, ösztöndíjban részesülhetnek.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter rendelet útján szabályozza az 1. bekezdésben említett ösztöndíjak odaítélésének elveit, azok összegét valamint az ösztöndíjban részesülő személyek jogait és kötelelességeit.

21. cikk. A doktori disszertációt vagy habilitációs disszertációt készítő olyan személyeknek, akik nem egyetemi oktatók vagy tudományos dolgozók, kérésükre huszonnyolc munkanap fizetett szabadság jár a doktori disszertáció védésére vagy a habilitációs vizsgára való felkészülésre, valamint a munkavégzés alól való felmentés a doktori disszertáció megvédésére vagy a habilitációs kollokviumra, a fizetésre való jog megtartása mellett.

22. cikk.

1. A külföldön megszerzett tudományos fokozatoknak a törvényben meghatározott tudományos fokozatokkal való egyenértékűségének elismerését nemzetközi szerződések szabályozzák.
2. A nemzetközi szerződések rendelkezéseinek hiánya esetén a külföldön szerzett tudományos fokozatok nosztrifikálás (honosítás) útján ismertethetők el

egyenértékűnek a törvényben felsorolt fokozatokkal. A Minisztertanács elnöke rendelet útján szabályozza a külföldön szerzett tudományos fokozatok nosztrifikálásának elveit és módját.

2. fejezet: A tudományos cím

23. cikk.

1. A tudományos cím egy meghatározott tudományos terület vagy művészeti terület egyetemi tanárának címe.
2. Az 1. cikk 2. bekezdésének rendelkezése megfelelően érvényes a tudományos címre.

24. cikk.

1. A tudományos címet a Lengyel Köztársaság elnöke adományozza.
2. A tudományos cím egész életre szól.

25. cikk.

1. Annak a személynek adományozható tudományos cím, aki megszerezte a habilitált doktori tudományos fokozatot, s ennek a fokozatnak a megszerzése óta jelentősen gyarapította tudományos eredményeit, s komoly oktatási eredményekkel rendelkezik.
2. Tudományos eredménynek tekintendők a kiemelkedő, megvalósított tervezési, konstrukciós vagy technológiai munkák is.
3. Oktatási eredménynek tekintendő a tudományos továbbképzés szervezésében való jelentős részvétel valamint kutatócsoportok irányítás is.
4. a művészetek és művészeti tudományágak terén:
  - 1/ a tudományos fokozat megszerzése nem feltétele a tudományos cím adományozásának,
  - 2/ az 1. és 2. bekezdésben használt tudományos munka és tudományos eredmények kifejezéseken megfelelően művészi munkát és művészi eredményeket kell érteni.
5. A Központi Bizottság kivételesen, a habilitált doktori fokozat odaítélésére jogosult szervezeti egység tanácsának javaslatára, hozzájárulhat a tudományos cím megadását szolgáló eljárás kezdeményezéséhez olyan személy esetében is, aki doktori fokozattal rendelkezik és kiemelkedő tudományos eredményeket ért el.

26. cikk.

1. A tudományos cím megadását szolgáló eljárás az érintett beleegyezésével az adott tudományos vagy művészeti területen működő szervezeti egység tanácsának javaslatára indítható meg, vagy a címért folyamodó személy kérésére, amelyhez az adott tudományos vagy művészeti területen tudományos címmel rendelkező három személy véleményét kell csatolni.
2. Az 1. bekezdésben említett javaslatokat az adott tudományos vagy művészeti területen habilitált doktori fokozat megadására jogosult választott szervezeti egység tanácsának kell benyújtani. A 8. cikket megfelelően kell alkalmazni.

3. A tudományos cím odaítélésére vonatkozó eljárás tevékenységei a tanácsnak az alábbi kérdésekben hozott határozataival zárulnak:
  - 1/ a tudományos cím odaítélésére vonatkozó eljárás megindítása,
  - 2/ az opponensek kijelölése,
  - 3/ a tudományos cím odaítélésére vonatkozó javaslat ajánlásai.
- 4 A tudományos cím odaítélésére vonatkozó eljárásban legalább három opponenst kell kijelölni, akik közül legfeljebb egy lehet ugyananak a felsőoktatási intézménynek (egyéb tudományos intézménynek) dolgozója, mint a tudományos címért folyamodó személy, és legfeljebb egy lehet az eljárást lefolytató szervezeti egység tanácsának tagja. Opponens az adott tudományos vagy művészeti területen tudományos címmel rendelkező személy lehet.
5. A tudományos cím odaítélésével kapcsolatos eljárásban a 18. cikk 1. és 2. bekezdésének valamint a 19. cikknek a rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

27. cikk.

1. A tudományos cím megadására vonatkozó javaslatot támogató határozat meghozatalát követő egy hónapon belül az illetékes szervezeti egység tanácsa megküldi a határozatot az eljárás aktáival együtt a Központi Bizottságnak.
  2. A Központi Bizottság lebonyolítja a jelölt tudományos címre történő felterjesztésével kapcsolatos eljárást. Ebben az eljárásban a 17. cikk rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.
  3. A Központi Bizottság határozatot hoz a jelölt tudományos címre való felterjesztéséről vagy a felterjesztés elutasításáról.
  4. A Központi Bizottság a jelölt tudományos címre történő felterjesztésével kapcsolatos határozat meghozatalától számított egy hónapon belül javaslatot tesz a Lengyel Köztársaság elnökének a tudományos cím megadására.
- 28. cikk.* A művészetek és a művészeti tudományágak terén a Központi Bizottság a jelen fejezetből fakadó jogkörét részben vagy egészében átruházhatja a művészeti felsőoktatás képviselői szervének, a továbbiakban a "képviseleti szervnek".

3. fejezet: Közös rendelkezések

29. cikk.

1. A tudományos fokozatok és tudományos cím odaítélésével, valamint a tudományos fokozat odaítélésére való jog korlátozásával, felfüggesztésével és visszavonásával kapcsolatos eljárásokban, a jelen törvényben nem szabályozott körben a Közigazgatási Eljárási Törvénykönyv rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.
2. Amennyiben szükségessé válik a tudományos fokozat vagy tudományos cím odaítélésével kapcsolatos eljárás felújítása, az eljárás felújítására vonatkozó döntést meghozó szerv a Központi Bizottság.

30. cikk.

1. A vizsgabizottsági tagság vállalása a doktori eljárásban, az opponensi feladat ellátása a doktori vagy habilitációs eljárásban valamint a tudományos cím odaítélésével kapcsolatos eljárásban, valamint vélemény készítése a Központi Bizottság kérésére az egyetemi oktatók és más tudományos dolgozók kötelessége. A dolgozó indokolt esetben mentesíthető ez alól a kötelezettség alól.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter a munkaügyi és szociálpolitikai miniszterrel egyetértésben rendelet útján meghatározza az 1. bekezdésben felsorolt opponensi véleményekért és véleményekért fizetendő díjak nagyságát és kifizetésének elveit.

31. cikk. A Minisztertanács elnöke, a Központi Bizottság véleményének kikérése után rendeletben szabályozza meg a tevékenységek ellátásának módját a doktori és habilitációs eljárásokban valamint a tudományos cím odaítélését szolgáló eljárásban.

4. fejezet: A Tudományos Cím és Tudományos Fokokozatok Központi Bizottsága

32. cikk.

1. A Központi Bizottság a Minisztertanács Elnöke mellett működik, s a kiadott döntések körében a központi államigazgatási szerv funkcióját tölti be.
2. A Központi Bizottság elnökét a Minisztertanács elnöke nevezi ki a Központi Bizottság által a Bizottság tagjainak sorából előterjesztett két jelölt közül.
3. A Minisztertanács elnöke meghatározza a Központi Bizottság adminisztratív kiszolgálásának módját, a működéséhez szükséges pénzeszközök nagyságát valamint tagjainak honoráriumát.

33. cikk.

1. A Központi Bizottság választási időszaka 3 évig tart és január 1-én kezdődik.
2. A Központi Bizottság tagja tudományos címmel rendelkező lengyel állampolgár lehet.
3. A Központi Bizottság tagjait a tudományos címmel rendelkező személyek választják. A doktori tudományos fokozat odaítélésére jogosult szervezeti egység tanácsai javasolhatnak tagokat a Központi Bizottságba.
4. Minden tudományos és művészeti terület legalább három képviselővel rendelkezik a Központi Bizottságban.
5. A Központi Bizottság tagjainak számát, valamint választásuk elveit és módját a Minisztertanács elnöke rendelet útján szabályozza, a Központi Bizottság véleményének kikérése után.

34. cikk.

1. A Központi Bizottság plenáris üléseken vagy szervei segítségével működik.
2. A Központi Bizottság szervei:
  - 1/ a Központi Bizottság elnöke,
  - 2/ a Központi Bizottság elnöksége,
  - 3/ a Központi Bizottság szekciói.

3. A Központi Bizottság szekciója legalább egy opponens véleményének a kikérése után dönt. Ha legalább egy vélemény negatív, a Központi Bizottság tagjainak körén kívülről bíz meg opponenst a szekció.
  4. A 3. bekezdésben említett opponenseknek az adott, vagy rokon tudományos vagy művészeti ágat kell képviselniük.
  5. A Központi Bizottság szerveinek hatáskörét, a Központi Bizottság elnökségének megválasztási módját, a Bizottság szervezetét és működésének módját, valamint az opponensek megbízásának a módját a Bizottság által elfogadott működési szabályzat határozza meg.
35. cikk. A Központi Bizottság éves tevékenységéről jelentést küld a szervezeti egységeknek.

5. fejezet: Különleges rendelkezések

36. cikk.

1. A habilitált doktori tudományos fokozat odaítélésére jogosult szervezeti egység doktori képzést is folytathat.
2. A nemzeti oktatásügyi miniszter rendelet útján meghatározza a doktori képzés szervezésének elveit az állami szervezeti egységekben, az említett képzésre való felvétel, a képzés folytatásának és a képzésben való részvételnek az elveit, valamint a képzésben résztvevő személyek jogait, különös tekintettel munkavállalói jogaikra.
3. A nemzeti oktatásügyi miniszter a nem állami szervezeti egység kérésére kiterjesztheti a 2. bekezdés alapján kiadott rendelet hatályát erre a szervezeti egységre is.

37. cikk.

1. A művészetek és művészeti tudományágak terén I. és II. fokú minősítő eljárásokat kell lebonyolítani, amelyek a doktori és habilitált doktori tudományos fokozattal egyenértékű jogokat adnak, vagy doktori és habilitált doktori eljárásokat a törvény rendelkezéseinek megfelelően.
2. Az 1. bekezdésben említett minősítő eljárások lefolytatására való jog odaítélését illetően a 2-8. cikk rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A Központi Bizottság jogkörével ezekben az ügyekben a képviseleti szerv rendelkezik.
3. Az I. és II. fokú minősítő eljárások lefolytatására való jog odaítélésére vonatkozó javaslatok benyújtásának elveit és módját a Minisztertanács elnöke határozza meg rendelet útján, a képviseleti szerv véleményének kikérése után.
4. Az I. és II. fokú minősítő eljárásokban a képviseleti szerv rendelkezik a Központi Bizottság jogkörével.
5. Az I. és II. fokú minősítő eljárásokra a jelen törvény rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.
6. A nemzeti oktatásügyi miniszter a kulturális és művészeti miniszterrel egyetértésben, a képviseleti szerv véleményének kikérése után rendeletben szabá-

lyozza az I. és II. fokú minősítő eljárások lefolytatásának részletes feltételeit és módját a művészetek és művészeti tudományágak terén, s az említett eljárások sajátos jellegéből következő körben kiiktathatja a törvény egyes rendelkezéseinek alkalmazását.

38. cikk.

1. A Lublini Katolikus Tudományegyetemen az egyetemi tanári tudományos címet a szenátus adományozza a tudományos cím adományozásával kapcsolatos eljárás, valamint a jelölt tudományos cím odaítélésére való felterjesztésével kapcsolatos eljárás lefolytatása után, a jelen törvény előírásainak betartása mellett.
2. A Lublini Katolikus Tudományegyetem rektora értesíti a Lengyel Köztársaság elnökét a tudományos cím odaítéléséről.
3. A Lublini Katolikus Tudományegyetem szenátusa által adományozott tudományos cím megfelel a törvényben meghatározott tudományos címnek.

39. cikk. A pápai felsőoktatási intézmények által adományozott egyházi tudományos fokozatok és címek elismerésének módját és körét a Lengyel Köztársaság Kormányja és a Lengyel Püspöki Konferencia közötti szerződés határozza meg.

6. fejezet: Átmeneti és záró rendelkezések

40. cikk.

1. A korábbi rendelkezések értelmében tudományos fokozatok odaítélésére jogosult szervezeti egységek megtartják ezt a jogkörüket, amennyiben eleget tesznek a jelen törvény követelményeinek.
2. A tudományos fokozatok odaítélésére vonatkozó, a jelen törvény hatályba lépéséig el nem bírált kérelmeket a jelen törvény rendelkezései alapján kell elbírálni.

41. cikk.

1. A korábbi rendelkezéseknek megfelelően megszerzett doktori és habilitált doktori tudományos fokozatok megfelelően a jelen törvény szerinti doktori és habilitált doktori fokozatokká válnak.
2. A korábbi rendelkezéseknek megfelelően lefolytatott I. és II. fokú minősítő eljárások alapján szerzett jogok a művészet és a művészeti tudományágak terén, a jelen törvény által meghatározott I. és II. fokú minősítő eljárások eredményeként kapott jogkörre válnak.
3. A korábbi rendelkezések értelmében adományozott rendes egyetemi tanári és egyetemi magántanári tudományos címek a jelen törvény értelmében vett egyetemi tanári tudományos címmé válnak, de a rendes egyetemi tanári és egyetemi magántanári címmel rendelkező személyek tudományos címeiket továbbra is használhatják a korábbi formában.

42. cikk.

1. Azokat a doktori eljárásokat, amelyekben a szervezeti egységek tanácsai kijelölték az opponenseket, valamint a törvény hatályba lépéséig be nem fejezett habilitációs eljárásokat a jelen törvény rendelkezéseinek megfelelően kell tovább folytatni, még akkor is, ha a szervezeti egység tanácsa, a témavezetők és az opponensek nem felelnek meg a törvény előírásaiban foglalt követelményeknek.
2. A szervezeti egységek tanácsainak a jelen törvény hatályba lépésének napja előtt hozott határozatai az egyetemi magántanári cím odaítélésére hivatott bizottságok létrehozásáról valamint az opponensek kijelöléséről, valamint az említett tanácsoknak az egyetemi magántanári cím odaítélésére vonatkozó, az említett nap előtt hozott határozatai megfelelően az egyetemi tanári tudományos cím odaítélésére vonatkozó eljárás megindításával valamint a cím odaítélésére vonatkozó ajánlással kapcsolatos határozattá válnak a jelen törvény értelmezésének megfelelően. Az ilyen határozatok vagy javaslatok megléte esetén a további eljárást a jelen törvénynek megfelelően kell folytatni. Az egyéb esetekben a tudományos cím odaítélésére vonatkozó eljárások a törvény értelmében megszűnnek.
3. Azok az egyetemi magántanári tudományos cím megadására vonatkozó eljárások, amelyekben a Központi Tudományos Minősítő Bizottság a korábbi rendelkezésekben meghatározott szerveknek negatív véleményt adott a tudományos cím adományozásának ügyében, a törvény értelmében megszűnnek.
4. A Tudományos Minősítő Bizottság által a korábbi előírásokban meghatározott szerveknek adott pozitív vélemények az egyetemi magántanári tudományos cím adományozása ügyében úgy kezelendők, mint a Bizottságnak a jelöltek egyetemi tanári tudományos címre való felterjesztésével kapcsolatos határozatai. Az említett szervek a jelen törvény hatályba lépésétől számított három hónapon belül javaslatot tesznek a Lengyel Köztársaság elnökének a cím odaítélésére, de a javaslatot a Lengyel Tudományos Akadémia Tudományos Titkára helyett az akadémia elnöke terjeszti fel.

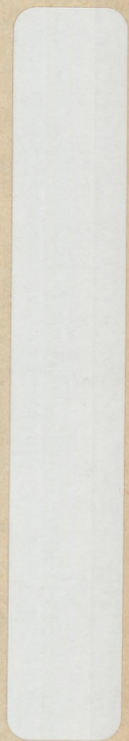
43. cikk.

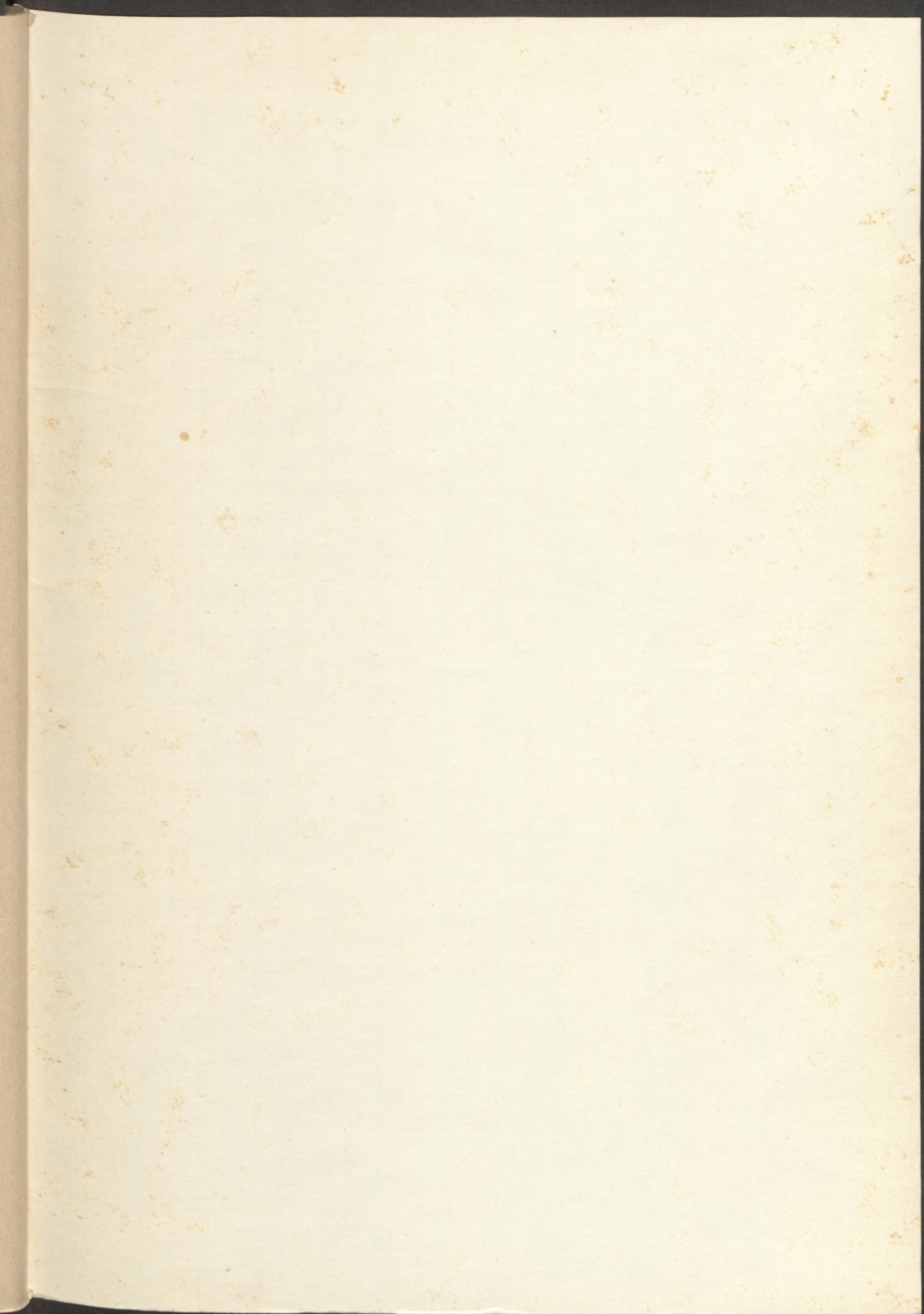
1. A Tudományos Minősítő Bizottság működési időszaka 1990. december 31-ével véget ér, de a törvény hatályba lépésének napjáig a Bizottság kizárólag a tudományos fokozatok jóváhagyásával kapcsolatos jogkörét megőrzi.
2. A Tudományos Minősítő Bizottság azon jogkörei, amelyek (a hadtudományok, az állambiztonsággal és közrenddel kapcsolatos tudományok valamint a tűzvédelem terén) korábban a Katonai Felsőoktatási és Tudományos Tanácsot valamint a Belügyi Felsőoktatási és Tudományos Tanácsot illették meg, a törvény hatályba lépésének napjával megszűnnek.
3. A Központi Bizottságot első összetételében legkésőbb 1991. január 1-ig meg kell választani a 33. cikk 5. bekezdésében meghatározott rendelet elveinek megfelelően, de a rendelet kiadásához nincs szükség a Központi Bizottság véleményének a kikérésére.

44. cikk. Az illetékes tudományos tanácsok, a felsőoktatási intézmények kari tanácsai vagy szenátusai az érintett személyek kezdeményezésére vagy hivatalból a Tudományos Minősítő Bizottsághoz, illetve 1990. december 31. után a Központi Bizottsághoz fordulhatnak a jelen törvény hatályba lépésétől számított egy éven belül az eljárások felújítását kérve azokban az ügyekben, amelyekben a Tudományos Minősítő Bizottság megtagadta a tudományos szervezeti egység határozatának jóváhagyását a tudományos fokozatok odaítélése ügyében, illetve negatív véleményt adott a jelölt tudományos címre való felterjesztése ügyében.
45. cikk. A jelen törvényben előírányzott végrehajtási rendelkezések kiadásáig, de legkésőbb 1991. márcus 31-ig hatályban maradnak a korábbi végrehajtási utasítások rendelkezései, amennyiben nem ellentétesek a törvény előírásaival.
46. cikk. A tudományos fokozatokról és tudományos címekről szóló, 1965. március 31-én kelt törvény (Dz.U. 1985, No 42., 202.; 1987. No 22., 128. és 1989. No 29. 154., valamint No 34. 183.) hatályát veszti.
47. cikk. A törvény a kihirdetés napján lép hatályba.

A Lengyel Köztársaság Elnöke: W. Jaruzelski

Ára: 80,- Ft

Megjelent:

- 125 **Költségvetési reform és az oktatás finanszírozása** (Az 1989 június 7-én Budapesten megtartott tudományos konferencia anyaga.) Szerk.: Lukács Péter
- 126 **Bessenyei István: Nyugat-Európai oktatáspolitikai tendenciák**
- 127 **Halász Gábor: A tanügyigazgatás jövője**
- 128 **Beszélgetések a tanterv- és tankönyvpolitikáról.** Szerk.: Lukács Péter
- 129 **Farkas Péter: Az állami gondozottak szakképzésének kiterjesztése**
- 130 **Forray R. Katalin: Az iskolakörzetesítés alulnézetben** (Lajosmizse, 1988.)
- 131 **Szilágyi Klára - Gódor András: Továbbtanulási esélyek Dányban**
- 132 **Benke Magdolna - Forray R. Katalin - Kozma Tamás: Adatok és elgondolások az oktatás fejlesztési koncepciójához**
- 133 **Kozma Tamás: A felsőoktatás fejlesztése: regionális megközelítésben**
- 134 **Forintos György - Molnár Gyula: A pedagógusok kultúráközvetítő tevékenysége az intézményi és a társadalmi környezet háttérében**
- 135 **Csak reformot ne...** (Az 1989 szeptember 28-án Budapesten megtartott tudományos konferencia anyaga.) Szerk.: Halász Gábor
- 136 **Setényi János: Egyenlőségelvű oktatáspolitikák**
- 137 **Szabó László Tamás - Horváth Zsuzsanna: Menekülés és iskolai beilleszkedés**
- 138 **Setényi János: A svéd modell: mítosz és valóság**
- 139 **Surányi Bálint: A „dolláros képzés” első néhány évéről a magyar egyetemeken**
- 140 **Javaslat új pedagógus-hérendszér kialakítására.** Összeállította: Lukács Péter
- 141 **Alternatív iskolák és mozgalmak** (Az 1990 március 14-én Budapesten megtartott tudományos konferencia anyaga.) Szerk.: Lukács Péter
- 142 **Lukács Péter - Sáska Géza - Setényi János: A Fővárosi Önkormányzat oktatáspolitikai koncepciójához**
- 143 **Liskó Ilona: Iskolavezetési stratégiák**
- 144 **Kozma Tamás: Döntésformáló csoportok a magyar felsőoktatásban**
- 145 **Forray R. Katalin: Az iskolakörzetesítések rövid története**
- 146 **Mezőgazdasági tulajdonviszonyok változása és a szakképzés.** Szerk.: Forray R. Katalin
- 147 **Halász Gábor: Iskola kontra önkormányzat**
- 148 **Falusi iskolák szerepe és arca (Esettanulmányok)** Szerk.: Forray R. Katalin
- 149 **Balogh Miklós - Csécsesi Béla: Az iskolák finanszírozása tegnap, ma, holnap**
- 150 **Forray R. Katalin: A nemzetiségi oktatás szerepe a falusi iskolák visszaállításában**
- 151 **Önkormányzat és iskola** (Az Oktatáskutató Intézet V. országos konferencia jegyzőkönyve.) Szerk.: Kozma Tamás
- 152 **Csongor Anna: Szegregáció az általános iskolában**
- 153 **Horváth-Szabó Katalin: Konfliktusok az iskolában**